

vatan

yahut

susurluk

siyasi
cinayetler

inci hekimoğlu

PAPİRÜS

Institut kurde de Paris

VATAN YAHUT SUSURLUK

Institut kurde de Paris

PAPİRÜS YAYINLARI: 86

Araştırma ve İnceleme

ISBN 975-7432-98-9

Siyasi Cinayetler

İnci Hekimoğlu

Dizgi: *Atlantis İletişim Ltd.*

Montaj: *Neşet Mut*

Baskı: *Mart Matbaacılık - İstanbul*

Tel: (0 212) 212 03 40

Türkiye'deki Yayın Hakkı

PAPİRÜS YAYINEVİ

Narlıbahçe Sok. No: 1/32

Cağaloğlu/İstanbul

Tel: 0 212 512 09 27

LIVR. 4845
22/02/2017
530 HEK VAT

İnci Hekimoğlu

VATAN YAHUT SUSURLUK

Siyasi Cinayetler

Institut Kurde de Paris

Institut kurde de Paris

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: SİYASİ CİNAYETLER	9
yıl 1980: kanlı senaryo	12
yarı iç savaş günleri	14
RECAİ ÜNAL, KEMAL TÜRKLER	19
"kefeni yırttın recai"	19
martı'nın çıığı	24
önce itiraf, sonra beraat	27
meclisteki avukatın çatlı'yla ilişkisi	29
osmanağaoğlu'nun da pasaportu yeşil mi?	31
uğursuz bir tarih	32
HASAN OCAK, RIDVAN KARAKOÇ	34
yıl 1995: beykoz'da iki ceset	34
hacaloğlu'na suikast	37
ABDURRAHMAN KÖKSALOĞLU	41
Hacaloğlu'na suikast gerçekleşeydi	41
SEVİNÇ ÖZGÜNER, ÜMİT KAFTANCIOĞLU	44
mahallenin katilleri	44
bir çocuk vahşete tanık ediliyor	47
örtülü tahliye	50
CAVİT ORHAN TÜTENGİL, ÜMİT DOĞANAY	52
üniversitede terör	52
aynı kilit isim	53
CEVAT YURDAKUL	55
emniyet müdürünü öldüren bir komiserin yeğeni	55
vekiller gösterdi, tetikçiler vurdu	56
DOĞAN ÖZ	62
bir savcının anısına	62

duruşma salonu adeta bir ringtti	64
BEDRETTİN CÖMERT	68
caniler uyuşturucuda birleşiyor	68
ABDİ İPEKÇİ	71
darbe için start	71
"ölümsüz"	74
oral çelik'in gizlediği isimler	78

2. BÖLÜM: VE 12 EYLÜL SONRASINDA	79
VEDAT AYDIN, MUSA ANTER	82
hüseyin kocadağ da oradaydı	82
ecevit yine kontrgerilla demişti ama...	86
darbe yerine hizaya çekme	60
özal'a suikast soruşturmasını kim engelledi?	90
BAHRİYE ÜÇOK, TURAN DURSUN	93
paketten çıkan ölüm	93
"yaşamadı"	95
bucak'ın arabasından çıkan silahla aynı	97
daha önce de kaçırılmıştı	99
ve katillerini ikna etmişti	100
ÇETİN EMEÇ	102
bir gazeteci daha	102
zehebi'ye sabıkasız kaydı nereden, nasıl verilmişti?	104
ağar'dan güneş'e özel bilgi	106
MUAMMER AKSOY	107
aksoy cinayeti de karanlık	107
katilleri bilen polisler korku içinde	108
mesut yılmaz'ın haberi var mıydı?	112
VE UĞUR MUMCU	115
çeteler ondan korktu	115

tanığın işlevsiz hale getirilmesi	116
"apo" bir mit ajanı mıydı? mesnetsiz bir iddia	117
3. BÖLÜM:	121
BUGÜN DÜNDEN İBARET	121
italyan mahkemelerine geçen sahtekarlık	125
SUSURLUK ÇETELERİ	128
susurluk'ta yol çatala geldi	128
doğunun başbakanı necmettin cevheri	133
kontrgerilla	134
topal devletin ricasını kırdı	136
bursalı iş adamı c.ç.	136
sarışın bayan t.ç.	137
rp'liler bu işin dışında değil	139
SUSURLUK İDEOLOJİSİ	141
susurluk: "kanun kaçakları ile devlet arasında ideolojik birlik"	141
VATAN YAHUT SUSURLUK	150
mgk raporunda fethullah gülen	150
kamplardan çeteye	151
besi çiftlikleri ve türkiye	152

Institut kurde de Paris

Birinci Bölüm

SİYASİ CİNAYETLER

Susurluk'ta meydana gelen kazayla başlayan 'Devlet içindeki çeteler' tartışması, o günden bu yana ısrarla 'çete' ya da "Çiller Özel Örgütü" tanımıyla sınırlandı. Oysa, bugün tanık olduğumuz, daha doğrusu bize sızdırmak zorunda kaldıkları bütün bu 'sır'lar mekanizmanın beynine asla dokunmadığı gibi yanına bile yaklaşmadı. Var olan pisliğin bu denli küçük bir parçasının kamuoyuna yansımaları ise çok daha tepede bulunanların gerekli gördüğü ve biraz da 'kaza'yla zorlandığı bir stratejiden ibaretti.

Kanalizasyon boruları gün geçtikçe artan pisliği taşıyamamış ve patlamıştı. Önceden yalnızca kokusunu duyduğumuz pislik mazgal deliklerinden fişkırmaya

başlayarak görünür hale gelmişti. Devletin oturduğu binanın önce bodrum katlarını basmış, üst katlara tırmanmaya başlayınca da yapılacak tek şey kalmıştı. Patlayan boruların acilen daha geniş borularla değiştirilmesi ve mazgal deliklerinin işlevsel hale getirilmesi.

Şimdi yapılmakta olan da bu....

Pislik binanın en üst katını basmadan derhal yeniden yeraltına çekilebilmesini sağlamak. Elbette bizler yeraltından akan pislğin o keskin ve iğrenç kokusunu hep hissetmeye devam edeceğiz. Bu kokunun ortadan kaldırılmasının tek yolu, devleti o köhne binadan yeni, pırıl pırıl bir binaya taşımak. Bunu yapabilmenin yolu ise, 'çete'yi 'Gladio' politikasından bağımsız değerlendirmekten geçiyor.

Susurluk kazası bugün Türkiye'nin 'milat'ı sayıldı, gazete sayfaları ve ekranlar 'Türkiye'de artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak' ilanlarıyla kaplandı. Oysa Türkiye için milat çok daha önceki bir tarihti; '12 Eylül'

12 Eylül 1980 Darbesi öncesinde yaşanan kan, acı ama bir o kadar da umut dolu günlerin bir kısmına yakından tanık oldum. Kan ve acı her gün başka biçim ve renklerle hep sürdü. Türk halkı için vaat edilen huzur ve barış onlar için yeni rantlar ve güçten ibaretti. Geniş kitleler için olumluya doğru değişen hiçbir yenilik olmadı. Ama elimizden çok önemli bir şey alındı; Umut. Hızla apolitikleştirilmeye çalışılan geniş kesimlerin umutları da ellerinden alınınca, geriye suskun kitleler kaldı.

Şimdi başta ANAP- Anavatan Partisi olmak üzere pek çok siyasi, elleriyle yarattıkları bu kitlenin konuşmasını istiyor ve onların desteğine ihtiyaç

duyuyorlar. Bir zamanlar kullandıkları silahlar şimdi kendilerine dönüyor. Eski polis Mehmet Ağar bile çıkıp 'Türkiye bir hukuk devletidir' diyor. 'Yargısız infaz' yapıldığından yakınıyor. Oysa Ağar, Menzîr gibi polisler bir zamanlar yargısız infaz diyenlere 'bunlar devlet aleyhine çalışan bölücü örgütlerin laflarıdır' diyorlardı. Şimdi hukuk devleti onlara da lazım oluyor. Ağar, herşeyi bir zamanlar "zorla konuşturduğu" halkın yanında olduğunu ve herşeyi devlet için yaptığını söylüyor. 'Devlet' de tıpkı trafik canavarı gibi, soyut, nerde olduğu ne yiyip ne içtiği bilinmeyen bir yaratık sanki. Oysa devlet, Cumhurbaşkanı, Başbakan, Ordu, meclis ve bürokratlardan oluşuyor. Öyleyse devleti bir yana ayırılım ve devleti zedelemeyelim demek, bu şahısların bazılarını dokunmayalım, çünkü onlar daha güçlü demek anlamına geliyor.

Kısacası 960'lı yıllardan beri var olan Gladio, şimdi içindeki bazı grupları kontrol edemez hale gelince 'onları' tasfiye edip yeniden yapılanmanın yollarını arıyor. Elbette bu tehlikeli bir çizgi, çünkü "onlar" giderken bazılarını da götürebilirler. O yüzden de ağır aksak giden soruşturmalar, islim üstünde, kılı kırk yarıp dengeleri bozmadan sürdürülen araştırmalar bir türlü somut sonuçlara ulaşamıyor.

12 Eylül öncesine bugünden baktığımda, bana göre Gladio, onlara göre çeteleri temizlemek için yardımı istenen Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in yanısıra pek çok siyasinin hafızamda derin izler bıraktığını görüyorum. Su gibi kanın aktığı o günlerin büyük bir kısmında Demirel Başbakan, Erbakan ve Türkeş yardımcılardı. Yine bir dönem Ecevit bu ülkeyi yönetmişti. Bütün olanları hatırlayınca sanki trajedi komik

bir oyun seyreder gibi hissettim kendimi. Bizzat yaşadığım o acılı günleri hatırlamak yüreğimi burktu.

Eminim, bugünkü deneyimim ve aklım olsaydı, o peşpeşe işlenen ve kısmen tanık olduğum sistematik cinayetleri başka gözle incelerdim. Ama ne yazık ki, henüz öğrenciydim ve gazeteciliğe adım atışımın ilk günleriydi. Yani neredeyse 20 yıl önceden bildiğim siyasiler, bugün yine siyaset sahnesinde ve yine 20 yıl önce adını duyduğum ya da gazeteci olarak izlediğim sıkıyönetim mahkemelerinde karşılaştığım katiller bugün yine gündemde. Küçük bir farkla tabii; Siyasilerden bazıları başarılı bir yükselişle devletin en tepesine tırmandılar, o günün katilleri de bugün kahraman ilan edildiler. O gün başka koşul ve yöntemlerle devletin hizmetindeydiler, bugün başka koşul ve yöntemlerle.

Devlet denen mekanizmanın işleyişini en iyi bilenlerden Korkut Eken ülkücülerin, "12 Eylül öncesinde de" kullandıklarını söylerken hangi bilgi ve belgeye dayandığını elbette bilmiyoruz. Muhtemelen geçmişte Bülent Ecevit'in de dile getirdiği Özel Harp Dairesi ile ilgili bilgilerine dayanarak söyledi.

yıl 1980: kanlı senaryo

Terörün zirveye tırmandığı 1980 yılının daha ilk günleri postal sesleri de duyulmaya başlanmıştır. Gazetelerin darbeden önceki son sayılarında, Latin Amerika ülkelerindeki darbeler artık manşete taşınmaya başlanmıştır. "Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla" misali ilk sayfalar, yalnız darbenin gelişini değil, nedenlerini de günlerce öncesinden ifade etmeye başlamıştı.

12 Eylül'de son sayısını yayımlayan Demokrat Gazetesi'nin manşetini iki haber paylaşmıştı. Biri, ülkücülerin katlettiği iki küçük çocuğun görüntüsü, diğeri ise, sadece faşist yönetimlerin tanıdığı Salvador Cuntasıyla ilgiliydi. "Sağa da sola da karşıyız" diye gelen cuntanın ilk işi ılımlı subayları tasfiye etmek olmuştu. Yine birinci sayfada yer alan diğer önemli haber, Ankara'ya yabancı gazeteci akınıydı. Haber "batının gözü (bir kez daha) Türkiye'de" başlığıyla verilmişti. Bir gün önce ise, DİSK'e bağlı Yeraltı Maden-İş ve Dev Maden-Sen güvenlik kuvvetlerince aranmıştı. 11 Eylül günü konuşan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Halit Narin, "üretim artışı DGM'lerin yasallaşmasına bağlıdır" diyordu. Aynı günlerde İTO'nun kütüphane salonunun yarısı meşcit yapılıyordu. Ve Yeni Çeltik linyit işletmelerindeki grev 100. Gününü dolduruyor, Et Balık Kurumu işçileri grev kararı alıyor, Mersin ve Siirt'te ise, halka ateş açan ülkücüler 10 kişiyi kaltetip, 13 kişiyi de yaralıyordu. Yine Eylül ayı olayları arasında üç yıl hapse hükümlü MHP yanlısı polislin komiser yardımcısı yapıldığı haberi de vardı. Grevler yayılıyor, Adana'da Sabancı'nın işyerlerinde 7 bin işçi direnişe geçiyor, 45 bin demiryolu işçisi greve çıkmaya hazırlanıyordu. Başbakan Demirel ise "grev ertelemesi hükümetin hakkı ve görevidir" diyordu. Nitekim Sadece Eylül ayında 6 greve erteleme kararı alınıyordu.

Bu arada Konya Cumhuriyet Savcılığı, daha sonra darbenin gerekçelerinden sayılacak MSP mitingiyle ilgili soruşturma açmıştı. Ve Eylül ayı içinde sık sık değinilen bir haber, bugünkü özelleştirme politikasının ilk sinyallerini veriyordu. KİT'lerin üretimi hızla düşüyor ve bu düşüşün daha sonra özel sektöre devretme politikasının ürünü olduğu yorumu yapılıyordu. Bu arada

IMF, devalüasyon ve zamlar için bastırıyordu. Darbeden bir hafta önce Konya cezaevinden 7 ülkücü kaçırlıyordu. Ülkücülerin işgali altındaki Kütahya'nın Valisi Fahri Gültekin "Bana sağcı tutuklu getirmeyin" diyordu. Ve Eylül başında Londra'da IMF yetkilileri ile görüşen dönemin Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar vekili Turgut Özal "Yabancı sermaye Türkiye'deki politik gelişmelerin sonucunu bekliyor" diyordu.

İşte 12 Eylül bu bekleyişe de son vermişti.,

İç savaş günleri

Korkut Eken'in açıkca ifade ettiği , "12 Eylül öncesi de kullanılan" ülkücü tetikçiler neden ve kimler tarafından kullanılarak, ülke bir iç savaşa sürüklenmişti? Bu sorunun yanıtını bulmak, işlenen binlerce cinayetin de faillerini bulmanın tek yolu.

Aslında bu süreç 1964 yılında Türkiye'nin Johnson Mektubuna muhatap olmasıyla açığa çıkmaya başlamıştı. Durumu en iyi aktaran kişi ise İsmet İnönü'yü. Dönemin Başbakanı İnönü, ABD tarafından köşeye sıkıştırılışımızın öyküsünü net olarak açıklamıştı:

"Daha bağımsız bir dış politika izlememizi istiyorsunuz. Herkes aynı şeyden bahsediyor. Nasıl yapacağım ben bunu? Karar vereceğim ve işi teknisyenlere havale edeceğim. Onlar etraflı çalışmalar yapacaklar ve tekliflerini hazırlayacaklar. Yapabilirler mi bunu? Hepsinin etrafında uzman denilen yabancılar dolu. Muvaffak olamazlarsa işi sürüncemeye bıraktırmaya çalışıyorlar, o da olmazsa karşı tedbir alıyorlar. Bir görev veriyoruz, neticesi bana gelmeden Washington'a gidiyor. Sonucu memurumdan önce sefirden öğreniyorum. Böyle mi teslim ettik biz devleti? Bana şimdiye kadar bunlar

tarafından hazırlanmış, derdimize deva tek bir rapor göstermediler. Peki bu binlerce adam avara kasnak gibi mi dolaşıyorlar. Elbette kendileri için marifetleri var. İstiklal harbinden sonra sulh anlaşmasında esas mücadele uzmanlar konusunda oldu. Bütün mücadele idaremize tasallut yüzünden çıktı. Bir tek uzman vermek için büyük tavizler vermeye hazırdılar. Dayattık. Biz onların ne için ısrar ettiklerini biliyorduk, onlar bizim neden ısrarla reddettiğimizi biliyordu. Böyledir bu işler. Peygamber edasıyla size dünyaları vaad ederler, imzayı attınız mı ertesi gün gelmişlerdir. Ondan sonra sökebilirsen sök. Gitmezler.

Ancak bu meselenin üzerine vakit geçirmeden gitmek lazım. Yoksa ne bağımsız iç politika ne bağımsız dış politika güdemez, havanda su döversiniz. Fakat zannetmeyin ki kolay iştir. Savuşturulan 2-3 badire bunun yanında hiç kalır. Teşebbüs ettiğinizde başınıza neler geleceğini kestiremem."

İsmet İnönü'nün yıllar önceki bu sözleri, dünün, bugünün ve muhtemelen yarın olacakların da tam bir açıklamasıydı.

Bağımsız bir ülke isteyenlerin başlarına neler geldiği hem 12 Mart'ta hem de 12 Eylül'de açıkça görüldü.

Giderek artan ekonomik krizin yükünü taşımak istemeyen halkın artan muhalefetini bastırmanın en kolay yolu, baskı ve yıldırma politikasıydı. ABD'nin Türkiye'yi uygulamaya zorladığı ekonomik politikalar, doğal olarak halkın tepkisine neden oluyor, bu tepki çoğunlukla kendiliğinden gelişen toplumsal bir muhalefete dönüşüyor ve siyasal sistemi zorluyordu. O halde toplumsal muhalefetin kaynakları derhal kurutulmalıydı.

İşte ülkücü tetikçilerin sisteme lazım olduğu an gelmişti.

Bu aynı zamanda ülkücülerin de en büyük paradoksuymdu. Kendilerini vatan millet için feda edenler aslında, Amerikancı politikaları uygulayarak, halkı daha kolay ezmenin yolunu açıyorlardı. O nedenle de sistem için direkt olarak ihtiyaç kalmadığında, onları bir yana attılar, ama hep istepnede bulundurmaya da devam ettiler. 12 Eylül öncesi, ilk silah kullananlar tam bu nedenle ülkücülerdi. Muhalefetin kaynaklarını temsil eden, okullar, işyerleri, sendikalar muhalefe önderlik yapan ya da yana olanlar artık hedefti. Önce iç savaş yaratılacak, sonra bu gerekçe gösterilerek darbe yapılacak, en acı reçeteler hiç bir muhalefetle karşılaşmadan uygulamaya konacaktı. Düğmeye basıldığıının ilk göstergesi, ülkücülerin 1974 yılında İstanbul'da bir öğrenci yurduna yaptıkları silahlı saldırıydı. CHP-MSP Koalisyonu döneminde yapılan bu ilk silahlı saldırıdan önce, dövme, tehdit etmek gibi yöntemlerle başlayan ülkücü saldırılar artık nitelik değiştirmeye başlamıştı. Öğrenciler arasındaki sağ-sol çatışması olarak lanse edilen terör aslında ilk önce tek yanlı başlamış, karşı taraf, yani sol görüşlü öğrencilerin tepki vermesi sağlanmıştı. Nitekim özellikle öğrenci ve öğretim üyelerine yönelik saldırılarla kışkırtılan iç savaşın yaratılmasında okulların önemi, 1977 yılında MHP yöneticilerinden Nevzat Kösoğlu'nun ağzından şöyle anlatılıyordu:

"İktidarın yolu okullardan geçer. Biz MHP olarak önce okullarda ve devlet dairelerinde kendi kadrolarımızı yerleştirdik. Sayın Genel Başkanımız Alparslan Türkeş'e önce herkes güldü. Üç, beş çocukla mı iktidar olacak dediler. Ama biz sabırla çalıştık. O günün çocukları

büyüdü. Okullarda ve devlet dairelerinde kadroları elimize geçirdik."

Evet, gerçekten de o günün çocukları büyüdü, Emniyet Müdürü, Milli Eğitim Bakanı, İçişleri Bakanı, Adalet Bakanı oldular. MHP tek başına iktidara gelemedi ama evlatları her dönem iktidarda oldu. Hem de bugüne kadar.

CHP-MSP koalisyonu döneminde başlayan ve artarak süren ülkücü terör, koalisyonun düşmesinden sonra kısa bir süre durdu. Ecevit hükümetini düşürmeyi amaçlayan terörün arkasında, hükümetin ABD ile ilişkilerinin bozulması yatıyordu. Haşhaş ekimi ve Kıbrıs sorunu ABD ile ilişkileri gerginleştirmişti. Kısmen bağımsız bir politika sürdürmeye çalışan Ecevit hükümeti, teröre eşlik eden ekonomik ambargolar ve baskılarla hükümetten çekilmek zorunda bırakıldı. Hatta, Ecevit'e yapılan suikast girişiminin arkasında da aynı güçler vardı. Yani ilk kez Ecevit'in açıkca ifade ettiği Özel Harp Dairesi tarafından yönlendirilen resmi ve ülkücü sivil güçler. Daha sonra kurulan Milliyetçi Cephe (MC) hükümetleri ise, sağ güçlerin birleşmesi için, sözümona bir komünizm tehlikesi yaratarak geniş bir cepheleşme yaratmıştı. Yaratılan bu hayali canavar, kutuplaşmayı arttırarak, halk üzerinde güç sağlamanın ve toplumda tam bir terör havası yaratmalarının gerekçesi oluyordu. Üniversiteler ve öğrenci yurtlarına düzenlenen katliamları, polis işbirliği ile yapılan toplu saldırılar ve tüm yurda yayılan çatışmalar izliyordu. Miting ve toplantılara yapılan saldırılar ülkücü terörün artık kitle katliamlarına yöneldiğini gösteriyordu. Bu saldırılar karşısında halkın savunma refleksi harekete geçiyor ve muhalefet yayılıyordu. Sivil-resmi güçlerce halk arasında giderek artan çatışma tam bir iç savaş görüntüsü şeklini

almıştı. Artık ok yaydan çıkmıştı. Terörün hedefi genişlemiş, yalnız solcular değil, CHP'liler ve hatta tarafsızlar bile saldırılardan paylarını almaya başlamışlardı. Kitlesel çatışmaları hedefleyen provokatif eylemlerin en açık örneği, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun evine gönderilen bombayla öldürülmesiydi. Atom Enerji Merkezinde kadrolaşan ülkücüler tarafından hazırlandığı açıkça bilinen bombalar, çeşitli yerlere gönderilmeye devam etti. Ama kadrolaşmaya dokunulmadı. Çorum, Kahramanmaraş, 1 Mayıs, 16 Mart katliamlarında yüzlerce vatandaş öldürüldü.

İşte, 12 Eylül Darbesine kadar süren bu iç savaş günlerinde, sol muhalefet sesini duyurmak ve halkı bilgilendirmek amacıyla kendi gazetelerini çıkarmaya başladılar. Bu gazetelerden biri de Demokrat Gazetesi'ydi. 1979 yılında yayın hayatına başlayan Demokrat Gazetesi, 1980 askeri darbesiyle kapatıldı.

Dursun Akçam'ın imtiyaz sahibi olduğu gazetenin yazarları arasında, 1993 yılında kaybettiğimiz Emil Galip Sandalcı ve Aslan Başer Kafaoglu, Can Yücel gibi isimler de vardı.

Bu ortamda çıkan Demokrat Gazetesi sağ terörün yöneldiği adreslerin başında geliyordu. Muhabirleri polis tarafından sık sık gerekçesiz gözaltına alınıp, bir kaç gün ya da bir kaç saat tutulduktan sonra bırakılıyor, ülkücülerden sürekli tehdit alıyordu. Açık ve savunmasız bir hedef olarak gazeteyi çıkaranların sahip olduğu tek şey haklılığın cesareti ve kararlılıklarıydı.

Elbette bedelini ödediler.

RECAİ ÜNAL, KEMAL TÜRKLER

"kefeni yırttın recai"

Hatırladıklarım arasında yüreğimi yakan çok şey var. Ama mesai arkadaşım ve dostum Recai Ünal'ın öldürülmesi adeta yüreğimi dağlamıştı. Recai, Demokrat Gazetesi'nin polis muhabiri, ben de skiyönetim muhabiriydim. İkimiz de 'toplumsal olaylar' servisinde çalışıyorduk. Evlerimiz aynı semtteydi. Çoğunlukla işe beraber gelir giderdik. Eğer geç saate kadar çalışmışsak beni eve o bırakırdı. İkimiz de öğrenciydik ve ikimiz de görevlerimiz nedeniyle faşistlerle sık sık yüzyüze gelen, dolayısıyla kolayca tanıdıkları kişilerdik.

O dönemde gazeteye ve yazarlara zaten pek çok tehdit gelirdi. Bu tehditlere alıştık. Yalnız tehditlere mi? Kan görmeye de alışmıştık, katliamlara da. Zaman zaman trajik tesadüfler yaşadığımız da olurdu. Örneğin bunlardan en çarpıcı olanı, Recai'nin kendisinin, 'Recai Ünal' adlı ayrı ayrı tam üç kişinin ölüm haberini yazmasıydı. Bu üçüncü haberden sonra ona takıldık ve "tamam Recai, üçlendi ve sen kefeni yırttın" dedik. Hangisi daha acıydı bilemiyorum, gencecik bir grup insanın yalnızca gazetecilik yaptıkları için ölümle böylesine burun buruna yaşamaları ve üstelik de bunu aralarında espri konusu yapacak kadar içselleştirmeleri mi, yoksa kısa bir süre sonra onların da Recai'nin ölüm haberini yapacaklarını bilmemeleri mi?

Bunları yazarken duygularıma yenik düşmemeye çalışıyorum ama bir yandan da o günleri hiç bir şekilde tam olarak anlatmamın mümkün olmadığını bilerek üzülüyorum. Hatırlayabildiğim kadarıyla 1980 yılı Haziran ayıydı. Ben işten çok okula gidiyor ve sınavlara

çalışıyordum. Bir sabah okula gitmek üzere evden çıkarken annem 'sepeti uzatıyorum, bir ekmeğe koy' dedi. Sokağa çıktığımda apartmanın altında, tam köşede kahverengi takım elbiseli, esmer 25-30 yaşlarında birinin elleri arkasında durduğunu gördüm. Sonra bakkala yürüdüm, ekmeği alıp geri döndüğümde adamın sokağın alt tarafına doğru yürüdüğünü farkettim. Hem benim hem annemin dikkatini çekmişti. Birincisi bir yaz sıcağında koyu renk takım elbise pek tercih edilecek bir giysi sayılmazdı; ikincisi ise, biz o mahallede çocukluğumdan beri oturuyorduk ve yabancı biri hemen dikkati çekerdik. O adamı bir daha görmedik. Ancak, o köşede sürekli değişen farklı insanlar mahalleyi denetim altında tutmaya başlamışlardı. Apartman komşularımızın dahi dikkatini çekecek ölçüde bir kontrol mekanizması kurulmuştu. Resmi mi gayri resmi güçler miydi elbette bilemiyoruz. Ama ailece tedirgindik. Aslında en azından bir süreliğine eve gitmeyip başka bir yerde kalmam daha mantıklıydı elbette ama, dedim ya henüz çocuktuk ve ölüm bizim için her an beklenebilir ve iç içe yaşadığımız sıradan bir olgu gibiydi. Sadece tercih yapardık. Örneğin yolda yürürken taranmak bizim uygun bulduğumuz bir ölüm şekliydi. Kaldı ki kendimizi koruyabilmemiz için hiçbir gücümüz de yoktu.

O sıralar faşistlerin en sık başvurduğu yöntemlerden biri, kaçırıp işkence ettikten sonra öldürmekti. Ve biz, Recai'yle aramızda karar almıştık. Bizi kaçırmaya kalkan ölürse var gücümüzle direnecek, hatta orada öldürmeye zorlayacaktık. Hiç olmazsa sağda solda tanık bırakabiliriz düşüncesindeydik. Ama ne acı ki, daha sonra sevgili arkadaşımı kaçırmayı başaracaklar ve korktuğumuz her şey başımıza gelecekti.

Yine 1980 yılının Temmuz ayında bir akşam vakti, işten makul bir saatte çıkmayı başarmıştık. Ben ve Recai gazetenin kapısına çıktığımızda, peş peşe bir kaç arkadaş daha arkamızdan geldi. Sanıyorum 5 kişi olmuştuk. Enfes bir yaz akşamıydı. Biraz erken çıkmamanın sevinci, biraz da havanın güzelliği nedeniyle içimizden eve gitmek gelmemişti. Hemen oracıkta Gülhane Parkında biraz oturmaya karar verdik. Yürüyerek Cağaloglu'ndan Gülhane Parkına girdik. Yaklaşık bir saat kadar çay içip sohbet ettikten sonra, herkes bir yana dağıldı. Halen gazetecilik yapan arkadaşım Sevgi, ben ve Recai, Gülhane Parkının önünden Edirnekapı otobüsüne bindik. Sevgi o gece bende kalacaktı. Biz Fatih'te indik, Recai ise iki durak sonra inmek üzere otobüste kaldı. İşte onu son görüşümüz o geceydi.

Ertesi gün gazeteye geldiğimizde herşey normal görünüyordu. Ancak sık sık telefonlar çalıyor ve diğer gazetelerden arkadaşlar Recai'yi soruyor, hatta bir kısmı da bizzat geliyordu. Henüz ne olduğunu anlamış değildik. İşte o arada çalan bir telefonu açtığımda, hat karıştı ve gazete yöneticilerine verilen bigiye kısmen tanık oldum. Duyduklarım, işkence yapıldığı ve boğularak öldürüldüğü idi. İsim geçmemişti. Ama sezinlemiştim. Nitekim kısa bir süre sonra toplantı yapıldı ve Recainin cesedinin bulunduğu açıklandı.

İlk hissettiğim, duyduklarıma inanmayı reddetmeye çalışmamdı. Bir yandan vargücümle duvarı yumrukluyor, bir yandan durmadan "olamaz, olmamıştır" diyordum. Ama olmuştu. Beni bir odaya götürürlerken acıdan boğulduğumu hissediyordum. Öyle büyük bir acıydı ki, ağlayamıyor, sadece hıçkırıyordum. Acı, bir yumruk gibi soluk borumu tıkamış, nefesimi kesmişti. Gözlerimden yaşlar boşalmaya başladığında acıma dindirilemez bir

öfke de eşlik ediyordu. Hayatımda kendimi hiç bu kadar öfke dolu hissetmemiştim. Artık öfke ve kin duygusunu tam olarak öğrenmiştim. Ve en korkuncu da onu kaçırıp öldürenlerle o gece aynı otobüste olabileceğimiz, hatta o katillere dokunmuş olabileceğimiz ama kimlikleri konusunda en ufak bir bilgimizin olmayışı gerçeğine katlanmaktı.

Ölüm haberini aldıktan sonra Emil Galip Sandalcı dahil olmak üzere bir grup hemen evine gittik. Ağabeyinin haberi vardı, annesi ise daha sonra öğrendi. Babası zaten yoktu. O, hem okuyor hem de eve katkıda bulunmaya çalışıyordu. Dar gelirli bir ailenin okumaya çalışan tek çocuğuydu. O gece hepimiz orada kaldık ve ertesi günü de cenazeyi Merzifon'a götürerek, ailesinin isteği üzerine memleketlerinde toprağa verdik.

İstanbul'a döndükten sonra olanlar, aslında cinayetin perde arkasını göstermek açısından çok önemliydi. Recai'nin cesedinin bulunduğu bölge olan Karagümrük Karakolu'ndan Ahmet adlı bir polis, daha bizim Merzifon'a hareket ettiğimiz gün, yani cesedin bulunduğu gün gazeteyi arıyor ve 'O gece bizim kaç kişi olduğumuzu söyledikten sonra, aramızda iki kız olduğunu bunlardan birinin adının Sevgi mi, Sevil mi olduğu konusunda emin olamadığını, ama bizim döner dönmez ifade vermemiz gerektiğini' söylüyor.

Oysa, biz o telaşede kimseyle konuşmaya fırsat bulamamış, zaten Recai'nin kaçırılışı üzerine düşünememiştik bile. Yani gazeteyi bilgilendirenler polisler olmuştu. Daha sonra gazete yetkilileri ısrarla 'polis Ahmet'le görüşmeye çalıştı. Ama karakol bizimle polis Ahmet'i asla karşı karşıya getirmedi. Çünkü muhtemelen öyle bir polis yoktu ve bu bilgiyi onlara,

Recai'yi kaçıranlar bizzat vermişti. Zaten Recai'nin otobüsten indiği yer tam Fatih Emniyet Amirliği'nin önüydü. Yolun karşısında ise MHP İlçe binası vardı. Ve o bölge çuval cinayetleriyle epeyce ünlü olmuştu. Ama bulunan 8-9 cesede rağmen tek bir fail yakalanmamıştı. Nitekim 12 Eylül sonrası yakalanan katiller itiraf ettiler, işkence dahil her şeyi ayrıntılarıyla anlattılar ama, Recai'yi nasıl kaçırdıklarını, kimin kaçırdığını asla söylemediler. Bu hep karanlıkta kaldı. Bu nokta çok önemliydi. Çünkü, Recai'yi iyi tanıdığım için en azından şuna emindim ki, onu sivil giyimli hiç kimse sağ götüremezdi. Kaldı ki Recai'nin kimliğinde gazetenin adı yazmaz, yalnızca polis muhabiri olduğu yazardı. Bu kimliği alabilmek için de, emniyete adres ve kimlik bilgilerini vermesi gerekmişti. Anlaşılan o ki, bu kimlik ölüm fermanı yerine geçmişti.

Recai, öldürülen diğer gazeteciler Çetin Emeç, Abdi İpekçi ya da Uğur Mumcu gibi kamuoyunun gündemine hiç gelmedi. O da basın ordusunun diğer adsız kahramanlarından biri olarak unutulup gitti. Yaşasaydı belki o da, ustaları kadar ünlü olurdu kimbilir... Oysa başına gelen, bir döneme damgasını çuval cinayetlerinin en önemli örneklerinden olduğu gibi, Emniyetin karşısındaki binada işkence görmüş olması açısından da önemliydi.

Recai'yle yaşadıklarımız arasında trajik tesadüfler epeyce yer tutar. Örneğin onun cesedinin bulunduğu gün, DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler öldürüldü. Dr. Sevinç Özgüner'in evinde öldürülmesi üzerine olay yerine yine onunla gitmiş, haberi birlikte yapmıştık. Ve maalesef pek çok katliam haberine birlikte koşmuş, pek çok çatışmayı birlikte izlemiştik. Onu kaybetmek

hepimize çok acı geldi. Ama en acısı katiller ceza yemedi.

martı'nın çığlığı

Recai'nin öldürölmesinden sonra Demokrat Gazetesi'nde Cihan Ateş imzasıyla çıkan "Günün yazısı" cinayeti. 'kurbanın' ağzından anlatıyordu:

"Anacığım,

Öyle sanıyorum ki, bu son mektubum sana. Yazıyorum, ama yazdığım bu kağıt parçasının eline geçip geçmeyeceğini bilmiyorum. Zamanım da oldukça sınırlı. Az önce ayrıldılar, birazdan gelirler, acele etmeliyim. Bu nedenle kargacık, burgacık olacak yazdıklarım. Hem, dermanım da yok zaten düzenli yazmaya.

Hep derlerdi; insanoğlu anasını anmadan edemez zor anlarında. Gerçek bu. Şu an tüm yoğunluğuyla duyuyorum için için sana olan tutkumu. Bir seni anımsıyorum, bir de çalışma arkadaşlarımı. Senin yerin ayrı, onların yeri ayrı yüreğimde. İkiye bölseleler yüreğimi biliyorum, atmaya devam eder. Bir senin için, bir arkadaşlarım için. O kadar güzel ki bu duygu, bir bilsen.

Anacığım,

Tutsağım Şu anda ellerinde. Biri dişi üç orospunun tutsağıyım. Erkekten orospu olmaz mı? Bal gibi oluyor ana. Hem de alabildiğine iğrenç. Üçü de faşist. Babamın bir sözü vardı hani, hep söyler dururdu kızgın olduğu zamanlar. 'Zürriyeti bozuk' derdi, hatırladın mı? Kimi zaman da 'dölü bozuk' derdi. Sen utanır, başını çevirirdin. Üçü de öyle.

Nasıl da korkak oluyorlar bu caniler, bir bilsen... Zaten korktukları için değil mi, bütün bu baskılar,

işkenceler ve bu zulüm. Bir büyük şairin 'tavşan kaçtığı için korkar, korktuğu için kaçar' iki mısraçığını anımsamadan edemiyorum. Bunlarda öyle. Çürüyüp gittikleri için korkuyor ve insanlara eziyet ediyorlar. Eziyet ettikçe de it gibi korkuyorlar.

Anacığım,

Bak, sana nasıl ellerine tutsak düştüğümü de anlatabilirim. Biliyorum, sen de arkadaşlarım da bunu merak edeceksiniz. Özellikle arkadaşlarım. Bunu en çok onlar için, onlara gerekli olur diye yazacağım. Anlatacağım ki, bu faşistlerin 'ulusal güvenlik' görevlileriyle nasıl içli dışlı olduklarını bilesiniz.

O güzelim martı olmasaydı, izlendiğimi farkedebilirdim belki. Hep o martı yüzünden oldu, ne olduysa anacağım. Yine de kızgın değilim o güzelim martıya. Tutsak olduğum, öldürüleceğimi adım gibi bildiğim şu an bile martıya olan sevgim azalmış değil. Bir parça kızgınlım belki ama, seviyorum. Zaten bütün eziyetler, işkenceler ve zulüm insanoğlunun iyiye, güzele, haklıya, onurlu bir yaşama olan özlemi yüzünden gelmiyor mu başına? Dolambaçlı, dikenli ve engebeli yolların bitiminde çıplak dağlardadır erdem. Sana da hiç yabancı değil, bu gerçek anam. Beni büyütme, okutmak için didinip durmadın mı, dul kaldığın genç yaşında. Tıpkı arkadaşlarım gibi. Onlar da gerçeği, yalnızca gerçeği ulaştırmak için halka, didinip durmuyorlar mı?

Bir bilsen anam, ne de güzel bir martıydı o. Yoğun bir çalışma gününün ardından deniz özlemiyle yanıp tutuşmuş ve inivermişim kıyıya. Limandaki mendireği boylu boyunca yürümüş, fenerin dibinde dalıp gitmişim güneşin denizdeki şavkına. Titrek ve parıltılı. Ağır

sessizliğinde mendireğin uzun süre sırtüstü uzanmıştım hiç birşey düşünmeden.

Güzelim martının önce sesini duydum. Pek güzel derler ya martı sesi için, ben aynı kanıda değilim. Güzel, ölçü olamaz martı sesine. Olsa olsa bir çığlıktır martının soluğu. Hele yavru bir martının soluğu tam bir çığlıktır. Yaşamın ta kendisidir.

Süzülüp beş metre kadar yakınımaya konmuştu. Küçücüktü. Yavru, çığlığı yaşam dolu. Belki yarım saat, belki de daha fazla öylesine dalıp gitmiştim onu izlerken. Yavru bir martının yaşam kavgasıyla, insanoğlunun güzele, iyiye, doğruya ve haklıya olan özlemi için verdiği yaşam kavgası arasında bağlantılar aramış, kendimce yorumlamaya çalışmıştım dünyayı. Ne de olsa insanoğlu da geleceğe akan bir çığlıktı sonunda.

Anacığım,

Karanlık basmadan yavru martıyı geride bırakıp yola koyuldum. Otobüse bindim. Evin yakınındaki durakta indim. Ama o güzelim yavru martıyı düşünüyordum hala. Çığlığını unutmamıştım. Birden sağlı sollu iki kişi kollarımdan yakaladı beni. Tam silkelenerek ellerinden sıyrılmayı düşünüyordum ki, 'ulusal güvenlik' ten diye bir kart uzattılar yüzüme doğru. 'Neden, niçin?' diyemeden az geride bekleyen açık renkli gösterişli bir otoyola tıktılar beni. Gözlerimi kapattılar. Yakınlardaki karakollardan birine gideceğimizi düşünürken, kırık dökük bir konuta getirdiler. Üç kişiydiler. Biri dişi üç orospu. Sorup soruşturup, kimliğime baktılar. Sövüp saydılar, sana ve arkadaşlarıma. O iki kez kancık orospunun sesine hiç mi hiç dayanamıyordum. Kolumda sigarayı söndüren de o oldu. Bıyıklarımı çekip çekiştirdiler. Ne geldiğimiz yer bir karakoldu, ne de beni

tutsak alan kişiler 'ulusal güvenliktendi'. Belki de öyleydiler. Çünkü evimizin yerini, bir sen, bir ben, bir de onlar biliyordu.

Korkmadım. Bir tek söz alamadılar ağızımdan. Seni ve arkadaşlarımı düşündüm. Bir de bembeyaz kanatçıklarıyla yavru martıyı. Çığlıgını.

Anacığım,

Birazdan gelecekle. Biliyorum, öldürecekler beni. Nasıl öldürecekler önemli değil. Ne de olsa, faşizm halka açılan savaş demektir. Güzele, iyiye, doğruya, namushuya sıkılan kurşun demektir. Ha kurşun, ha bıçak ha ip. Ne farkeder?

Ayak sesleri duyuyorum anacığım. Burada kesmek zorundayım. Ellerinden öperim. Arkadaşlarıma selamımı söylersin. Git, benim için limandaki mendireğe bir kez. Bekle, mutlaka gelecektir, sana anlattığım yavru martı. Gelecektir. Çığlık çığlığa.

Oğlun Romeo "

Bu mektubun altında, olayın Guatemala'da geçtiğine dair bir not vardı: "Resmi-sivil faşistlerce kaçırılarak katledilen bir yurtsever gencin mektubu. Mektubu ceketinin dış yüzüyle astarı arasında saklar. Faşist caniler, Romeo'yu öldürdükten sonra bir sokağa atarlar. Romeo'nun anası mektubu bulur ve okuduktan sonra çalışma arkadaşlarına ulaştırır." Bu not, Demokrat gazetesi üzerindeki baskılar nedeniyle, gazetenin kapatılma tehditine karşı özellikle konmuştu.

önce itiraf, sonra beraat

12 Eylül Darbesinden sonra yakalanan ülkücülerden Zihni Açıba, TRT ekranlarında Recai Ünal cinayetini

itiraf edenlerden biriydi. Polise verdiği ifadede pek çok cinayete karıştığını itiraf ederken, bugün de yakından tanıdığımız isimlerle ilgili ilginç açıklamalar yapmıştı.

Açba, 1978 başında Kıbrıslı öğrencilerin öldürülmesinden dolayı tutuklanmış, ancak bir süre sonra serbest kalmıştı. Sanık Celal Adan ile Ali Doğan'ın kendisine Fatih ÜGD Başkanı olmasını teklif ettiklerini ve hatta 12 Eylül'den sonra kendisine Dursun İter adına düzenlenmiş sahte kimlik hazırlandığı, yurt dışına kaçırma hazırlıkları yapıldığını söylüyordu. Ayrıca, Kasımpaşa'da CHP'li Bülent Demir, Fatih İlköğretim Müdürlüğü'nde Ali İncekara, CHP'li muhtar Yaşar Baki Duru, Dış Doktoru Ali İsmet Genç'er'in öldürülmesinde failleri azmettirdiği ve suçta kullanılan silahları temin ettiğini söylemiş, eylemlerde kullanılan silahların bir bölümü gösterdiği yerde bulunmuştu. Ancak, Zihni Açba mahkemede bütün itiraflarını red ederek, suçsuz olduğunu savundu. Yargılama sonucunda, Bülent Demir, Recai Ünal, Ali İncekara, Yaşar Baki Duru'nun öldürülmesi olayına iştirak etmekten yeterli delil elde edilemediği için beraat etti. Halis Babacan ve Ali İsmet Genç'er'i taammüden öldürmekten ceza aldı.

Zihni Açba'nın karıştığı olaylardan en tüyler ürpertici olanı Kıbrıslı öğrenciler Muharrem Adnan Özdemir'in öldürülmesi, Ülmen Salih Aygün'ün ağır yaralı olarak kurtulmasıdır. Bu iki öğrenci kaçırılmış, ağır işkenceler görmüş ve ağızlarına kurşun sıkılarak öldü diye bırakılmışlardı. Aygün mucize eseri ağır yaralı olarak kurtuldu.

Olaydan sonra yapılan operasyonlarda Ülkü Ocakları İstanbul Şubesa ikinci başkanı Mustafa Polat , Mehmet Başar, Nihat Uluslu, Kamil Günay ve Zihni Açba

yakalanır. Savcılık haklarında idam istemiyle dava açar. Tarih 1978 Şubat ayıdır. Ancak sonra ne olduğu bilinmez ve serbest kalan Açıba tam iki yıl sonra 12 Eylül Darbesinden sonra tekrar yakalanır. Ancak, Açıba ve arkadaşlarının 1978 yılında yakalanmaları sırasında bugüne ışık tutacak önemli bir gerçek, dönemin İçişleri Bakanı İrfan Özyıldırım'ın ağzından dile getirilir: "Yapılacak operasyonları karşı tarafa haber veren bir polis görevden alındı." Bu açıklamanın hemen ardında MC Hükümeti döneminde siyasi polis şefliğine atanan Tevfik Başaran görevden alınır.

Yani ülkücü katillerin emniyette amir statüsünde olan polislerce korunması bugüne ait bir olgu değildi. Daha doğrusu bugünün taşları oğünden dizilmeye başlanmıştı.

meclis'te ki avukatın çatlı'yla ilişkisi

Zihni Açıba'yı can siperane savunan avukatlardan biri ise Susurluk Skandalı sonrası adı geçen ama her nedense üstünde hiç durulmayan isimlerden biriydi: Mehmet Saral.

Susurluk kazasından sonra Abdullah Çatlı'nın kullandığı kimliklerden biri Mehmet Saral adınaydı. Bunun ortaya çıkmasından sonra 6 Aralık 1996 tarihli Sabah gazetesinde Saral'ın, "Devlet- Mafya ilişkilerine ışık tutacak açıklamalar yaptığı" belirtildikten sonra, şu sözlerine yer veriliyordu: "Benim hiç pasaportum olmadı. Abdullah Çatlı benim adıma düzenlenmiş pasaportla 1981 yılında Fransa'da yakalandığımda ben askerde, 20 günlük eğitim dönemindeydim." diyor ve ekliyordu: "Eskiden ülkücü görüşte olduğum için aramızda bir bağlantı olduğu düşünülmüş, oysa Çatlı'yı bütün ülkücüler kadar tanırım."

Mehmet Saral, DYP İstanbul İl Başkanı eski ülkücü ve Kemal Türkler davasının sanığı Celal Adan başta olmak üzere, MHP Genel Merkez davasının önemli sanıklarından pek çoğunu, aynı davanın avukatlığını yapması dolayısıyla iyi tanıdığını ise nedense söyleme gereği duymuyordu. Bu davanın pek çok sanığını Şevket can Özbay'la birlikte savunan Mehmet Saral acaba neden kendini sıradan bir ülkücü gibi göstermek istemişti?

Ayrıca, Çatlı'nın Fransa'da yakalanması sırasında 20 günlük asker oluşu pek ikna edici bir açıklama sayılmazdı. Çünkü Çatlı'nın pasaportu aldığı tarih konusunda henüz bir bilgi yok. Ama artık şunu biliyoruz; Eski MHP'li, şimdiki DYP İstanbul İl Başkanı Celal Adan'ındı. Yargılandığı davanın savunucuları arasında bulunan Avukat Mehmet Saral'ın birbirlerini tanımamaları imkansız. Abdullah Çatlı da aynı davanın sanıklarından. Susurluk kazasından sonra adı sıkça geçen Adan, ANAP Genel başkanı Mesut Yılmaz'a Budapeşte'de yapılan saldırının tertipleycisi olmakla suçlandı. Adan'la birlikte suçlanan diğer iki kişi ise Mustafa Mit ve Muhittin Akar'dı.

Mustafa Mit, MHP Genel Merkez davasının iddianamesinde, şimdi ANAP'tan milletvekili olan Namık Kemal Zeybek, Muhsin Yazıcıoğlu, Rıza Müftüoğlu ile Ankara eğitimcileri içinde yer almakta ve savcılık tarafından "özel görev ve yetkilere haiz güçlü bir üst komite" olarak tanımlanmaktaydı. Gençlik Kolları Genel Başkanlığı yaptığı dönemlerde, Ankara'daki klüp ve pavyonlardan haraç toplanması işini yöneterek, örgüte gelir sağladığı da Mit'in iddianamede belirtilen görevleri arasındaydı.

Mustafa Mit'in adı, 29 Mart 1980'de süren, 7 TİP'linin katledilmesi davasında da geçiyordu. Katliamda kullanılan 06 RD 137 plakalı arabanın MHP Gençlik Kolları Başkanı'na ait olduğu öne sürülüyor, bu nedenle partinin gençlik kolları başkanı Mustafa Mit'in ifadesine başvuruluyordu. Mit'in ifadesi ise oldukça ilginçti. Arabayı, Ülkücü Gençlik Derneği Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu'nun tutuklu bulunduğu Sivas Cezaevinden tahliye edilmesi üzerine, karşılanmak üzere Abdullah Mustafa Çatlı'ya verdiğini söylüyordu. Dava sırasında adına kayıtlı aracın renginin değiştirildiğini de söyleyen Mit, arabasını derneğin hizmetine sunduğunu da saklamıyordu.

osmanağaoğlu'nun pasaportu yeşil mi?

Bilindiği gibi Celal Adan, DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in öldürülmesi olayında da, Alpaslan Türkeş'ten aldığı emirle, Abdülsamet Karakuş, İsmet Koçak ve Ünal Osmanağaoğlu'nu azmettirmekle suçlanmıştı. Sanıklar savcılık ifadelerinde bütün suçlamaları red etmişlerdi ama, "tanık Süleyman Yeşilyurt'un ifadesi, diğer sanıklar Berker İnanoğlu, Haluk Kırcı, Aydın Esi'nin anlatımları, kendi aralarında ve savcılık anlatımlarındaki çelişkiler, Alpaslan Türkeş'in el ürünü yazılı belgeler, ayrıca Türkeş'le, Namık Kemal Zeybek'in el ürünü yazılı belgeler nazara alındığında sanıkların emniyetçe alınan ifadelerinin gerçekliği tüm ayrıntılarıyla ortaya çıkmıştır" diyen savcılık aynı kanıda değildi. Mahkeme sonunda Abdüselam Karakuş 12 yıl 6 ay, Aydın Eryılmaz ise 10 yıl ağır hapis cezasına çarptırılırken, Adan dahil olmak üzere diğerleri delil yetersizliğinden beraat etti. Olayın asli faillerinden olan ve Çatlı'yı meşhur eden

Bahçelievler Katliamının suç ortaklarından Ünal Osmanağaoğlu ise yurt dışına kaçmayı başaranlardandı. Kimbilir belki o da devlet yararına hizmetlerinden ötürü bir yeşil pasaport ve uzman belgesi sayesinde halen Türkiye’de yaşıyordur.

uğursuz bir tarih

Kemal Türkler, Recai ile aynı gün 22 Temmuz 1980 günü öldürülmüştü. Bizim, henüz Recai’nin ölümünden haberimizin olmadığı sabahın erken saatleriydi. Demokrat Gazetesi’nde her gün yaptığımız gibi telsizi dinliyor ve yeni olayları haber almaya çalışıyorduk. Saat 10.00 sıraları falandı. Birden telsiz konuşmaları yoğunlaşınca dikkatimizi iyice telsize yönlendirdik. İlk anladığımız Bakırköy’de önemli birinin vurulduğu idi. Saldırganların kaçtıkları araba ise polis tarafından epeyce takip edilmişti. Ancak daha sonra öğrendiğimize göre, araç terkedilmiş olarak bulunmuştu. Nasıl olduysa, polisler tarafından takip edilen araba ortadan yokolmuş, daha sonra Haznedar’da terk edilmiş olarak bulunmuştu. Yıllar sonra, Türkler ailesinin avukatı olarak MHP Davasına giren Avukat Rasim Öz’le yaptığımız sohbette ben bu anımı anlatınca, Öz oldukça şaşırılmış ve bu önemli bilginin dava sırasında çok işlerine yarayabileceklerini söylemişti. Ancak ne yazık ki, davanın görüldüğü yıllarda ben de pek çok kişi gibi üstüme çullanan yaşamın altından kalkmaya çabalıyordum. Üstelik bu ayrıntının ne kadar önemli olabileceği hiç aklıma gelmemişti.

Ama şurası bir gerçek ki, gerekçelerimiz ne olursa olsun üstümüze düşen sorumlulukları yerine getirmediğimiz bugün çok daha net olarak görülüyor. Eğer bizler, 12 Eylül öncesinin tanıkları ya da

mağdurları, MHP davalarına avukatlarımızla katılıp baştan sona izleseydik, eminim pek çok fail kolayca paçayı kurtaramayacağı gibi, cezaların niteliği de oldukça değişirdi. En azından pek çok katliam bugün hala "faili meçhul" olarak anılmazdı.

Tarihe tanıklık etmiş gazetelerin tozlu ve sararmış yapraklarını çevirirken zaman zaman aradığım olayları unutup, geçmişin acılı anılarını gömüldüğüm çok oldu. Zaman zaman da utanç duyduğumu gizleyemem. Unuttuklarım için... Ve daha da kötüsü Susurluk'a varan yolun o günlerde çilzildiğini hiç farketmeden yaşamış olduğumuz için. Oysa her şey gün gibi açıktı. Katiller, askerden de polisten de destek alıyor, bu güçle de taktik değiştirme gereği bile duymadan aynı yöntemlerle, aynı malzemelerle ve çoğunlukla aynı yerlerde işledikleri sayısız cinayetten sonra ellerini kollarını sallayarak dolaşıyorlardı. Örneğin, Recai'nin cesedinin bulunduğu Fatih - Karagümrük bölgesi ile Mecidiyeköy - Şişli bölgesi ülkücülerin kontrolündeki en ünlü bölgelerdi.

Her iki bölge de battaniye ya da çuval cinayetleri adı verilen cinayetleriyle ünlüydü. Kaçırılmış, işkence edilmiş ve çoğunlukla komando düğümü adı verilen yöntemle iple boğulmuş 10'larca ceset bulunmuştu. Kullanılan battaniyeden ipe kadar her şey birbirinin aynıydı. Ama her nedense bir tek kişi yakalanamıyordu. Neredeyse mahalle halkına sorsanız gösterecekleri adresler, polislerce bir tek kez bile aranmıyordu.

HASAN OCAK, RIDVAN KARAKOÇ

yıl 1995: beykoz'da iki ceset

O günlerin hafızalardan silinmeyen battaniye cinayetleri, bir yıl önce gündeme gelen iki cinayetle de inanılmaz benzerlikler gösteriyordu. 1995'in mart ayıydı. Beykoz, Dedeler Mevkii'nde bir ceset bulundu. Ağır işkenceler görmüş ve iple boğularak öldürüldükten sonra yol kenarına atılmıştı. Köylülerin bulduğu ceset üzerinde kimliğini belirtecek hiçbir belge yoktu. 28 gün morgta bekletilen ceset sonunda faili ve kimliği belirsiz olarak Kimsesizler Mezarlığına gömüldü. Aradan 25 gün geçmişti ki, aynı yerde bu kez yolun diğer tarafında yine köylüler tarafından bir başka ceset bulundu. Yine ağır işkenceler görmüş ve iple boğularak öldürülmüştü. Her iki cesedin aynı yerde bulunmasının yanısıra pek çok ortak noktası vardı. Adli tıpta yapılan incelemede iki cesedin de üzerindeki yara izleri bile aynıydı. Aynı işkence yöntemleri uygulanmıştı. Boğma yönteminin bile aynı olduğu ve hatta aynı ellerden çıktığı Adli Tıp raporunda belirtiliyordu:

"Ölüm nedeni olan bağla boğmanın, boyunda kalan izlerine bakınca, bağ izinin gırtlığın az solundan başlayıp sağ kulağı geçince yok olduğu, her iki cesette aynı olduğu görülmektedir. Bu şekilde boğarak öldürülebilmek için, yere yüzükoyun, surat sola dönük yatırılmaları, boğma bağının boğan kişinin sol elinin daha aşağıda hatta yere yakın tutulması, boğulan kişinin ensesine basılması halinde mümkün olabileceği anlaşılmıştır."

Varılan sonuç her iki cesedin de aynı ellerden çıktığı idi. Ayrıca, bu cesetlerin ikisinin de kemer ve ayak bağları yoktu.

20 yıl önceki kurbanlarla aynı kaderi paylaşan bu iki kişi, daha sonra kamuoyunun yakından tanıyacağı Hasan Ocak ve Rıdvan Karakoç'tu. Bu olayı yakından takip eden ve kamuoyuna mal olmasını sağlayan dönemin İnsan Hakları Bakanı Algan Hacaloğlu olayla ilgili sorularını yanıtlarken inanılmaz gerçekleri de açıklıyordu: "Türkiye'deki faili meçhul cinayetlerin çok büyük bir bölümünün siyasi bir ilişkiler yumağı içinde olduğu kanaatindeyim" diye söze başlayan Hacaloğlu şöyle devam ediyordu:

"Bir ihbar sonucu Hasan Ocak'ın Kimsesizler Mezarlığına gömülü olduğu anlaşıldı. Kimliklerin ortaya çıkması ve cesetlerin durumu incelenince bir bakan olarak olaya el koymam gerekti. Devletin bir yanlışlık içinde olduğu daha o gün anlaşılıyordu."

Hacaloğlu, Hasan Ocak'ın Gazi Mahallesi olaylarından sonra gözaltına alındığını ve o günden sonra da bir daha haber alınmadığını Ocak'ın ailesinin başvurusu üzerine öğrenmişti. Emniyet gözaltında olduğunu reddediyor, bazı tanıklar ise gözaltında olduğunu gördüklerini söylüyordu. Bu bilgiler üzerine harekete geçen Hacaloğlu önce sözlü olarak, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Açar, İstanbul Valisi Hayri Kozakçıoğlu ve İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir'den bilgi istedi. Alışılmış yanıt "Hayır, gözaltında böyle biri yok" idi. Ancak Hacaloğlu pek ikna olmamıştı. Bu kez İçişleri Bakanı Nahit Mentеше'ye bir yazı yazdı.

"Nahit Mentеше'den bir yazılı cevap geldi; '3 tane Hasan Ocak vardır. Sözkonusu Hasan Ocak, gözaltına alınmamış ve aranmamaktadır.' Ayrıca tanık ifadelerini çürüten karşı ifadeler de yer almıştı. Bu yazılı yanıt karşısında kısmen ikna olur gibi oldum. Çünkü, bir bakan olarak, birebir ilişkide yanıtılabileceğime de çok ihtimal vermek istemiyordum. En azından bu yanıtı doğru kabul etmek zorundaydım. İçimden de belki de yurtdışına kaçmıştır diye düşünüyordum. Ancak bir ziyaret nedeniyle Almanya'ya gittiğimde Hasan Ocak'ın kardeşi ve amcasıyla da görüştim. Ve inandım ki, Ocak yurtdışında da değildi. Nitekim Mentеше'nin yazılı yanıtından yaklaşık 3 hafta sonra ceset bulundu."

Algan Hacaloğlu bu cinayetlerin tıpkı Abdullah Çatlı gibi, devlet adına infaz yapan kişi ve kuruluşlarca işlenen cinayetlerden olduğunu söylüyordu. Ancak bundan sonra söyledikleri daha da önemliydi: "Bilmesi gereken konumdaki kişiler, başta İçişleri Bakanı Nahit Mentеше olmak üzere, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, İstanbul Valisi Hayri Kozakçioğlu, İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir ve Beykoz Cumhuriyet Savcısı sorumludur."

Hacaloğlu, İstanbul Emniyeti ile Ocak ve Karakoç'un cesetleri arasındaki bağı açıklarken Adli Tıptaki şu bilgilere dayanıyordu: "Her iki cesedin de parmak izleri alınmış ve üstlerinde kemer ve ayakkabı bağları bulunmuyordu. Parmak izlerinin resmi kurumlarca alındığı açıktı. Beykoz Savcısı parmak izlerini kendisinin aldirttiğini söyledi. O zaman neden bu parmak izlerini emniyettekilerle karşılaştırtmadı. Çünkü Hasan Ocak'ın 1986 yılında alınmış parmak izleri Emniyette vardı. O halde en azından görevini yeterince yapmamıştır."

hacaloğlu'na suikast

Susurluk kazasından sonra ortaya çıkan bir gerçek; Hasan Ocak ve üç özel timcinin yolunun Gazi Mahallesinde keşiştiğini gösteriyor. Hasan Ocak ve Rıdvan Karakoç, Gazi olaylarından sonra gözaltına alınmıştı. Ve biz 32. Gün programından öğrendik ki, üç özel timci Ayhan Çarkın, Ercan Ersoy ve Oğuz Yorulmaz Gazi Mahallesi olaylarının tam göbeğindeydi. Bir tesadüften mi ibaretti, HBB televizyonunda açıklamalar yaparken 'bize Lütfü Topal'ın yanısıra pek çok cinayeti daha yıkmaya çalıştılar' diyen Ayhan Çarkın sözünü ettiği cinayetlerin arasında Ocak ve Karakoç var mıydı, şimdilik bilinmiyor.

Ancak, bu üç özel timcinin, 'yargısız infaz' deyimiyle özdeşleşen ev baskınlarının çoğunda bulunduğu ve haklarında pek çok suç duyurusu olduğu biliniyor.

'Yargısız infaz' iddialarına muhatap olan operasyonlardan biri Batıkent operasyonuydu. Dönemin İçişleri Bakanı Nahit Menteşe, Bakanlar Kurulunda Radikal Sol kesimden bir grubun bulunduğu Batıkent Sitesindeki eve baskın yapıldığını ve çıkan çatışmada 3 teröristin ölü ele geçirildiği bilgisini vermişti. Algan Hacaloğlu hemen o gün, bakanlıktan 4 arkadaşına talimat vermiş ve olayı incelemelerini istemişti. Gerisini Hacaloğlu'ndan dinleyelim:

"Gelen ön rapor açıktı; bu bir yargısız infazdı. İnceleyenler arasında eski emniyet müdürleri de vardı. Onun üzerine ben, o akşam saat 10.00'da basına ve hiçbir görevliye haber vermeden gizlice baskının yapıldığı eve gittim. Savcının, hatta DGM'nin nasıl yanlı ve eli kolu bağlı olduğunu gösteren çarpıcı bir tabloyla karşılaştım. Daire hiçbir mühür dahi vurulmadan

kapıcıya emanet edilmişti. Kapıcı da korkudan kırık kapının üstüne bir tahta çakmış, kendince önlem almıştı. Tahtayı söktüm ve içeri girdim. Henüz savcı bile gelmeden cesetler kaldırılmış, mermi kovanları toplanmıştı. İncelemem sırasında yere saplanmış bir kurşun buldum. ABD'de polisin kullanmasının yasaklandığı türde bir kurşundu. Çünkü, girdiği yeri içerden parçalıyor ve yaşama şansı bırakmıyordu."

Hacaloğlu incelemelerini bir rapor haline getirdi. Rapordaki bazı bölümlerde evin içi şöyle anlatılıyordu: "2 Nolu bölüm olan salonda, sol duvara dayalı çek-yatta, somya çeliğini delmiş 2, koltuk aralığını delip duvarda iz bırakmış 2 olmak üzere 4 kurşun izi, sol duvarla pencerenin olduğu duvarı birleştiren köşede bulunan koltukta bir kaç delik ve arka köşe duvarda 6 kurşun izi, koltuğun oturak minderinde ve arkasında kan lekesi, ayrıca halının koltuk önüne isabet eden bölümünde kan görülmüş, halıda kanlı ayak izleri tespit edilmiştir. Giriş kapısının karşısına gelen duvarda 11 kurşun izi sayılmıştır. 6 Nolu bölüm olan odada, kapının solundaki tahtada 2, karşı duvarlarda 7, pencere camlarında 2, halı ve halının altındaki zeminde 3 kurşun izi, halıdaki kurşun izlerinin olduğu bölüm kan gölü halinde, ayrıca sol duvarda, kapı camında ve tavanda, sıçramış kan izleri görülmüştür.7 Nolu bölüm olan odada, kapı girişinde halı kan gölü halinde, halıda ve tabanda 2 kurşun izi, karşı duvarda sayılamayan kurşun izleri görülmüştür..... 8 Nolu holde, sürüklenmeden kaynaklanan kan izleri ve kan gölcükleri görülmüştür."

Rapor yargısız infaz örneğini açıkca ortaya koyuyordu: "Atış yönleri aynı, yani karşılıklı ateş açıldığını gösterir bir ize rastlanmamıştır."

Hacaloğlu bununla da yetinmemiş, konuyu Bakanlar kuruluna götürmüştü, İçişleri Bakanlığını açıkca suçlayarak bakanlığın ırkçı ve radikal sağ tarafından kuşatılmış olduğunu söylemişti. İçişleri Bakanının verdiği yanıt, 'sükut ikrardan gelir' misali 'sessizlik' olmuştu. Ancak bu sessizlik, tepkisizlik anlamına gelmiyordu. Algan Hacaloğlu'na açıkca yanıt vermeyen muhataplar, rahatsızlıklarını çeşitli biçimlerde ifade ediyorlardı:

"Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, İnsan Hakları Bakanlığı'nın bu incelemelerinden son derece rahatsız olmuştu, bu kulağıma geldi. Yine aynı dönemlerde sık sık tehdit alıyordum. Bir gün eve bir paket geldi. Kızım ve eşim paketi teslim almış. Ama korumalarım, gelen tehditlerin sıklığından dolayı paketi açtırmayıp, incelemişler. Paketin içinden bomba çıktı." Hacaloğlu, bu konuyla ilgili detaylı bilgi vermek istemedi. Ancak, sorularıma şu yanıtı vermekle yetindi:

"Paketten bir süre sonra İstanbul Emniyet Müdürlüğünden bir açıklama yapıldı. Radikal sol bir grubun yakalandığı ve ellerinde benim evimin planlarının bulunduğu iddia edildi. Doğrusu ben bunu çok inandırıcı bulmadım. Ama Bakanlar Kurulu'nda İçişleri Bakanı Nahit Mentеше'ye, 'ele geçen bu bilgilerden sonra nasıl bir tedbir aldıklarını' sordum. Bana 'siz koruma istemediniz ki' dedi. Bilmediğim konuda nasıl koruma isterim. Bilgileri alan, planları ele geçiren sizsiniz, tedbiri de sizin almanız gerekmez miydi' dedim."

Hacaloğlu ve ailesi korumalarının titizliği sayesinde bir faili meçhule kurban olmaktan son anda kurtulmuşlardı. Ama sadece 1991- 1996 arası faili

meçhule kurban gidenlerin sayısı 1500'ün üzerindeydi. Ve bunların 830'u Mehmet Ağar'ın Emniyet Genel Müdürlüğü dönemine rastlıyordu. Bu rakam Emniyet Genel Müdürlüğü'ne yükseltilen Mehmet Ağar'ın meslekteki 'başarı' sının da ölçüsüydü.

Institut kurde de Paris

ABDURRAHMAN KÖKSALOĞLU

hacaloğlu'na suikast gerçekleşseydi

Eğer Hacaloğlu'na suikast girişimi gerçekleşseydi, CHP'nin kaybettiği ilk milletvekili olmayacaktı. Parlamento'nun Teröre kurban verdiği ilk milletvekili CHP'li Abdurrahman Köksaloğlu idi. 15 Temmuz 1980 günü, Şişli Abide-i Hürriyet caddesindeki işyerine gelen iki kişi, Köksaloğlu'nu kurşun yağmuruna tutmuştu. Hemen Şişli Etfal Hastanesi'ne kaldırılan Köksaloğlu, yolda hayatını kaybetti. Evli iki çocuklu Köksaloğlu'nun katledildiği yer, Şişli MHP binasının 50 metre uzağındaydı. Yaya olarak kaçan saldırganlar tabii ki kayıplara karışmıştı. Köksaloğlu, öldürülmeden önce defalarca tehdit edilmiş, işyeri ise bir kaç kez bombalanmıştı. Köksaloğlu'nun öldürülmesinde kullanılan silahın, sol görüşlü Selahattin Parlak ile İhsan Taşkın'ın öldürülmesinde de kullanıldığı anlaşılmıştı. Yine de bazı yetkililer olayın siyasi değil, ticari nedenli olduğu yolunda açıklamalar yapıyordu. O günkü gazeteler ise ipuçlarını Emniyetin bilgisine sunmuşlardı:

"Olayı yaşlı bir kadın yakından gördü. Kadın, katillerin eşgalini 'tatar yüzlü, sarışın, cılız, kısa boylu ve çarpık burunlu' olarak tarif etti. Olay yerine gelen ilk ekip, kadının ifadesini aldı. Ancak görgü tanığı, daha sonra olay yerinin çevresindeki çakmakçı, gazcı, gibi seyyar satıcılar tarafından tehdit edilerek uzaklaştırıldı. Silahın lastik tamircisi İbrahim Oktay'ı öldüren silahla aynı olduğu saptandı. Oktay'ı öldürenleri gören Cevat Bakırcıoğlu adlı mısırcı, aynı gün öldürülmek istendi."

Köksaloğlu'nun cenaze merasimi de olaylı geçmişti. Şişli Camiiindeki törene MHP adına katılan İstanbul milletvekili Turhan Koçal, Çorum milletvekili Mehmet

Irmak ve İl başkanı Nuri Erdoğan'ı gören halk büyük tepki göstermiş ve tören yerini terk etmelerini sağlamıştı. MHP'ye davetiye verilmesi üzerine pek çok kuruluş, sendika ve parti tepki göstererek cenazeye katılmadı. Örneğin TSİP yöneticileri yaptıkları açıklamada "Maktülün cenaze töreninde katili görmek istemiyoruz" diyordu. MHP'lilere davetiye verilmesi CHP'lileri de oldukça kızdırmıştı. Çorum milletvekili Şükrü Bütün tepkisini "işledikleri cinayetlerin ardından cenazeye katılarak kamuoyuyla alay ediyorlar" cümlesiyle ifade ediyordu.

Emniyet yetkilileri ellerinde ipucu olmadığını söylüyordu ama, tıpkı bugünkü gibi gazeteciler ipuçlarını kolaylıkla biraraya getiriyordu. Aslında Şişli-Mecidiyeköy bölgesi başlıbaşına bir "ipin ucu"ydü. 12 Eylül öncesine bakıldığında, Sivas, Çorum, Kahramanmaraş gibi kitle katliamlarının dışında en yoğun cinayet işlenen bölgelerin başında geliyordu. Köksaloğlu'nun yanısıra onlarca aydın, öğrenci, bilim adamı, bilim kadını bu bölgede katledildi. Üstelik katiller, önce tehdit ediyor, hatta çeşitli saldırılarda bulunuyor, kısacası 'göster göster' geliyorlardı. Üstelik bu saldırılar her defasında emniyete bildiriliyor, kimse yakalanamadığı gibi, hiç bir önlem de alınmıyordu.

Mayıs/1980- Cumhurbaşkanlığı seçimi krizi sürerken, Süleyman Demirel 'Siyasi istikrar olmayınca herşey olabilir' yorumunu yapıyor, Bülent Ecevit 'Türkiye'ye dikta rejimi getirilmek isteniyor' diyor, Demirel kendi hükümeti döneminde yetkili devlet kuruluşlarının yazılı ve kanıtlı uyarılarına karşın silahlı zorbaların yetiştirildiği kamplara göz yummuştur suçlamalarını yapıyordu. Bu arada tamamı askerlerden oluşan ve kimlikleri gizli tutulan bir 'anti-terör birliği'

kuruluyordu. Yine aynı tarihlerde Fransa'da yayınlanan 'Afrique Asie' adlı bir dergi Demirel'i 'ABD kapitalizminin yeminli bekçisi olarak tanımlıyor, Demirel'in Türkiye'nin batıyla ekonomik ve askeri bütünleşmesinin faturasını halkına ödetmekte tereddüt etmeyeceğini' ileri sürüyordu. Bu haberin yayınlandığı günlerde yıllar önce aldığı krediyi ödemeyen Hacı Ali Demirel hakkında Ziraat Bankası tarafından başlatılan icra takibatının durdurulduğu iddia ediliyordu. OECD'nin Türkiye hakkındaki raporunda, ekonominin bunalımının ciddiyetini koruduğu belirtiliyordu. Türkiye, devaluasyonlar nedeniyle IMF'e 5,4 milyar daha borçlanıyordu. Bu arada 21 Mayıs olayları nedeniyle idam edilen Albay Talat Aydemir'in yayınlanan itirafları müthiş yankı uyandırıyor. Aydemir; "Türkeş bir muhbirdir. En yakın arkadaşlarını ihbar edip, onların cesetleri ve kemikleri üzerine basıp yükselmeyi mübah görebilen birisi" diyor. IMF ile yeni Stand-by anlaşması için görüşmeler sürerken, katledilen solculara, memur, işçi, öğretmen, CHP il başkanları, avukatlar doktorlar eklenmeye başlamıştı. Tam 15 kişinin öldürüldüğü, 20'ye yakın kişinin yaralandığı Şişli-Mecidiyeköy Bölgesi adeta ülkücülerin kurtarılmış bölgesiydi. Çünkü, stratejik bir öneme sahipti. Otobüs, minübüs ve dolmuş duraklarının bulunduğu, Gültepe, Kuştepe, Çeliktepe, Kağıthane, Çağlayan gibi semtlere geçiş bölgesiydi. Bu semtlerde oturanlar ise ülkücülerin taban bulamadığı emekçi ve ilerici halkın yerleşim bölgeleriydi. Gecekondu bölgelerine saldırarak, yıldırma ve sindirme politikasını işletiyorlardı. MHP Şişli Gençlik Kolları Başkanı Yunus Meral ve MHP hakkında tam 11 suç duyurusu yapılmıştı. Ayrıca yakalanan bazı ülkücülerin itirafları da organizasyonun direkt MHP binasında yapıldığını gösteriyordu.

SEVINÇ ÖZGÜNER, ÜMİT KAFTANCIOĞLU

mahallenin katilleri

Türk Tabipler Birliği Merkez komitesi Üyesi Doktor Sevinç Özgüner, 23 Mayıs 1980 günü evinde katledilmeden bir hafta önce evi basılmış, tesadüfen evde olmadıkları için kurtulmuştu. Sürekli tehdit alan Özgüner'in daha önce de kapısının önünde duran arabası yakılmıştı. Mecidiyeköy polis karakoluna bildirilmesine rağmen kimse yakalanmamıştı. Olanlara rağmen evini terk etmek istemeyen Özgüner ve eşi, sadece kızlarını evden uzaklaştırarak, onları ölümün gölgesinden korumaya çalışmışlardı. Ne yazık ki, kendileri için önlem almayan Sevinç ve Vecdi Özgüner çifti, bir gece evlerini basan üç katil tarafından kapıları kırılarak, yayılım ateşine tutuldular. Vecdi Özgüner mucize eseri yaralı olarak kurtulmuştu ama 52 yaşındaki Sevinç Özgüner katledilmişti.

Olayı incelemeye sevgili Recai ile birlikte gitmiştik. Hatta, yalnız çocuklarını göndermelerine, kendilerinin o evde kalmaya devam etmelerine kızmıştık. Çünkü bu değerli insanların henüz kurumamış kanlarını görmek ikimizi de sarsmıştı. Emniyet yetkilileri, aynı apartmanda oturan MHP yanlısı Orhan Aktuna adlı birini gözaltına aldı. Aktuna'nın, apartmanın dış kapısının açılması için anahtar verdiği ve Özgünerlerin evinin tespit edilmesinde yardımcı olduğu sanılıyordu. Ayrıca bizim yaptığımız araştırmalarda da, yöre halkı bu kişinin sürekli birlikte gezdiği Sebahattin ve Bahadır adlı kişilerle, bölgedeki demokratların bir listesini tuttuklarını ileri sürüyordu. Ama sonuç değişmedi. Özgüner cinayeti de faili meçhuller arasında yerini aldı.

Nisan/1980: Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde kriz sürüyor, Ortadoğu'daki gelişmeler, İran-Irak çatışmasının tüm Ortadoğu'yu kapsayacak bir savaşa dönüşmesi ihtimali gündeme geliyordu. MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, 12 Eylül sonrası Güneydoğu'da aynen uygulanacak bir öneride bulunuyordu: 'Anarşiye karşı mücadelede ordu,polis ve MİT yeterli olmuyor. Seçkin kişilerden oluşan ve yüksek ateş gücüyle donatılan özel birlikler kurulmalıdır.' Bu seçkin kişilerden kastedilen aynı günlerde İçişleri Bakanı Gülcügil tarafından yayınlanan genelgede açıklığa kavuşuyordu. Aralık 1979'da bir genelge yayınlayan Gülcügil; MHP'nin teşkilat yöneticilerine dikkat edilmesi, bunların korunması ve istedikleri zaman silah verilmesi talimatını veriyordu. O güne dek görülen en kalabalık IMF heyeti ise Ankara'ya geliyor ve enflasyonla mücadele, ücretlerin dondurulması, vergi reformu gibi konularda taahhüt almak üzere bastırıyor, hatta gerekirse hükümetleri de aşarak parlamento üzerinde bağlayıcı bir zorlamaya yöneleceği yorumları yapıyordu. IMF heyetinin Ankara'da bulunduğu günlerde Alpaslan Türkeş'in TV'de yaptığı basın toplantısının ertesi günü TRT Programcısı Yazar Ümit Kaftancıoğlu öldürülüyordu. CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit ise Türkeş'in demeçlerinin şifreli olduğunu ve her demecinin arkasından bir katliam yapıldığını ileri sürüyordu.

Öldürülmeden önceki son yazısını Demokrat Gazetesi'ne veren Kaftancıoğlu ise "CHP ders alsa yeter" diyordu. Kaftancıoğlu'nun son yazısı adeta Ecevit'e yanıt niteliği taşıyordu:

" Ülkede olup bitenleri, acaba CHP yöneticileri hiç değilse bizim gibi izliyorlar mı? Hiç değilse AP

yönetiminin yapıklarından ders alıyorlar mı? CHP yönetiminin otuz kırk yıllık gediklilerinin ders almasını istediğimiz, böyle sıradan bir kaç olayı dile getirmek istiyorum.

AP yönetime gelir gelmez 67 ilin valisini bir gecede değiştirdi. 'Komünistlere salon vermem' diye Aziz Nesin, Hasan İzzettin Dinamo, Bekir Yıldız ve beni Edirne'de, dinleyicilerimizin önünde suçlayan valiyi görevden aldirtmak için tam üç ay uğraştık. AP yönetime gelir gelmez tüm illerin emniyet müdürlerini bir tek gecede değiştirdi. Biz bir ilçede (adını saklı tutmak gerekli) bir komiseri görevden aldirtmak için aşındırmadık kapı bırakmadık. Ve aldirtmadık. Bu komiser, ilçeye kurtarıcı olarak özel görevle yollandığını ileri sürüyor ve açık açık bağıırıyordu: '...lilerin ölümü benim elimden olacak'

AP sekiz yıl, üç yıl, yedi yıl önce emekli olan faşistleri göreve çağırdı. Milli Eğitimi faşizmin kalesi yaptı. Siz iki yıl içinde size dayanak olan, yurt gerçeklerini bilen öğretmenleri, raporları bile varken faşistlerin çizmeleri altından kurtaramadınız. AP temelinde faşist uygulamalar yatan folklor gecesi adı altında 'ulan komünist, ulan itoğlu it' uyaklı şiirlerin okunduğu gecelere para yardımı yaparken, siz ülkenin düşünsel temelinde payı olan tüm yurttaşlara eşit biçimde açık olan şenliklerin kapısını bile çalmadınız.

Siz TRT'yi beşbin marka satan adamı genel müdür yaptınız. AP'nin getirdiği genel müdür ise bize yok yere cezalar yağdırdı. Kimimiz sürgündeyiz, kimimizin aylığı kesildi, kimimizin terfisi durduruldu, kimimizin işine son verildi. Bunları izliyor musunuz? Yedi yıl önce emekli olanları izleyen partilerin varlığından, çabasından, dayanışmasından ders alınız! AP hastanede bir gece

yatan muhtarına çiçekler yolluyor, parti temsilcisi gibi miting düzenleyen öğretmene Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü öneriyor. Siz ise, eğitimden başka her tür işle uğraşan, okulun iç ve dış duvarlarına köpek resimleri yapanlara soruşturma açan gerçek eğitimcilerin raporlarını yüzlerine fırlattınız.

Siz ey CHP'liler, sanmayın ki bu gidişinizle büyük bir başarı sağlayacaksınız. Hayır! Bu gidişinizi değiştirmek zorundasınız. Tek amacı bu ülkenin sağlığı, selameti olan bizler, eleştiri ve yıpratma amacıyla değiliz. Eğer AP'nin yaptıklarından ders almazsanız, almayacaksınız, bugün TRT siyasal danışma kurulunda Demirtola'ların başkanlığı'na, yarın köpekçilerin planlama başkanlığına, ertesi günü de kurtçuların İçişleri Bakanlığına katlanırsınız, katılırsınız. Ne var ki buna hakkınız yoktur. Buna yetkiniz yoktur."

Evet, Kaftancıoğlu haklı çıkmıştı. Onun sözleri yıllar sonra bugün doğrulandı. Ne CHP başarısızlıktan kurtuldu, ne de biz kurtçu içişleri bakanlarından. Ama sosyal demokratlar hala ders almadı. Elbette, gerçeği gören ve göstermek isteyenlere tahammül edilemezdi.

bir çocuk vahşete tanık ediliyor

Dr. Sevinç Özgüner'in öldürülmesinden yaklaşık bir ay önce Mecidiyeköy bir aydının daha katline sahne olmuştu. Tarih 11 Nisan 1980'di. TRT Kültür Şubesi prodüktöre ve yazar Ümit Kaftancıoğlu, sabah saat 8 sıralarında işine gitmek üzere evinden çıkmış, Sakızağacı Durağı'nda çocuklarının gelmesini bekliyordu. Her sabah yaptığı gibi önce çocuklarını okula bırakacak, sonra da işinin başına gidecekti. Ama, ölüm çoktan pusuya yatmıştı. Kaftancıoğlu, kızı Pınar'ın kendisine doğru

geldiğini gördüğünde katiller çoktan harekete geçmişti. İki saldırganın yaylım ateşine tuttıkları Kaftancıoğlu , kızının gözü önünde ölmüştü. Ertesi günü gazeteler katillerin biraz uzakta bekleyen açık renkli Renault marka, 34 H 5618 plakalı otomobille kaçtıklarını yazıyordu. Emniyet yetkilileri ise, arabanın arandığını belirtiyordu.

12 Eylül Darbesinden sonra Kaftancıoğlu'nun katillerinden Ahmet Mustafa Kıvılcım ve Bayram Çimen yakalandı. Kıvılcım, polis ifadesinde "Ülkücü Gençlik Derneği üyesi olduğunu, eylem emrini İstanbul ÜGD Başkanı Hasan Küçük'ten aldıklarını ve İrfan Çakıca ile Yusuf Teke'nin de kendisiyle birlikte eyleme katıldığını" söylüyordu. Olayda kullanılan silahlar da gömüldükleri yerden çıkarılmış ve Kaftancıoğlu'nu öldüren kurşunların ait olduğu silah bulunmuştu. Pınar Kaftancıoğlu ise, sanığı teşhis etmekte hiç zorlanmamıştı. Olaydan 6 yıl sonra görülen davada Askeri Mahkeme "Bayram Çimen 'in delil yetersizliğinden beraatına, Mustafa Kıvılcım'ın ise taammüden adam öldürmek suçundan idamına" karar verdi. Ancak, Askeri Yargıtay, sanığın "asli fail değil, ferî fail" olduğu gerekçesiyle kararı bozdu. Bozmaya uyan mahkeme Mustafa Kıvılcım'ın "cürüm işlemek için oluşturulan silahlı teşekküle girdiğini" sabit görse de bu suçtan açılan davanın zaman aşımı nedeniyle düşmesine, Ümit Kaftancıoğlu'nun öldürülmesine yardım etmekten 8 yıl 4 ay ağır hapis cezasına çarptırılmasına karar verdi. Mustafa Kıvılcım bu cezaya göre yaklaşık 4 yıl yattı. Diğer sanıkların ise mahkemeye göre kimlikleri tespit edilemedi.

Gerekçeli kararda dikkati çeken bir nokta vardı. Kaftancıoğlu'nun öldürüldüğü gün gazetecilerin tespit ettiği araç ile plakası, bir rakam yanlıyla, doğrulanmıştı.

Gerçekten eylemde kullanılan Renault marka aracın plakası 34 H 5818'di. Gazeteler bu plakayı 34 H 5618 diye vermişti. Ancak, yine gazetelerin dikkati çektiği üç kişi bulunamamış, hatta kimlikleri bile tespit edilememişti. Ama, Kaftancıoğlu'nun ölümünden yaklaşık 15 gün sonra gazetelere konuşan bazı görgü tanıklarının verdiği eşgal, Piyangotepe katliamı ve Ümit Doğanay'ın öldürülmesine de adı karışan Ali Bülent Orkan'a tıpatıp uyuyordu. Orkan ilk kez bir düğünden çıkan kalabalığa ateş ederek üç kişiyi yaralaması ile gündeme gelmişti. 10 yıl hapse mahkum edilen Orkan, sahte telgrafla tahliye edildi. Orkan, Piyangotepe katliamı ile Prof. Ümit Doğanay'ın öldürülmesi olayının da faillerinden olan Orkan'ın kaçırılmasını, itirafçı ülkücü Ali Yurtaslan ayrıntılarıyla anlatmıştı:

"Kaçacak şahısları Şevkat Çetin, Abdullah Çatlı ve Ali Kaçar tespit ederdi. Ali Bülent Orkan'ın kaçırılması, Ali Kaçar'ın cezaevi teşkilat başkanımız Selahattin Arpacı ile yaptığı temaslardan sonra kararlaştırıldı. Tahliye evrakını dışarda Hukuk masasından Erdem Şenocak yazdı. Sahtekarlıktan cezaevinde bulunan İbrahim Songür ile Selahattin Arpacı mühürlediler. Evrak dışarı çıkartıldı. Erdem, telgrafı çekti ve Ali Bülent Orkan tahliye oldu. Ancak daha önce, Orkan'ı Çankırı Cezaevi'ne naklettirmiştik."

Ali Yurtaslan sahte evrakla tahliye ettirecekleri kişileri küçük cezaevlerine naklettirmeyi ise adalet mekanizması içindeki "tanıdıkları" sayesinde yaptırdıklarını belirtiyordu. Orkan tahliye olduktan sonra Şevkat Çetin, Muhsin Yazıcıoğlu ve Abdullah Çatlı ile görüştüğten sonra, Yurtaslan'ın da bilemediği bir yere gönderilmişti.

"örtülü tahliye"

Ülkücülerin cezaevlerinden kaçırılması o denli yoğunlaşmıştı ki, bazı kaçırılma olaylarını önceden haber alıp uyaran gazeteler cezalandırılırken, sözü edilen cezaevlerinde hiçbir tedbir alınmıyor, yayınlanan haberler bir kaç gün içinde doğrulanıyordu. Örneğin Mamak Askeri Cezaevinden kaçırılan Balgat Katliamı sanıkları İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanlıoğlu'dan sonra artık gazeteler kaçış haberlerini 'örtülü tahliye' olarak niteliyordu. Abdi İpekçi'nin katili Mehmet Ali Ağca dışında kaçırılanların küçük bir dökümü şöyleydi:

Bir akademi öğrencisini yüzlerce kişinin gözünününde öldüren, 36 yıla hükümlü Alparlan Alparlan önce Paşakapısı Cezaevinden ülkücülerin kurtarılmış kenti Yozgat'a gönderiliyor, ardından rahatça kaçıyor. Adana'nın meşhur canilerinden Yunus Uzun, Urfa cezaevinden kaçırılırken farkedilip müdahale edilmesine rağmen polislerin arasından elini kolunu sallaya sallaya kaçmıştı. Mehmet Ali Öztürk adlı ülkücü Bursa Kapalı Cezaevinden, Ahmet Kaya, Müslim Bakan, Sümer Bayer, Duran Korkmaz Edirne Cezaevinden, Mustafa Baki Gülcan yine Edirne Cezaevinden 13 ülkücü arkadaşı ile kaçtı. Salim Sevindik ve iki arkadaşı Paşakapısı Cezaevinden, Mustafa Gürler ve 10 arkadaşı Adana cezaevinden, Nuh Semiz ve Ercüment Demir İzmit Cezaevinden kaçtı. Yine Adana'da ünlü ülkücülerden Kahramanmaraş katliamı sanıkları Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır Adana Askeri Cezaevinden kaçtı. Ahmet Ayhan adlı ülkücü Gaziantep adliyesinden kaçırıldı.

Hukukçu Emin Değer ise cezaevinden kaçışlarla ilgili olarak "tutukluları MHP ile ilişkisi olan Kontr-gerilla kaçırıyor." diyordu.

Kaftancıoğlu davası mahkemeye göre bitmişti. Ama ailesi için asla bitmedi. Onların acılarına bir de devletin tavrı eklendi. İki küçük çocukla tek başına kalan Nurcan Kaftancıoğlu'na 6 ay sonra ve normal emekli maaşı bağlandı. Oysa teröre kurban giden bilim adamlarının yakınlarına görev şehidi maaşı bağlanmıştı. Nurcan Kaftancıoğlu Bölge İdare Mahkemesi'ne dava açtı. Uzun süre de bu 'davanın sonucunu bekledi. Halbuki, Kaftancıoğlu'ndan önce teröre kurban verdiğimiz Prof. Cavit Orhan Tütengil'in ailesi de bu hakkı uzun uğraşılar sonucu elde etmişti

CAVİT ORHAN TÜTENGİL, ÜMİT DOĞANAY

üniversitede terör

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Sosyoloji Kürsüsü Başkanı Prof. Cavit Orhan Tütengil'de tıpkı Kaftancıoğlu gibi evinden işine gitmek üzere çıktığında yaylım ateşine tutuldu. 7 Aralık 1979 günü bir 'faili cezasız' daha tarihe kaydedilmişti. Olayda kullanılan araç plakası sökülmüş olarak Edirnekapı'da bulunmuştu ama, polis katillere dair hiçbir ipucu bulamamıştı. Üstelik, Tütengil'in eşi Şükriye Tütengil emekli maaşı bağlatabilmek için yaptığı uzun uğraşlar sırasında Sıkıyönetimden Tütengil dosyasının kaybolduğunu öğrendi. Şükriye Tütengil, Emekli Sandığına yaptığı başvuruda eşinin vazife malülü kabul edilmesini talep etmişti. Bunun üzerine Sıkıyönetimden bir yazı isteyen Emekli Sandığı'na gönderilen yazı tarihin bu kara sayfasına çarpıcı bir belge olarak geçiyordu. Emniyet 1. Şube tarafından Sıkıyönetim Askeri Savcılığına gönderilen yazıda aynen şöyle deniyordu:

"Yakalanan Yılma Durak'ın ifadesinde ÜGD Ocak Başkanı Recep Öztürk'ün olaydan önce, kendisine üniversiteden bir hocanın öldürülmesini planladığını söylediğini, kendisinin muvafakat ettiğini, ertesini günü Cavit Orhan Tütengil'in öldürülmesi üzerine Recep Öztürk ile yaptığı konuşmada, onlar tarafından öldürüldüğünü öğrendiğini beyan etmiştir. Bu beyandan sonradır ki, Tütengil'in faili olduğu anlaşılan Recep Öztürk, daha önce bir çok öldürme ve yaralama suçlarından ötürü Sıkıyönetim Komutanlığına sevk edilmiş, ancak her nedense tahliye edilmiştir. Tahliyesini müteakip yurt dışına kaçtığı için gerek Tütengil'in, gerekse yeni belirlenmiş olaylardan ötürü sorgusu yapılamamıştır."

Peki, Askeri mahkemeden kolayca paçayı kurtarıp, yine aynı kolaylıkla yurt dışına kaçanlardan biri olan Recep Öztürk kim di? Bu sorunun yanıtını, yine bir askeri mahkeme veriyordu. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı MHP ve Ülkücü Kuruluşlar İddanamesi'nde yer alan Recep Öztürk'ün "mesai arkadaşları" da bildik isimlerdi: "İstanbul'daki ülkücü militanların eğitilmesi, eylemlerinin yönlendirilmesi, eylemlerden sonra korunmaları Yılma Durak başkanlığında Orhan Çakıroğlu, Celal Adan, Mustafa Verkaya ve Recep Öztürk'ten oluşan bir komitece yürütüldüğü , sanıkların anlatımları ve belgelerle saptanmıştır. Bu şekilde oluşan örgütün İstanbul kanadına verilen eğitimler ve sağlanan kaynaklar ile işledikleri eylemlerden sanıklarla doğrudan ilgili olan ve bilinenleri şöyle sıralanmıştır." İddianamenin bundan sonraki bölümünde bir dizi yaralama, öldürme, ev ve işyeri taramaları ile mağdurlar sayılıyordu. Bu uzun listenin tamamına yer vermek elbette olanaksızdı. Bu ifadeler Recep Öztürk'ü tanımaya yetse de, başta Kemal Türkler'in öldürülmesi olmak üzere neredeyse bütün eylemlerin planlayıcı ve tetikçilerinin niye yakalanamadıkları, kazayla yakalansalar bile niye ceza almadan kurtulmayı başardıkları ve niye mutlaka bir yolunu bulup yurt dışına kaçırıldıklarının yanıtını vermeye yetmiyor. Ya da tam da bu soruların yanıtı oluyor.

aynı kilit isim

Recep Öztürk'ün gözünü kırpmadan çektiği tetiklerin sayısının tam olarak bilinemediği açık. Ama sorumlu tutulduğu cinayetlerinden bir diğeri Prof. Ümit Doğanay. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekan Yardımcısı Doğanay'ın öldürülüşü de diğer cinayetlerin işleniş biçiminden farksızdı. Katiller klasik yöntemlerini

devreye sokmuştı. Doğanay, sabah saatlerinde evinden işine gitmek üzere 8.30 sıralarında dışarı çıktığında biri kız 4 saldırganın kurşunlarına hedef oluyordu. Cinayetlerde kullanılan araçların markası bile pek değişmiyordu. 34 DT 824 plakalı Renault marka çalıntı araba, aynı gün, yani 20 Kasım 79'da, saat 13.30 sıralarında, Levent camii yakınlarında terk edilmiş olarak bulundu. Olay yerinde 9mm çapında 23 kovan bulundu. Gazeteler ertesi günü olaya geniş yer verirken, saldırı sırasında İsmail Ergin ve Nurettin Ergin adlı kişilerin de yaralandığını yazıyordu.

Ne yazık ki bu dosyalar "kapanmış" sayıldığından çoktan küflü mahzenlerde yerini almıştı. Olayın failleri arasında Türk İntikam Tugayı (TİT) adlı örgütün Adana bölge hücresi mensuplarından Ali Bülent Orkan ve Erol Türkmen'in isimleri geçti. Her ikisi de Adana'da ki çeşitli eylemlerin yanısıra, Piyangotepe katliamından da sorumluydu. Bilindiği gibi Orkan idam edilirken, Türkmen'in de emniyette intihar ettiği öne sürüldü. Böylece bu iki kişi sahip oldukları önemli bilgileri de beraberlerinde mezara götürdü. Doğanay'ın öldürülmesinden sorumlu tutulan Ahmet Sefa Kırılı, Recep Öztürk ve Cihat Sever hakkında İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince dava açıldı. Tahmin edileceği gibi, sonuç hiç de sürpriz olmadı ve sanıklar Kırılı ve Sever delil yetersizliğinden beraat etti. Ama, beraat etmeden önce zaten tahliye olmuşlardı. Recep Öztürk yakalanamadı. Saldırganların arasında bulunan kızın ise kimliği hiç bir zaman tespit edilmedi. Çok "şaşırtıcı" bir tesadüf yine karşımıza çıkmıştı. Polisin gayrı resmi ifadesine göre bu davanın zanlıları da soluğu yurt dışında almıştı.

CEVAT YURDAKUL

emniyet müdürünü öldüren, bir komiserin yeğeni

Adana Emniyet müdürü Cevat Yurdakul'un öldürülmesinin üzerinden yaklaşık bir yıl geçmişti. 1 Eylül 1980 tarihli Demokrat Gazetesi'nin verdiği haber, namuslu emniyetçilerin yok edilmesinde kendi meslektaşlarının payını gösteren trajik bir örnekti:

"Fatsa'da sürdürülmekte olan 'Nokta operasyonu'nda görev alan ve asıl görev yeri Erzincan'dan geçici görevle katılan komiser Orhan Candan'ın yeğeni Halil İbrahim Altınışik'in Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'u öldürmekten bir yılı aşkın süredir arandığı saptandı. Bugüne dek yakalanamayan Altınışik'in, komiser Candan'ın yardımıyla saklandığı ve yakalanmasının engellendiği ileri sürüldü.

Öte yandan yeğeni Cevat Yurdakul'u öldürmekten aranan Orhan Candan'ın Fatsa'ya geçici görevle gelen ve silahlı üç ülkücüyu yakalayan Erzincan ekibinde görevli polislere silah çekenlerden olduğu anlaşıldı. Bilindiği gibi, Erzincan ekibinde görevli bazı polisler, kendilerini sivil polis olarak tanıtan üç kişiden şüphelenmiş ve bu kişileri silahlarıyla birlikte yakalamıştı. Yakalanan kişileri Fatsa Emniyet Amirliğine getiren polisler bazı görevliler silah çekerek, sanıkları serbest bıraktırmak istemişti. Bu üç ülkücüyu yakalayan polisler daha sonra can güvenlikleri olmadığı için kendi istekleriyle Fatsa'dan ayrılarak Erzincan'daki görevlerine dönmüşler ve bir süre sonra da Erzincan Valisi tarafından açığa alınmışlardı."

vekiller gösterdi, tetikçiler vurdu

Cevat Yurdakul, görevi başındayken suikaste kurban giden ilk Emniyet Müdürüydü. Üstelik onu, Adana Emniyet Müdürlüğü görevine atayan siyasi irade dönemin CHP Genel Başkanı ve Başbakan Ecevit'in elindeydi. Bu başarılı ve yürekli Emniyet Müdürünün bir cinayete kurban gideceği konusunda hükümete en ufak bir istihbarat gelmemiştir. Nasıl olduysa, Emniyetin istihbarat güçleri, kendi Emniyet Müdürünün öldürülmesini engelleyememiştir. Aslında niye engelleyemediği sorusu 12 Eylül sonrası Askeri savcılığın MHP hakkında hazırladığı iddianamede açıkça yanıt buluyordu. MHP Genel Merkezindeki aramalarda MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in gerek MC dönemlerindeki Başbakan Yardımcılığı gerekse sadece parti başkanı olduğu dönemlerde "Polisliğe alınması istenen, terfi ettirilmesi istenen ya da saf dışı bırakılması istenen" isim listeleri çıkıyor ve bunların bir kısmının taleplerinin yerine geldiği anlaşılıyordu. Bu isimlerin arasında çok yakından tanıdığımız ve hatta bir döneme damgasını vurmuş isimler hemen dikkati çekiyordu. Bu bilgi, yalnız Cevat Yurdakul'un değil, pek çok cinayetin de niye engelenemediğinin göstergesiydi.

Yurdakul'un öldürülmesi de, ülkücülerin işlediği binlerce cinayetin tıpatıp aynısıydı. Sabah işe gitmek üzere otomobiliyle yola çıkan Yurdakul, bir kavşakta yavaşlamak zorunda kalınca çalıntı bir arabayla önü kesilmiş ve yaylım ateşine tutulmuştu. Hedef seçilmesinin nedeni ise, ülkücülerin kurtarılmış bölgesi Adana'da, o güne kadar yakalanamayan ya da daha doğru bir deyimle yakalanmayan suçluları yakalamaya, karargah kurdukları noktaları dağıtmaya ve dağıtılan kanunları yerine devletin yasalarını uygulamaya çalışmasıydı.

Devlet içindeki bazı güçler de bu yüzden onu "koruyamamıştı." Yani "Devlet içindeki çeteler" in tarihi Susurluk'la başlamıyordu. Emri verenler ve eylemi yapanlar, 6 Askeri Savcının yaptığı araştırmalar, topladığı belge ve bilgilerin sonucuna göre şunlardı:

"Adana'daki ülkücüler yasadışı faaliyetlerini daha rahat sürdürebilmek için Emniyet Müdüründen kurtulmanın gerektiğine inanmışlar, 1979 yılı Eylül ayı içinde partide bulunan sanıklardan Erdem Eroğlu, Hasan Sabri Erdem'e, aynı günlerde Ankara'dan dönen Mehmet Sakarya'ya Alpaskan Türkeş'in Emniyet Müdürünün öldürülmesi için emir verdiğini söylemiş, 27 Eylül 1979 günü Hasan Sabri Erdem ve Mehmet Sakarya MHP İl Merkezinde bir toplantı yapmışlardır"

Bir gün sonra MHP il yönetim kurulu üyesi Sezai Durmaz, Kadir Akgöllü'yü evine götürmüş ve evde Halil İbrahim Altınışik, Yücel İrik, Mustafa Gülnar ve Mehmet Ateş'le birlikte Yurdakul'un infaz emrini yerine getirecek plan bütün ayrıntılarıyla hazırlanmıştı. Yücel İrik gasp ettikleri aracı kullanmış, Kadir Akgöllü, Mehmet Ateş tarafından verilen MAT otomatik silah, Mustafa Gülnar ve Halil İbrahim Altınışik 14'lü tabancalarla, Yücel İrik ise 7.65 mm. çapında tabancayla ateş ederek Cevat Yurdakul'u katletmişlerdi. Bu eylemin belki de tek bir farkı, 4 kişinin birden "polis deyimiyle" çeşitli çap ve marka silahlarla ateş ederek, Yurdakul'un sağ kalma olasılığını sıfırlamaktı. Çünkü korkuyorlardı. O yaşarsa yakalanıp adalete(!) teslim edileceklerini biliyorlardı. Ama o ölürse paçayı kurtaracaklarına da emindiler. Biliyorlardı, Cevat Yurdakul faili meçhulleriyle ünlü Adana'da göreve gelir gelmez tam 17 cinayeti aydınlatmıştı. Onu satın alamazlardı,

korkutamazlardı, hakim ve savcılara bile uyguladıkları şantaj yöntemleri ise hiç sökmeydi. Çünkü zaafı yoktu. İki çocuğuna, karısına bir de görevine aşığı. Onun tek zaafı 'yasalara'olan inancıydı.

Katledilmesinden kısa bir süre önce Adana Merkez Komutanlığı ve İl Jandarma Alay Komutanlığı'ndaki MHP yanlısı subaylardan yakınmişti. Belli ki Yurdakul, terörün kaynağını keşfetmesini canıyla ödemişti. Bunun bir diğer kanıtı da, ülkücülerin çıkardığı Hergün gazetesinde "hergün" hedef gösterilmesi ve dönemin MHP milletvekili Cengiz Gökçek'in açıkca saldıran demeçleriydi; "Cevat Yurdakul, görevi bırakıp yurt dışına da kaçsa yakasını elimizden kurtaramayacak!"

Evet sözlerini yerine getirmişlerdi. Çünkü devleti temsil eden isimler değilse de, ideolojik güç hep onların elinde olmuştu. İşte bu yüzden de Emniyet Müdürünü korumayan devlet, katillerini de cezalandırmamıştı. Hepsinin ötesinde, kamuoyu vicdanında asla aklanmayan bu isimler aynı gücü ellerinde tutarak siyaset sahnesinde var olmaya devam ettiler. Onların dayandıkları güç, gerçek demokrasilerde olduğu gibi halkın verdiği oylarla sınırlı değildi.

Yurdakul'un ölüm haberi Adana Emniyetine bomba gibi düştü. Öfkelerini gizleyemeyen mesai arkadaşları göreve çıkınmayarak tepkilerini dile getirdiler. Dönemin Adana Valisi Aydemir Ceylan ve İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'in ikna çabaları işe yaramadı. Polislerin en büyük tepkisi Sıkıyönetim Komutanıydı; "katilleri sıkıyönetim yakalasin" diye bağıryorlardı. Hepsinin üstüne, Yurdakul'un cenazesinin halkın katılımını engellemek amacıyla Ankara'ya kaçırılması binince, tepkiler eyleme dönüştü. Adana ve Ordu'da törenler

yapan halk, polisle çatıştı. Garip bir durumdu. Halk, bir emniyet görevlisinin öldürülmesine tepki gösterdiği için yine emniyet görevlilerinden dayak yiyordu.

Dönemin Genelkurmay Başkanı Kenan Evren ve Kara Kuvvetleri Komutanı Nurettin Ersin Adana'ya gelerek, tepkileri azaltmak için, İl Jandarma Alay Komutanlığını Osman Çitim'e verdi. Ama, kısa bir süre sonra Adana Emniyetindeki polisler peş peşe gelen tayin emirleriyle yurdun dört yanına dağıtıldı. Bu arada iktidar değişmiş, Ecevit hükümeti gitmiş 2.MC gelmişti.

Çeşitli zanlıların yargılandığı Yurdakul davasında, karısı Ülker Yurdakul'un avukatlığını Halil Güllüoğlu yapıyordu. Güllüoğlu yakın dostunu katledenlerin cezasız kalmaması için uğraşırken onunla aynı kaderi paylaşacağını elbette bilemezdi. Belki de dava sırasında tanık oldukları, bu ihtimali düşündürmüştü ona. Zaten sık sık tehdit ediliyordu. Sevgili dostu Yurdakul'un öldürülmesinin üzerinden henüz 4 ay geçmişti ki, sabah kapıdan çıktığında onu ilk karşılayan ölüm oldu. CHP üyesi avukat Halil Sıtkı Güllüoğlu'nun da cenaze törenine sıkıyönetimce izin verilmedi. Halk tören yapmak isteyence çatışma çıktı. Gözaltına alınanlar oldu. Güllüoğlu'nu katledenler yakalanamadı. Yurdakul ailesinin acıları bitmiyordu. Adeta bir el, onları her yandan kuşatmıştı. En güvendikleri dostları ve avukatlarının da öldürülmesi onlara göre bir stratejinin parçasıydı. Nitekim kısa süre sonra bu stratejinin yeni bölümleri devreye girmeye başlayacaktı.

Büyük acısını omuzlamaya çalışıp, iki çocuğu için yaşama mücadelesi veren bir kadın polis, görevinin başına gittiğinde kendisini bekleyen tayin emriyle adeta ikinci kez can evinden vurulmuştu. Onu önce kocasından

ayırmışlar, şimdi de çocuklarından ayrılmaya zorluyorlardı. Trafik şubede komiser olan bu kadın Ülker Yurdakul'du. Tayin emrini verenler ona en uygun görev yerinin Diyarbakır olacağını düşünmüştü. Kocasını kaybetmiş, iki küçük çocuğu olan genç bir kadın için, üstelik de o yıllardaki Diyarbakır 'da görev yapmak pek mümkün değildi. Zaten istenen de Ülker Yurdakul'un istifasını sağlamaktı. Çünkü kocasının öldürülmesinden sonra "katillerin yakasını bırakmayacağım" diye haykırmişti. Yargılama boyunca da "tetikçilerden değil, Alpaslan Türkeş'ten davacıyım." demişti. Ülker Yurdakul, katillerin cezalandırılmasını sağlayamadı ama pes de etmedi. İki küçük çocuğunu Ankara'da bir yakınına teslim edip, tek başına Diyarbakır'ın yolunu tuttu. Kocasının ölümünden sonra Ankara'ya yerleşen Yurdakul, bir yandan da ODTÜ'de master yapıyordu. Tıpkı kocası gibi kararlı ve yürekli bir kadın olan Ülker hanım, Diyarbakır'da tam 4 yıl görev yaptı. Adeta ikiye bölünmüştü. Her fırsatta Ankara'ya çocuklarını görmeye geliyor, bir yandan da okulunu bitirmek için hiçbir özveriden kaçınınmıyordu. Her fırsatta durumunu, bir şehit eşi olarak devlete anlatıyor, Ankara'ya tayinini istiyordu. Sonunda bir tayin geldi. Ona bu kez de Çankırı'yı uygun görmüşlerdi. Ülker hanım direndi, yine istifa etmedi. Aldı valizini Çankırı'daki görevinin başına geçti. Yakınlarına göre, Ülker hanımın Ankara'dan uzak tutulmak istenmesinin ardındaki neden davaya müdahale etmesini engellemekti. Ancak 6 yıl sonra Ankara'ya dönebilen Ülker Hanım, şimdi masterını tamamlamış, iki çocuğunu büyütmüş ve üst düzeyde görev yapan başarılı bir kadın. Üstelik hala devlet memuru. Yine de onun şu andaki konumu devletin büyük çelişkinin görmezlikten gelinmesini sağlayamıyor. Devletin her kademedeki temsilcilerinin her zaman sarıldıkları "şehitlerimiz"

edebiyatı. nedense ne Cevat Yurdakul'u, ne onun çocuklarını ne de şehit eşi olan karısını içine almıştı. Tam tersine devlet onları adeta cezalandırdı.

Institut kurde de Paris

DOĞAN ÖZ

bir savcının anısına

"Biz Ölmeyiz"

Tarih 24 Mart 1980. Doğan Öz'ün ölüm yıldönümü. Ahmet Say O'nu anlatıyor:

"Bu yazının klasik bir "anma yazısı" olmadığını baştan belirtmeliyim. Dostları için, gözümüzün önünde sık sık canlanan , her zamanki hayat dolu haliyle canlanan bir arkadaştır Doğan can. Çok sık hatıra gelir; görev bilincinin ve gerçek bir aydın olmanın verdiği canlılığın görüntülerini hep anımsamıyor muyuz? Hep onu görür gibi olmuyor muyuz? Dostça ilişkilerin, sıcak ilişkilerin özlemine çektiğimiz anlarda onunla karşılaşma duygusuna kapılmıyor muyuz?"

Tanıyanlar için yalnızca sağlam dostluk ilişkilerinin arattığı bir insan değildi Doğan Öz. Kendi adıma konuşayım; kendimde saptadığım, herkes tarafından bilinen ve hence de bilinen yığınla eksiğin tamamlanmasına örnek olabilecek olağanüstü bir kişiliği vardı. Tevazunun simgesi gibiydi.

Bilinci egosunu çoktan aşmıştı. O yüksek bilincin ve tükenmez enerjinin, bir savcının yaşam gerçeğinde neler başarabildiği anlaşıldığı için öldürtüldü.

Onun kültür sorunlarına, edehiyata ilgisini bilirdim. Ama şiir yazdığını bilmezdim. Kimi zaman bir gelincik sigarasının paketine, kimi zaman not defterine dizeler, ikilikler, dörtlükler kondurmuştu. Şair değildi elbet ama duygu ve düşüncelerini anlatmanın bir yolu olarak seçmişti mısraları. Doğan Öz'ün yüceliği yüreğindeydi."

Aynı gün ailesinin verdiği ilanda ise şu satırlar okunuyordu:

*"KÖRLETMEK DÜŞÜNMEYİ/ TOHUMDAN
TOMURCUĞA/ İSTEKLERİ AÇIK VE KATI/
KIYICILIKLARI UMUDU DURDURAMADI"*

Doğan Öz de, Yurdakul gibi "ilk"lerden biri. 24 Mart 1978'de katledilen Doğan Öz, Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısıydı. Onun ülkücü teröre kurban gitmesinin nedenleri, diğer kurbanlarla aynı gibi gözükse de Yurdakul'la ortak olan bir farklı nedeni vardı. Öz de, Yurdakul gibi terörün 18-19 yaşlarında çocukların bireysel ya da devletin diliyle "münferit" eylemlerinden ibaret olmadığını farketmişti. Hatta bir adım daha ileri giderek, bir rapor hazırlayacak kadar araştırmıştı.

O bugün keşfettiğimiz gerçekleri 20 yıl önce keşfetmiş ve Başbakan Bülent Ecevit'i uyararak ilk kez kontrgerillayı açıkca dile getirmişti: "Amaç faşist düzeni bütün unsurlarıyla yürürlüğe koymaktır. Böylece ABD ve çokuluslu ortaklıklar Ortadoğu sorununu büyük ölçüde çözmek amacını gütmektedirler. Bize göre bu sonuca ulaşmada CIA, AID, İran ve İsrail gizli haber alma örgütleri, kontrgerilla gibi gizli örgütler yönlendirmekte olup, bu örgütler, 1. ve 2. MC hükümetleri ile devlet aygıtını geniş ölçüde kendi amaçlarına uygun şekle dönüştürerek demokrasi düşmanı akımları iktidar etmeyi öngörmüşlerdir."

Öz, raporunda, "askeri ve sivil güvenlik güçlerinin, MİT elemanlarının yer aldığı organizasyonun, MHP ve bağlı kadrolarınca yönlendirildiğinin" altını çizmişti.

Doğan Öz'ün kaleme aldığı bu rapor, maalesef öldürülmesiyle doğrulanıyor, katillerin beraat etmesiyle

devlet tarafından da imzalanmış oluyordu. Öldürölüş şekli klasikti; sabah evden çıkıp, arabasına bindi. Motorun ısınmasını beklerken silahını doğrultan saldırgan peşpeşe 6 el ateş ettikten sonra pek çok görgü tanığının arasından kaçtı. Olayı iyi gören bir tanık, polise verdiği ifadede katili bütün ayrıntılarıyla anlatmıştı. Yapılan operasyonlarda yakalanan yaklaşık 150-200 kişi gösterilen tanık ısrarla gördüğü kişinin bunlardan biri olmadığını söylüyordu. Artık polisler görgü tanığına inanmakta güçlük çekmeye başlamışlardı. Her şüpheli birinin yakalanışında, tanık karakola çağrılıyor ama o inatla tanımıyordu. Artık polisler öyle bıkmıştı ki , çağdırmaktan vazgeçmişlerdi. Ama bir gün karakola çok sıradan bir tartışmadan dolayı biri getirildi. Polisler adamı görünce gözlerine inanamadılar. Bu adam, o tanığın tarifine tıpatıp uyuyordu. Bir apartmanda kapıcılık yapan tanık apartopar karakola getirildi. Şüpheliyi 10-15 kişinin arasına koyan polis, tanığın teşhis etmesini istedi. Katili gören tanığın ilk tepkisi sararmak, ve adeta sayıklar gibi "bu buydu, buydu" diye haykırmak olmuştu. Tanığın zanlıyı tarifindeki netlik mahkemenin de ilgisini çekmiş, hatta mahkeme üyeleri tutanıklara geçirirken "adeta fotoğrafı çekilmiş kadar ayrıntılı ve isabetli tanımlama"nın zanlının yakalanmasındaki payını vurgulamadan edememişlerdi. İşte "bu", bir görenin bir daha unutamadığı adam İbrahim Çiftçi'ydi.

duruşma salonu adeta bir ringti

Çiftçi'nin yargılandığı mahkeme salonu adeta, iki ayrı gücün bütün yetki ve olanaklarını sonuna kadar kullandığı bir ringe dönüşmüştü. Terazinin bir kefesini, isimleri ve cisimleri değışse de hep aynı kudreti

koruyabilen ve yasalara "rağmen" davranabilenlerin elindeydi. Diğeri ise tanık ve dellilerin ışığında, adaleti yerine getirmeye çalışan meşru gücün, yani yasalarla sınırlanmış adaletin elindeydi. Bir kaç raund süren çatışma sonunda, maalesef nakavt edilen Adalet oldu. Ve İbrahim Çiftçi beraat etti. Mahkeme bu kararı "mecburen" verdiğini gerekçesinde özellikle belirtti: "Sanık İbrahim Çiftçi'nin maktül Doğan Öz'ü, taammüden öldürdüğü mahkememizce sabit görülmüştür. Ancak, Askeri Yargıtay Daireler kurulu kararına direnilemeyeceğinden, 7/8'lik oy çokluğuna dayanan Daireler Kurulu Bozma ilamına sırf bu hukuki zorunluluk nedeniyle uyulmuş ve sanık Çiftçi'nin beraatine karar verilmiştir." Askeri mahkemenin Askeri Yargıtay'ın bozma kararına direnerek tam 4 kez idam cezasında ısrar etmesi sonucu değiştirmemiş, Daireler Kurulu'na giden karar burada da bozulunca mahkemenin uymaktan başka yolu kalmamıştı.

Bu karara inanamayanlar yalnız Doğan Öz'ün ailesi değildi. İbrahim Çiftçi bile inanmakta epeyce güçlük çekmiş, tahliye edildiği bildirilince, bir köşeye sinerek "beni öldürecekler, siz beni öldürtmek için salıyorsunuz" diyecekti.

Çiftçi'nin yargılaması, dünya hukuk literatürüne geçecek kadar ilginç bir örnekti. Örneğin davaya müdahil olarak giren avukat Veli Devocioğlu mahkeme anılarını hala heyecanla anımsıyordu. İbrahim Çiftçi yargılama boyunca, suçsuz olduğunu ve cinayet tarihinde Kula'da, bir arkadaşıyla birlikte Kula Adliye'sinden sabıka kaydı aldıklarını ısrarla iddia ediyordu. Hatta, sabıka kaydını veren Adliye personelinin adını bile veriyordu. Avukat Devocioğlu, mahkemeden bu iddianın soruşturulmasını istedi. Yalan söylediğinden herkes emindi ama, bu yalanı

kanıtlayarak Yargıtay'da olabilecek herhangi bir bozmanın tümüyle önünü tıkamak istiyordu. Elbette bir avukat olarak önce doğruluğunu araştırmak isteyen Devocioğlu , o tarihlerde Yargıtay'da görev yapan Doğan Öz'ün eşi Sezen Öz'den yardım istedi

"Sezen hanım'dan Kulu Adliyesini arayıp, İbrahim Çiftçi'nin iddia ettiği Savcılık katibi Ahmet Kulbay adlı şansın orada çalışıp çalışmadığını, kaç tarihinde işe girdiğini ve Çiftçi'ye söylenen tarihte bir sabıka kaydı verilip verilmediğini sormasını istedim. Tabii Yargıtay'dan arayınca hemen yanıt verildi. Çiftçi'nin bütün söyledikleri yalanlanmıştı. Bunun üzerine mahkemeden, Kulu Mahkemesine talimat yazılarak bir duruşma günü verilmesini istedim. Mahkemenin bütün üyeleri Çiftçi'nin katil olduğuna o denli kanaat getirmişlerdi ki önce buna gerek görmediler. Ama ben ısrar edince kabul edildi. Biz Sezen Hanımla atlayıp Kulu'ya gittik ki, söz konusu katip rapor almış. Hemen hakime gittim ve 'tanık herhalde ağır hasta değil, ifadesini versin, yine gidip yatsın' dedim. Hakim hemen Ahmet Kulbay'ı çağırttı. Kulbay, İbrahim Çiftçi'nin sözlerini yalanladı ve o tarihte henüz askerde olduğundan böyle bir sabıka kaydı vermesinin mümkün olmadığını söyledi. Tutanaktan bir kopyayı da yanımıza alarak, Ankara'ya döndük. Ama doğrusu Ankara'ya dönene kadar başımıza pek çok şey gelebileceğini düşündüm. Yolda hiç durmadan süratle döndük."

Veli Devocioğlu, Öz'ün yalnız avukatı değil, aynı zamanda meslektaşı ve arkadaşıydı da. Eski bir savcı olan Veli Devocioğlu ile Doğan Öz'ün ilk tanışıklıkları bir mesleki dayanışmayla başlamıştı. Devocioğlu Niğde'de savcılık yaparken, Öz'de Sinop'a sürgün edilmişti. Doğan Öz, Devocioğlu'nu arıyor ve DGM'lere

savaş açtığını belirterek, bütün meslekdaşlarını destek olmaya çağırıyordu. Ama Devecioğlu'ndan başka kimse imza vermeye yanaşmamıştı. İşte bu dayanışma, dostluklarının tohumunu atmış, Ankara'da birlikte yemek yemek üzere sözleştikleri bir günde de, kurşunlarla son bulmuştu.

O günlerde pek fazla tanınmayan İbrahim Çiftçi "Susurluk kazasının" meşhur ettiği isimlerden biri. Her fırsatta beraat ettiğini dile getirirse de, o aklanmadı. Ne yargının, ne de kamuoyunun gözünde. Sadece "kurtarıldı". Ve sonra da ödüllendirildi. Tahliye olduktan hemen sonra, Turgut Özal hükümeti döneminde İlksan'a müdür olarak işe alındı. Daha sonra da devlet dairelerine petrol dağıtımını yapmaya başlayarak işadamları statüsüne yükseliverdi. Bugünlerde de, geçmişte döktüğü kanlarla övünen klasik ülkücü "vatansever"lerimizden. Ama henüz, özgürlüğünün bedelini, devlete hangi "hizmetler" yaparak ödediği bilinmiyor.

BEDRETTİN CÖMERT

caniler uyuşturucuda birleşiyor

Doğan Öz'ün raporundaki teşhisin doğruluğu, asli failerin kaçırılması ya da ceza almamasıyla her cinayetin ardından defalarca kanıtlanmıştı. 12 temmuz 1978 'de öldürülen Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Kürsüsü Öğretim üyesi Doç. Bedrettin Cömert'in katil zanlıları da yurt dışına kaçırılmıştı. Cömert sabah saatlerinde, eşiyle birlikte Ankara Gaziosmanpaşa'daki evinden çıkar çıkmaz kurşunlara hedef oldular. Kırmızı renkli Murat marka otodan açılan ateş sonucu olay yerinde ölen Cömert'e 3 kişi ateş etmişti. Amerikan asıllı eşi Maria Agostina ise ağır yaralandı. Caniler, öylesine ölüm makinesi haline getirilmişlerdi ki, cinayetten önce, Cömert'in hemen evinin karşısında kaldırıma oturup kahvaltı edecek kadar insanlıktan çıkmışlardı.

Bedrettin Cömert, TDK ve Hacettepe'de ki ülkücü terörü soruşturmak üzere kurulan komisyonun üyesiydi. Sürekli aldığı tehditler nedeniyle Dekanlığa verdiği dilekçeyle adeta öldürüleceğini haber vermişti:

"Bölümümüzü Dekanlığa bağlayan koridora ülkücü öğrenciler tarafından karargah kurulduğunu ve bu koridordan geçemez olduğumuzu daha önce belirtmiştim. Koridordan kimi geçişlerimde arkamdan laf atıldığını, komünist diye bağırıldığını duyuyorum. Bu nedenle adı geçen olayların soruşturmasını yapmam, kişisel can güvenliğim nedeniyle olanaksızdır. Görevden başışlanmamı arz ederim."

Bu dilekçe aynı zamanda dönemin panoramasını gözler önüne seren bir örnekti. Emniyet kuvvetlerinden çoktan umudu kesen insanlar, artık polise başvurmak

yerine kendi soruşturmalarını kendileri yapıp, kanıtları kendileri toplamaya başlamışlardı. Çünkü polisin ya ülkücü terörü engellemeye gücü yetmiyor ya da seyretmekle yetiniyordu.

Bu saldırının faileri olarak berilenen iki kişi Üzeyir Bayraklı ve Rifat Yıldırım hakkında Sıkıyönetim Askeri mahkemesinde gıyaplarında dava açıldı. Yargılama sırasında, sanıkların başka cinayetlere karıştıkları tanıkların ifadeleriyle ortaya çıktı. Ancak çok önemli bir gerçek daha mahkeme kayıtlarına geçti; sanıklardan Rifat Yıldırım 1979 yılında, Edirne valiliği tarafından verilen ve Hasan Yürel Adına düzenlenen pasaportla yurt dışına çıkmıştı. Belki bu pasaportun rengi de yeşildi. Askeri Mahkeme 8 yıl sonra 1986 yılında görevsizlik kararı vererek, dosyayı Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdi. Adam öldürmek dışında örgüt üyeliğinden de aranan sanıkların yakalanması için İnterpolden yardım istendi. Bu arada Üzeyir Bayraklı, 1992 yılında Almanya'da öldürüldüğü için davanın diğer sanığı Rifat Yıldırım'ın dosyası tefrik edildi. Rifat Yıldırım hala yakalanamadı. Eğer 27 Ocak 2000 yılına kadar yakalanamazsa zaman aşımından dava düşeceğinden yaptıkları yanına kar kalacak.

Rifat Yıldırım aslında ardında hiç iz bırakmadan kayıplara karışmış değil. Örneğin 1984 yılında Frankfurtta 1,5 kilo eroin ile yakalandı. Mafia'nın üzerine gitmesiyle ünlü Frankfurt Savcısı Dr. Herald Korner, ülkücülerin uyuşturucu mafyasıyla işbirliğini tespit etmiş ve 5 ülkücüyle birlikte Rifat Yıldırım'ı da yakalamıştı. Korner "Rifat Yıldırım'ı iade edebiliriz" dedi. Ancak, Almanya'yla Türkiye arasındaki suçluların iadesi anlaşmasında bir şart konmuş, idam mahkumları kapsam dışına bırakılmıştı. Nedense Türk makamları

sanığın idam edilmeyeceğinin garantisini vermedi ve sanıklar serbest kaldı. Üzeyir Bayraklı'nın adı, Türkiye'nin dönüm noktalarından birini belirleyen Abdi İpekçi cinayetinin sanığı M. Ali Ağca'yla birlikte de anılmıştı. Alman makamlarına göre, M. Ali Ağca, Papa suikastinde kullandığı silahı Bayraklı'dan almıştı. Bu girift ilişkiler yumağı bir türlü tam olarak çözülemedi.

ABDİ İPEKÇİ

darbe için start

1979 yılı, darbe startının verildiği yıl, Abdi İpekçi'nin hedef seçilmesi ise planın başlama işaretiydi. İpekçi'nin vurulma nedeni, uluslararası üne ve Türkiye'nin siyasi yaşamında önemli bir yere sahip birini katlederek, darbe önçesi terör ortamını yaratmaktı, İpekçi'nin katledilmesiyle topluma yayılan dehşet ve korku havası iktidarın 'terör' bahanesiyle çıkartacağı baskı yasalarına zemin hazırlamıştı. Ancak bu yasalar, katillere değil, demokratik örgütlere işletiliyordu. Örneğin Kahramanmaraş katliamını protesto eden binlerce kişi gözaltına alınıyor, öğretmenler görevden atılıyorlardı. Bu arada Türkiye Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar 'Devlet devletliğini bilmeli' diye rest çekiyor, sendikal hak ve istemlerle ilgili eylemler sıkıyönetim kapsamına alınırken, işverenler ücretlerin dondurulmasını istiyordu. 1979 yılının bittiği, 1980 yılına yeni girildiği günlerde, Cumhurbaşkanı Ecevit ve Demirel'i köşke çağırıp, komutanların mektubunu okuyordu. Mektupta yer alanların bir kısmı şöyleydi:

"Türk Silahlı Kuvvetleri ülkemizin ekonomik, siyasi ve sosyal sorunlarına çözüm getiremeyen anarşi ve bölücülüğün ülke bütünlüğünü tehdit eden boyutlara varmasını önleyemeyen bölücü ve yıkıcı gruplara taviz veren ve kısır siyasi çekişmeler nedeniyle uzlaşmaz tutumlarını sürdüren siyasi partileri uyarmaya karar vermiştir. Kahramanmaraş olaylarının yıldönümünde henüz ilk ve ortaokul çağındaki çocukların örgütlü eylemciler tarafındaün zorla sürüklendikleri anarşik olaylar ibretle müşahede edilmektedir. ..."

Mektup sahibini ararken, İTO Başkanı Nuh Kuşçulu durumu özetleyiveriyordu: "Silahlı Kuvvetler düşüncemize tercüman oldu." Artık açıkca telaffuz edilen, 'ara rejim' manzarası, baskı yasalarının hazırlanması, ABD üslerinin açılması ve 4. Beşyılık Kalkınma Planının değiştirilmesi için Türkiye'yi ziyarete gelen Dünya Bankası yetkililerinin eşliğinde kare kare tamamlanıyordu.'

Susurluk sonrası ortaya çıkan gerçekler, 1 Şubat 1979 tarihinde işlenen Abdi İpekçi cinayetinin arkasındaki güçlerin kimler olduğunu açık seçik ortaya koyuyor. İpekçi'nin öldürülmesinin üzerinden yaklaşık 5 ay geçmişti ki, Mehmet Ali Ağca bir ihbar üzerine yakalandı. Ağca, İpekçi'yi öldürdüğünü hiç inkar etmedi ama bir örgütün varlığını asla kabul etmedi. Silahı Aksaray MHP binasında Mehmet Şener'e verdiğini, cinayet sırasında yardım eden diğer kişinin ise Yavuz Çaylan olduğunu söylüyordu. Hakkında idam istenen Ağca, yargılama sürerken ifade değiştiriyor "Olay günü oradaydım ama ben öldürmedim. Bu konuda daha sonra açıklamalarım olacak" diyordu. Bu sözleriyle gereken yerlere mesaj gönderen Ağca, yaklaşık bir ay sonra tutuklu bulunduğu Maltepe Askeri Cezaevinden kaçırılmasını da garantiye almış oluyordu. Ağca gıyabında yapılan yargılama sonrası idam cezasına mahkum edildi. Ağca'nın firarından sonra basında çıkan yeni isimler gözönüne alınarak dava yeniden açıldı. 20 Mart 1984'den 25 Aralık 1985'e kadar süren bu ikinci davanın sonucunda ise sanıklar delil yetersizliğinden beraat ettiler. Ama, o zamana dek hiç gündeme gelmemiş pek çok isim ve olayın birbiriyle ilişkisi yeniden sorgulanmaya başladı.

Askeri Savcılığın hazırladığı yeni iddianameye göre, Ağca'nın arkasında Abuzer Uğurlu vardı. Savcılık Uğurlu'yla birlikte Yılma Durak ve Zülfikar Yasan hakkında idam cezası istedi. Bu sırada, Papaya suikast girişimi yüzünden İtalya'da ömür boyu hapis cezası ile tutuklu bulunan Ağca, Roma'daki Rebibbia Cezaevinde Türk savcılarına, İpekçi'nin Milliyet gazetesinin satışına engel olduğu için öldürüldüğünü iddia ediyor ve şunları ekliyordu:

"Gazetenin satışına engel olduğu için Kemal Derinkök, Abuzer Uğurlu'ya İpekçi'nin ortadan kaldırılmasını söylemiş ve Uğurlu'da Türk Mafyası aleyhine başlatılan basın kampanyası nedeniyle İpekçi'ye düşman olduğundan bu fikri kabul etmiş. Bunun için Ocak 1979'da ben, Oral Çelik, Yalçın Özbey, Uğurlu'nun Efeste'ki bürosunda birkaç defa toplanıp konuştuk ve plan yaptık. Ben İpekçi'yi takip ederek davranışları hakkında bilgi topladım. Uğurlu bizi koruyacak ve gerekirse yurt dışına çıkmamızı sağlayacaktı."

Askeri Savcılık, öteki sanıklar Hasan Hüseyin Şener, Selçuk Atar, Yusuf Hududi, Mehmet Tanaydın, Doğan Yıldırım, Osman Alasu, Mehmet Metiner ve Mehmet Gürbüz'ün cürüm işlemek için teşekkül kurmak, cezaevinden Ağca'yı kaçırmak, suç işleyeni saklamak gibi suçlardan 30 yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılmalarını istemişti. Bu arada bazı sanıklar firarda olduğu için haklarındaki evraklar ayrılmıştı. İşte bu isimler aslında davanın kilit isimleriydi; Yalçın Özbey, Oral Çelik, Mehmet Şener, İhsan Bayram, Recep Öztürk ve Ahmet Malkan.

Yargılama somut sonuçlara ulaşmasa da ilk kez tartışılan isimler, gerçek adresleri göstermek açısından önemli oldu. Bu konuda en titiz araştırmayı yapan usta gazeteci Uğur Mumcu da ne yazık ki, tıpkı meslektaşı gibi ardında yanıtlanamayan pek çok soru bırakarak katledildi. Ve maalesef Onun İpekçi dosyasını incelediği kadar önemli bir çalışmayı hiç bir meslektaşı onun arkasından yapamadı.

“ölümsüz”

Uğur Mumcu, 5 Şubat 1979 tarihinde, Cumhuriyet Gazetesi'ndeki köşesinde Abdi İpekçi'nin niçin öldürüldüğü sorusuna şu yanıtı veriyordu:

“Çoğumuz bu soruya yanıt arıyoruz. Kim, niçin öldürdü? İpekçi'nin cenaze törenine giderken ben de uçakta bunları düşünüyordum. Belki garip bir çağrışım, aklıma, Yunanistan'da gizli örgütler tarafından öldürülen solcu milletvekili Lambrakis geldi. Ve bu cinayetin peşi sıra gelişen olayları anımsıyorum.

Lambrakis'in yaşam öyküsü, sonradan Vasili Vassilikos tarafından kaleme alındı. “Ölümsüz” adlı yapıt, kısa sürede bütün dünya dillerine çevrildi, filme alındı. Bu film, bütün dünyada gösterildi bir tek Türkiye'de Türk yetkililerce yasaklandı.

Yunanistan'da adlarına “Milliyetçi Güvenlik Gücü” (TEA) adı verilen bir terörist örgüt, ülkenin dört bir bucağında “anti komünizm” ve “milliyetçilik” adına eylemlere girişiyor. Yunan halkı üzerinde korku ve yılgınlık yaratmaya çalışıyordu.

Belki ilginç bir rastlantı. Öldürülen solcu milletvekili ile aynı adı taşıyan bir gazete sahibi, Christos

Lambrakis, sahibi bulunduğu yayın organlarıyla "Milliyetçi Güvenlik Güçleri" paralelinde yazılar yayımlıyor ve Yunan politikasında etkin roller yürütüyordu.

Lambrakis cinayeti, Selanik kentinde, Yunan Güvenlik Güçleri içinde yer alan bir cunta tarafından kiralık katil tutularak işlenmişti.

Lambrakis cinayeti ile hızlanan olaylar, 1967 Albaylar İhtilali ile noktalandı. Bu ihtilalin CIA tarafından düzenlendiği, sonradan resmi nitelikteki kanıtlarla ortaya kondu. Lambrakis cinayeti ile Abdi İpekçi cinayeti arasında bir benzerlik kurmak belki yersiz bir abartma, gereksiz bir zorlama olur. Doğru öyle olur. Fakat aklıma gelenleri, duygu ve düşünce dünyamda oluşan çağrışımları sizlere iletmeden yapamadım. Bağışlayın!

Vasili Vasilikos'un "Ölümsüz" adlı yapıtını okumadıysanız bugünlerde alıp okuyun. İşte iki Lambrakis. Biri, büyük bir işadami, CIA ile cuntalar ile gizli pazarlıklar yapıp, ülkede egemen olmaya ve sahibi bulunduğu şirketleri genişletmeye çalışıyor. Öteki lambrakis, Yunan halkının sevdiği, alkışladığı bir eski "milli atlet" sporcu. Lambrakis siyasete EDA Partisinden atılmış. EDA ılımlı sol, demokratik sol. Lambrakis Yunan halkının faşizme karşı savaşına omuz vermiş, adası Lambrakis'lerin düzenine kafa tutmuş. Ve öldürülmüş.

İşadami Lambrakis ne için savaşıyordu, solcu milletvekili Lambrakis ne için can vermişti? Bu soru dünyanın her yerinde başka başka adla, başka başka koşullar için hep ama hep sorulacaktır.

Abdi İpekçi bir basın şehidi olarak ölümsüzlüğe doğru uğurlanıyor. Çağımızda kahramanlar, kılıçlarıyla değil, kalemleriyle yüceleşiyor.

Abdi İpekçi için akan gözyaşlarının yüreklerdeki kin tohumlarını kurutmasını diliyorum. Biz yazarlar, bu gibi günlerde kalemlerimizden süzülen gözyaşlarımızı satırlarımızın arasına saklamak, acılarımızı gizlemek zorundayız. Bugünleri acılarla, kan ve gözyaşlarıyla yaşıyoruz. Yarınların özgürce yaşanması için...

"Abdi İpekçi neden öldü?" diye sormayın, yarınlar için, yarınların özgürce yaşanması için öldü..."

Susurluktan yıllar önce Mumcu, bir çok gerçeği çoktan ortaya koymuştu. Örneğin, İsviçre'de uyuşturucudan tutuklanan Ağca'nın suç ortağı Mehmet Şener'in serbest bırakılmasını sağlayan iki önemli ismi Mumcu, ortaya çıkarmıştı: Oral Çelik ve Abdullah Çatlı . Uğur Mumcu gazeteci -yazar Emin Çölaşan'la yaptığı bir söyleşide bu iki isimle ilgili şunları söylüyordu:

"Abdullah Çatlı, Mehmet Şener'le birlikte 22 Şubat 1982'de İsviçre'de sahte pasaportla yakalanmışlardı. Çatlı hemen serbest bırakıldı. Bu noktada aklıma 'Acaba Çatlı bir istihbrat örgütü elemanı mı' diye bir soru geliyor. Yaptığım bunca araştırmadan sonra bendeki kuşkuyu söyleyeyim: birileri Abdullah Çatlı'yı da Oral Çelik'i de koruyor.....Ülkücü Abdullah Çatlı'nın sırrı çözüldüğü gün Oral Çelik de yakalanır."

Uğur Mumcu belki de bir tek bu noktada yanıldı. Abdullah Çatlı'nın devlet adına eylem yapan bir kahraman olduğu ortaya çıktı ama, Oral Çelik'in sırrarı aydınlatılmadı. Çelik muhtemelen bu güvenciyi aldığı için de kendi isteğiyle Türkiye'ye geldi. Abdi İpekçi

davasında delil yetersizliği nedeniyle beraat etti. Ellerine düşen herkesi "bülbül gibi öttüren" emniyet bu kez Oral Çelik'in ağzından tek kelime alamadı.

İpekçi cinayetinde pek çok isim ortaya çıktı, pek çok iddia ortaya atıldı. Örneğin 1981 yılında yakalanan Hicabi Koçyiğit çok önemli bilgiler verdi ama hiç ciddiye alınmadı. Koçyiğit, sahte kimlikle yakalandıktan sonra 12 Eylül öncesi kurulan Özel Harekat Timinde MİT görevlisi olarak bulunduğunu ve bir çok olaya kışkırtıcı ajan olarak katıldığını itiraf etmişti. Ankara Emniyet Müdürlüğü bu adamı dinledikten sonra konuyu Sıkıyönetim Komutanlığına duyurdu. Araştırma sonunda Koçyiğit'in çeşitli olaylarda 5 farklı isim kullandığı ama, Hicabi Koçyiğit'in gerçek adı olduğu anlaşıldı. MİT'teki lakabı ise "Hoca"ydı. Askeri Savcı Koçyiğitin MİT'le ilişkisi olmadığına, cahil, dolandırıcı ve kulaktan dolma bilgilerle hareket eden biri olduğuna karar verdi. Oysa Koçyiğit MİT'teki sicil numarasını bile veriyor ve şunları söylüyordu: "12 Eylül öncesi İçişleri Bakanlığı bünyesinde oluşturulan, MİT, polis ve asker görevlilerden meydana gelen özel birlikte çalıştım. Operasyonlara katıldım. Ağca MİT ajanıydı. Bana verilen talimata göre, İpekçi'nin öldürülmesinden 4 ay kadar sonra ona para ve suçu üstlenmesi talimatını götürdüm. 6 ay sonra cezaevinden kaçırılacağı güvencesini de verdim."

Koçyiğit'in bütün anlattıkları doğru olmasa da, "kulaktan dolma" bilgilerle ortaya attığı iddialar epeyce gerçeğe yakın çıktı. Hicabi Koçyiğit adeta günümüzü anlatan bir tablo çizmişti. Sonuçta pek çok soruya, bilgiye ve isme rağmen Abdi İpekçi'yi öldürme emri verenlerin kimler olduğu hala aydınlanmadı.

oral çelik'in gizlediği isimler

Ancak, İpekçi cinayetine karışanlar arasında yurt dışında bulunanlardan çok önemli bir isme daha dikkati çekmek gerekiyor: Abdullah Çatlı ve Oral Çelik'le yurt dışında bulunan ve daha önce sözünü ettiğim Recep Öztürk. Recep Öztürk kilit isimlerden biri. Hiç gündeme gelmemiş ve adı satır aralarında kaybolup gitmiş. "Oysa Öztürk, baştan bu yana yer verilen cinayetlerin çoğunda yer almış. Daha önce belirttiğim gibi, DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler, Prof. Cavit Orhan Tütengil ve Prof. Ümit Doğanay.

Oral Çelik, Susurluk Komisyonuna verdiği ifadede, devletle yaptıkları anlaşmada iki arkadaşlarının daha olduğunu söylemiş ama isimlerini vermemişti. Bu kişilerin Recep Öztürk ve Ünsal Osman Ağaoğlu olması hiç de ihtimal dışı görünmüyor.

Aslında bu cinayetlere toplu olarak bakınca hep aynı kişilerin cinayetlerde ya tetikçi ya planlayıcı ya da amir pozisyonunda olduğunu ve başta emri verenler olmak üzere gerçek faillerin ya yurt dışına kaçtığı, ya da cezasız kaldığını, üstelik yurt dışında da yollarının uyuşturucu etrafında birleştiğini görmek, doğal olarak şu sonuca götürüyor: Bu isimler o gün de devlet için çalışıyordu. Ve tek bir merkezden yönlendiriliyordu.

Bu isimleri kullananların amaçları daha sonra açık seçik ortaya çıktı. 12 Eylül Darbesini yapanlardan Genel Kurmay Başkanı Kenan Evren pek çok kesimin kafasındaki "Zaten sıkıyönetim vardı. Asker neden o zaman önleyemedi törürü de, 12 Eylül'de bıçak gibi kesilebildi" sorusunu daha sonra yaptığı açıklamalarla yanıtlamış oldu: "Darbe koşullarının olgunlaşmasını bekledik."

İkinci Bölüm

VE 12 EYLÜL SONRASINDA

İşte bu "koşulların olgunlaşması" çoluk çocuk, yaşlı genç, kadın erkek binlerce insanın cesetleriyle sağlandı. Şimdi Susurluk olayının üstüne gitmeye çalışan parlamentonun, önce 12 Eylül yönetimini yargılamanın yolunu açması gerekirdi. Darbe Anayasasını çoktan değiştirmiş, Türkiye Cumhuriyeti'ni bir Hukuk Devletine dönüştürmüş olması gerekirdi.

Kaldı ki 12 Eylül Darbesinin gerçek nedeni terörü önlemek değildi. Çünkü terörün ipleri zaten ellerindeydi. Asıl neden 24 Ocak Kararlarını hiçbir muhalefetle karşılaşmadan uygulamaya koymaktı. Nitekim, darbenin arifesindeki günlerde yerli ve yabancı basın, yeni

ekonomik önlemler için Türkiye'ye yapılan baskıları sık sık dile getiriyor. başta TÜSİAD olmak üzere, bazı siyasetçiler de bunu açıkca ifade ediyorlardı.

Bugün radikal sola taş çıkartan açıklamalar yapan, hatta MGK'nın kaldırılmasını savunan TÜSİAD, o günlerde de DGM'lerin kurulmasını istiyordu. Yine hiç unutulmayan TÜSİAD eylemlerinden biri de CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit hükümetini düşürmek için verilen ilanlardı. Önce ABD'ye gidip strateji belirleyen TÜSİAD üyeleri, döner dönmez hükümet aleyhine kampanyalara başlamıştı. Tabii ardından da üretimini yaptıkları malları stoklayarak, halkı hükümet aleyhine çevirmeyi başardılar. O zamanların Karaoğlan'ını iktidardan öyle bir indirdiler ki, bir daha iktidar yüzü göremedi. Solu tümüyle tasfiye etme operasyonu, önce MC hükümetleri sonra da 12 Eylül ile başarıya ulaştı. Ancak denge o denli bozuldu ki, bugün kendi elleriyle yarattıkları canavardan yakınır oldular. Çünkü tümüyle radikal sağa geçen güç öyle bir pervasızlıkla kullanılmaya başlandı ki, eskiden devlet için yaptıkları işlerden aldıkları pay bunlara yetmez olmuş, yine devletin sağladığı koşullarla ama sadece kendileri için çalışır olmuşlardı.

Üstelik, sermaye kesimi de 12 Eylül öncesinde olduğu gibi tek güç olmaktan çıkmış, "islami" kesim kendi sermayesini yaratmıştı. TÜSİAD muhtemelen bunu pek hesaba katmamıştı, ama şimdi ki Türkiye'nin kendileri için de "koşulları zorlaşmış" bir ülke olduğu gerçeği karşısında seslerini yükseltmek zorunda kaldılar. Çünkü iki ucu keskin bıçak, artık onlara da döndü. Jak Kamhi'ye suikast girişiminde bulunuldu, Özdemir Sabancı vuruldu, Vehbi Koç'un cenazesi çalındı. Binlerce kişinin öldüğü 12 Eylül öncesi bir tek işadaminin kılına zarar gelmezken 12 Eylül sonrası

onlara da dokunulur oldu. Kısacası Susurluk Skandalı'ndan sonra "Kahrolsun İnsan Hakları" diye bağırın polislerden, DGM'lerin kurulmasını isteyen işadamlarına kadar herkes Hukuk devletinin bir gün kendilerine de lazım olabileceği gerçeğiyle yüz yüze kaldı.

12 Eylül'ü alkışlarla karşılayanlar şimdi ne düşünüyor bilinmez ama, kısa bir süre duran cinayetler 12 Eylül sonrası da hızla sürdü. Sadece niteliği ve yeri değişti. faili meçhuller bu kez Güneydoğu'da yoğunlaşırken, gazeteci, yazar ve bilimadamlarına yönelik saldırılar peş peşe gelmeye başladı. Ardından da kontrgerilla bir kez daha gündeme geldi. Yaygın kanı, Güneydoğudaki faili meçhul cinayetlerin kontrgerilla tarafından işleniyor oluşuydu. Pek de mesnetsiz değildi. Çünkü, sokak ortasında ve genellikle yakın mesafeden vurulan kurbanların tümü kim vurduya gidiyordu. Failler yakalanamadığı gibi tanıklar ya korkudan konuşmuyor ya da konuşmalarına fırsat verilmeden öldürülüyordu.

VEDAT AYDIN, MUSA ANTER

hüseyin kocadağ da oradaydı

10 Temmuz 1991 tarihinde Vedat Aydın'ın cesedinin bulunmasından sonra da bazı gazeteler haberi "kontrgerilla eyleme geçti" başlığı ile duyurdu. Halkın Emek Partisi (HEP) Diyarbakır İl Başkanı ve İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Vedat Aydın, bir gece evinden kendilerini polis olarak tanıtan kişilerce alındı. Eşi Şükran Aydın kocasının götürülüşünü şöyle anlatıyordu:

"Gece kapı çalındı. Kapıyı açtığımızda telsizli ve silahlı iki kişi gördük. Vedat, 'ikisini de tanıyorum. Emniyet Müdürlüğüne gidip bir olayla ilgili ifade vermem gerekiyormuş. Sabaha kadar gelmezsem arkadaşlara haber ver' dedi. Arkasından pencereden baktığımda eşimin koluna iki kişinin girdiğini, arabaya yaklaştıklarında Vedat'ın onları itmeye çalıştığını gördüm. İçlerinden biri Vedat'ın kolunu bükerek station wagon siyah bir otomobile bindirdi."

Şükran hanım umutla eşinin gelmesini bekledi. Ama sabaha kadar hiç ses çıkmayınca HEP'i ve İnsan Hakları Derneğini haberdar etmişti. Aydın'ı aramaya başlayan yakınları, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğünden ve Olağanüstü Hal Bölge Valiliğinden hep aynı yanıtı aldı: Vedat Aydın gözaltında değil.

Ama 4 gün sonra Vedat Aydın'ın, Elazığa bağlı Maden ilçesi yakınlarında işkence görmüş cesedi bulundu. Yapılan işkencenin vahşiliği inanılır gibi değildi; kafasının arkası çökmüş, ayakları ve kolları kırılmış ve kalaşnikof silahla taranmıştı.

Dönemin İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli tarafından yapılan açıklamada şöyle deniyordu: "Terörle mücadeleyi ilk görevleri arasında kabul eden bakanlığımız bu tür olayları lanetlerken, gerçek suç faillerinin tespiti ve yakalanması konusunda tüm imkanların kullanılacağından ve her türlü araştırma ve soruşturmanın noksansız yerine geireleceğinden hiç kimsenin şüphesi olmamalıdır" Ama doğrusu herkes şüphe içindeydi. Sayısız faili meçhul cinayet karşısında sayısız kez aynı açıklamayı yapan yetkililerin bu "kararlılığı" bir türlü katillerin yakalanmasını sağlayamıyordu.

Siyasilerin ya cesareti yoktu ya da gücü...

Dönemin Başbakanı Mesut Yılmaz bu gerçeği Susurluk skandalı sonrası nihayet dile getiriverdi: "Kendimi aldatılmış hissediyorum." Anlaşılan seçilmişlerin elinde olması gereken devlet yönetimi, resmi-sivil atanmışların elindeydi. Vedat Aydın'ın katilleri "yetkililere göre" hala belirlenemedi.

Ancak, Vedat Aydın'ın evinden alınışını, gazeteler "HEP Diyarbakır İl Başkanı Vedat Aydın gözaltına alındı" başlığı ile haber yapmış ve cesedi bulunana kadar da hiçbir yalanlama gelmemişti. Aydın'ın öldürüldüğü günlerde Diyarbakır eski belediye başkanı Mehdi Zana, evine gelen 8 polis tarafından tehdit edilmiş, Şırnak yakınlarındaki Hilal kasabası Belediye Başkanı Yakup Kara, komando kıyafetli ve maskeli kişiler tarafından Şenoba Alayına iki kilometre uzaklıkta kurşuna dizilmiş, Sırrı Sakık'ın geceyarısı kapısı çalınmıştı. HEP Gaziantep İl başkanı Sakık, kapıyı açmayıp partili arkadaşlarına haber vererek olası bir ölümden kurtulmuştu.

HEP Genel Başkanı Fehmi Işıklar, Vedat Aydın'ın cenaze töreninde konuşurken olayları şöyle sorumluyordu: "Bölgede Özel Harp Dairesi'nin görev yaptığına dair açıklamalar yapılıyor. Peki bu bölgede ne görevi yapıyor, Özel Harp Dairesinin bölgede ne görev yaptığı açıklanmalıdır."

Uluslararası Af Örgütünden de Aydın'ın öldürülmesine sert tepki gelmişti. 1991 yılı Dünya Raporunda, 12 Eylül 1980 - 6 Mart 1989 tarihleri arasında 192 kişinin gözaltında öldüğünü, bunlardan 34 kişinin işkence gördüğünün saptandığı belirtiliyordu.

Vedat Aydın'ın ölümüne gelen tepkilerin büyümesi üzerine, dönemin Emniyet Genel Müdürü Ünal Erkan, 10 kişilik bir ekibi, cinayeti aydınlatmak üzere Diyarbakır'a gönderdi. Şükran Aydın'ın verdiği bilgiler ışığında Aydın'ı götürülenlerin robot resimleri çizildi ve eşgalleri belirlendi. Ama hiçbir somut sonuç elde edilemedi. Ya da elde edilen bilgiler kamuoyuna açıklanmadı.

Vedat Aydın'ın cenaze töreni de olaylı geçti.

Çıkan çatışmalarda üç kişi öldü, 119 kişi yaralandı ve 361 kişi gözaltına alındı. Bu arada yerli yabancı gazetecilerin tümü feci şekilde dayak yedi. Resmi makamlarca açıklanan rakamların çok daha fazla olduğu anlaşıldı. Hep olduğu gibi resmi açıklamalarla tanıkların anlattıkları birbirini hiç tutmuyordu. HEP'li milletvekillerin olayda silah kullandığı iddia edilirken, HEP'liler de töreni engellemek için halka ateş açıldığını ileri sürdüler. Nitekim olaylar üzerine bölgede araştırma yapan ANAP heyeti de, verdikleri raporda HEP'lilerin silah kullanmadığını ve olayların emniyet kuvvetlerinin hatası nedeniyle büyüdüğünü belirttiler. Hatta, dönemin Olağanüstü Hal Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nun,

Başbakan, ve İçişleri Bakanına "yanlış ve eksik bilgi verdiğini" öne sürdüler. Hatta bir milletvekili şu soruyu soruyordu:

"Emniyet Müdürünün ifadesi var. Özel Time söz geçiremediğini söylüyor. O halde Özel Tim, doğrudan Kozakçıoğlu'ndan mı emir alıyor?"

Sözü edilen "Özel Tim"den Binbaşı Cem Ersever "İtirafı"nda, Vedat Aydın'ın öldürülme nedenini şöyle açıklıyordu: "Cenaze törenlerinde katliam yaparsanız, kitleyi oraya çeker yıldırırsınız. Eğer Diyarbakır Emniyet Müdürü Ramazan Er engellemeseydi o gün çok kan dökülecekti. Ben olayları telsizden dinliyordum. Bir emniyet görevlisi, Ramazan Er'i uyararak "Efendim, silahlı 100 kişi Vedat Aydın'a küfür ederek korteje doğru ilerliyor. Ne yapalım'. Er, ne olacağını hemen anladığından emrindeki bir çok polisi bu grubu durdurmakla görevlendirdi."

Bütün bu olaylar sırasında bugün yakından tanıdığımız bir isim daha oradaydı: Hüseyin Kocadağ. Kocadağ, Aydın'ın ölümünü soruşturmakla görevli Diyarbakır Emniyet Müdür Muaviniydi. Ancak, Vedat Aydın'ın eşi Şükran Aydın'ın anlatımlarına göre, Kocadağ, olayı soruşturmaktan ziyade yasal olmayan yollarla, psikolojik baskı kurarak, farklı beyanlar almaya çalışmıştı.

Dağa sonra kurulan "TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu", raporunda diğer cinayetlerle birlikte Vedat Aydın'ın öldürülmesi olayına da yer verdi. Ve yaptığı araştırmalarda hiç bir somut kanıt bulunamadığını belirtti. Oysa, ipucu teşkil edebilecek çok önemli bir belge bizzat Olağanüstü Hal Bölge Valiliğince kamuoyuna sunulmuştu.

Vedat Aydın'ın cesedi üzerinde henüz teşhis yapılmadan önce, 8.7.1991 tarihinde Hayri Kozakçıoğlu tarafından gönderilen basın bildirisinde Őunlar yer alıyordu:

"HEP Diyarbakır İl Başkanı Vedat Aydın'ın evine 5 Temmuz 1991 gecesı saat 24.00 sıralarında kendilerini polis gibi gosteren 3 veya 4 kişi gelmiŐtir. Bu meçhul kişilerce evinden alınarak bilinmeyen bir yere gbturulen Vedat Aydın'ın cesedi, Elazığ ili Maden İlçesi yakınlarında bulunmuŐtur. Olay nefretle karŐılanmıŐtır. Faillerinin mutlaka bulunması işin her turlu gayret sarfedilmekte çok ybnlü araştırmalar sdrdrulmektedir. Kamuoyuna saygıyla duyurulur."

Henuz ailesi tarafından teşhis yapılmadan basın kuruluşlarına gbtnderilen bu faks hayretle karŐılandı. Bblge Valiliğinin, nasıl kimlik tespiti yaptığı sorusu ise hiÇ aydınlanmadı.

ecevit yine "kontgerilla" demişti ama...

DSP Genel Başkanı Bblent Ecevit, Vedat Aydın'ın blddrulmesinden sonra bir kez daha kontrgerilladan szb ediyor ve Gbneydoğu'da bazı provokasyonların olabileceğinden kaygı duyduğunu belirtiyordu. Nitekim, faili meçhullerin giderek yođunlaŐtıđı bblgede 74 yaşındaki Musa Anter'in blddrulmesi, adeta terbdrn zirveye tırmanmasıydı.

Halkın "Ape Musa - Musa Amca"sı Anter, Kbrt Enstitüsü Ybnetim Kurulu Başkanı, bzbgr Gbndem, Ulke ve Welat gazetelerinin kbŐe yazarı ve dilbilimciydi. Onun blddrulmesinden sonra, hemen her kesimin dikkati Gbneydoğu'ya dbnuyordu. Kontrgerilla artık kbŐe

yazarları tarafından açıkca ifade ediliyor, örneğin Hürriyet Gazetesi köşe yazarı ve Basın Konseyi Başkanı Oktay Ekşi, "Yazar Musa Anter'i devlet öldürttü" diyordu. Dönemin Başbakanı Süleyman Demirel'e telgraf çeken Ekşi ağır ithamlarda bulunuyordu:

"Basınla ilgili olarak verdiğiniz sözlerin hiçbiri gerçekleşmedi. Üstelik durum sizin devraldığınız dönemde daha kötü oldu. 1992'nin ilk yedibuçuk ayında gazetecilere yönelik saldırıların sayısı 72'yi, mağdur edilenlerin sayısı 103'ü buldu. 9 kişi faili sizce meçhul olaylar sonucu yaşamını yitirdi. Sizin siyasal sorumluluğunuz altında yönetilen Türkiye'de artık kurşunlayarak sansür etme metodu uygulamaya kondu. Hükümetinizin ortadaki sorunu çözmek için kılını kıpırdatmadığı gerçeğinin, tarih tarafından size verilecek sicil notunun özünü teşkil edeceğine yine de dikkatinize sunuyorum."

Ekşi, aynı gün köşe yazısında da "Genelkurmay Başkanlığı'nca Ankara'da gazetecilere verilen brifingte, 'Kontrgerilla' ya da 'Özel Harp Dairesi' diye bilenen gizli kuvvetin halen Güneydoğu'da faal olduğuna ilişkin bilgiyi dikkate alarak aksi ispat edilinceye kadar, Musa Anter'i de devletin o menhus gizli gücünün öldürdüğüne inanmaktan kendimizi alamıyoruz" diyecekti.

Bu tepkide dönemin Başbakanı Süleyman Demirel'in, Musa Anter'in ölümünden önceki demeçlerinin de kuşkusuz payı vardı. Güneydoğu'da katledilen onca gazetecinin ardından Süleyman Demirel'in "öldürülenler gazeteci değil, militandır" sözleri, bir Başbakanın sorumluluğuna hiç de denk düşmüyordu. Kaldı ki, militan da olsalar, katillerinin yakalanıp yargılanması gerekiyordu. Olayın üzerinden 5 yıl geçti ve hala Musa

Anter'i öldürenlerin, devlet içindeki gizli güçler olmadığı ispatlanmadığına göre, kamuoyunun da aksine inanması için bir neden hala bulunmuyor. Tam tersine, Anter'in öldürülmesinden bir yıl sonra Özgür Gündem gazetesine açıklamalar yapan bir eski itirafçı, Ünal Erkan'ın her şeyi bildiğini iddia ederek bu kuşkuyu kuvvetlendirmişti.

Musa Anter, Diyarbakır Belediyesi'nin Kültür ve Sanat Festivali'ne katılmak üzere Diyarbakırdaydı. Yeğeni Orhan Miroğlu'yla, birlikte yemek yemek üzere Büyük Otel'de buluşmuştu. O sırada resepsiyondan telefona çağrıldığı bildirildi. Konuştuğu kişiye, kendilerini otelden almak üzere birini yollamalarını söylemişti. Kısa bir süre sonra otele gelen kişi, Musa Anter ve Orhan Miroğlu'nu alarak çıkıyordu. Bir taksiye binen üç kişilik grup, Silvan yolunda taksiden iniyordu. Yola yaya olarak devam eden gruptan, sözkonusu kişi hızlı adımlarla ayrılıyor ve biraz ilerde geri dönüp her ikisini de kurşun yağmuruna tutuyordu. Saldırıdan Orhan Miroğlu yaralı olarak kurtuldu. Ancak, TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonunun çağrısına rağmen gidip bilgi vermedi.

Bu arada, iki kişinin vurulduğu anonsunu duyarak olay yerine giden Söz gazetesinin üç muhabiri esrareniz biçimde kaçırılmışlardı. Onların anlatımlarına göre kendilerini kaçıranlar önce tekme tokat sorgulamışlar, "müdürüm" diye hitap ettikleri kişinin kimliklerine bakmasından sonra serbest bırakılmışlardı. Soner Yalçın, "Binbaşı Ersever'in itirafları" adlı kitabında ise, muhabirlerin Olağanüstü Hal Bölge Valisi Ünal Erkan'ın araya girmesi sonucu serbest bırakıldıklarını söylüyordu. Belki de bu nedenle, Anter'in öldürülmesiyle gazetecilerin kaçırılması arasındaki bağ, emniyet kuvvetlerince görmezlikten geldi.

Musa Anter'in öldürülmesinden yaklaşık 1 ay sonra Gerçek Dergisi, Anter'in katilinin Diyarbakır Terörle Mücadele Şubesinde görevli polis memuru Elazığlı Seyhan olduğunu iddia etti. Seyhan'ın "Dijvar" kod adını taşıdığı ve Anter'in kaldığı otel çalışanlarının da tanıdığı verilen bilgiler arasındaydı. Dönemin İçişleri Bakanı İsmet Sezgin "Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nde Elazığlı Seyhan adıyla bilinen ve daha önce Muş'tan sevk edilen bir polis bulunmamaktadır" diyordu. Oysa, Gerçek Dergisi'den alıntı yaparak habere yer veren Özgür Gündem Gazetesi hakkında İstanbul DGM tarafından "Terörle mücadeleyle görevli polisin adını açıklamak"tan toplatma kararı çıkarılmıştı. İçişleri Bakanlığı yok dese de DGM var olduğunu kabul etmiş oluyordu. Böyle bir polisin varlığı Diyarbakır Emniyetince de kabul edilmişti, çünkü onların yaptığı açıklamaya göre de, söz konusu kişi otel görevlilerine gösterilmiş ve tanıyan çıkmamıştı. Gerçi, otel görevlilerine göre, bir şahıs değil bir resim gösterilmişti. Sonuç olarak, böyle bir polis vardı. Ama nerede ne yaptığı, Anter'in katledilmesindeki rolü açığa çıkarılamadı. Acaba İsmet Sezgin de, Mesut Yılmaz gibi bazı görevlilerce aldatılmış mıydı?

Muhtemelen öyleydi ki, başbakan ya da bakanlar değişiyor, ama faili meçhul cinayetler durmadığı gibi katiller de yakalanamıyordu. Sadece 1990 yılında 4 önemli ismi teröre kurban verdik. Turan Dursun, Bahriye Üçok, Muammer Aksoy ve Çetin Emeç. Daha bu cinayetlerin kanları kurumadan, 1993 yılında yapılan bir suikastle halk ayağa kalktı. Uğur Mumcu arabasına konan bir bombayla paramparça edilmişti.

darbe yerine hizaya çekme

12 Eylül sonrası işlenen cinayetler 1990 yılında başlamıştı. Neredeyse 10 yılda bir darbe görmeye alışık "kamuoyu" yine darbe tartışmaları yapmaya başlamıştı. Oysa ne ekonomik ne de siyasal koşullar bir askeri darbeyi gerektirmiyordu. Öyleyse bu cinayetler neden başlamış, neden tıpkı Abdi İpekçi gibi bir gazeteci ve Çetin Emeç kurban olarak seçilmişti. Güneydoğu'daki cinayetlerin ise tam sayısı bile bilinmiyordu. Amaç, darbe değilse neydi?

12 Eylül sonrası Güneydoğu'daki cinayetlerin arkasında bir tek örgüt vardı: "Hizbullah" Bu örgüt, parlamentoda ve kamuoyunda gayet iyi tanınıyordu. Aşırı dinci bir örgüt olarak gösterilen Hizbullah, aslında devletin meşru güçlerinin yasalarla sınırlı olmasının getirdiği zorlukları aşmanın yoluydu. Kontrgerillanın yarattığı bu örgüt, hiçbir yasanın denetimi altında olmadan dilediği gibi cinayet işliyor, işkence yapıyor, operasyonlar düzenliyordu. Zaten Susurluk sonrası ortaya çıkan itirafçılar da, bu bilinen gerçeği doğruladılar. Amaç, bu bölgede yaratılan yıldırma ve sindirme yöntemleriyle halkın her koşul altında devletle işbirliğini sağlamak, hatta göçe zorlayıp bölgeyi boşaltarak, halkı dağıtmaktı.

özal'a suikastı soruşturmasını kim engelledi?

Büyük şehirlerdeki diğer cinayetlerin ise, yetkililere göre tek sorumlusu yine aşırı dinci "İslami Hareket" adlı bir örgüttü. 1990 yılına kadar adı sanı duyulmayan bu örgüt nasıl böylesine bir güce sahip oluvermişti? Ya da böyle bir örgüt gerçekten var mıydı? Evet, bunca önemli suikastı işleyebilecek ve üstelik şefleri yakalanamayacak

kadar güçlü bir örgüt vardı. Ama bu örgütün o günkü adı "İslami Hareket'de olsa aslında gerçek adı Kontrgerillaydı. Bu kez amaçları darbe yapmak değil, dönemin hükümetini hizaya sokmaktı.

Nitekim Başbakan Turgut Özal'a yapılan suikastın nedeni de aynıydı: 'ihtar vermek.' İhtar o denli işe yaramıştı ki, Özal kendi soruşturmasını yaparken bile karşılaştığı gerçekler karşısında durmak zorunda kalmıştı. Özal'ın kurdurduğu soruşturma ekibinde bulunanlardan birinin iddiasına göre, generallerden Sabri Yirmibeşoğlu, soruşturmayı yürüten savcılardan oluşan ekibe de 'ihtar' vermiş ve "soruşturmanın derinleştirilmesini" önlemişti.

MIT'in özelleştirilmesini savunarak yeni bir yapılanma oluşturmaya çalışan dönemin Başbakanı Turgut Özal, bu girişiminin karşılığını açıkca görmüştü. MIT'e güvenini kaybeden Özal, kendi istihbarat örgütünü tam bu nedenle kurmuştu. Ama peşpeşe işlenen cinayetlerle, kurduğu özel istihbarat örgütünün işe yaramayacağı kanıtlanmak istenmişti. Turgut Özal'ın "derindeki devlet"le arasını açan diğer bir önemli nokta da Güneydoğu'daki çözümü siyasi düzlemde görmesiydi. O günlerde Özal'ın uyguladığı 'özel istihbarat örgütü' yöntemini daha sonra da Tansu Çiller devralmıştı. Kısacası gücü şu ya da bu oranda elinde tutanlar arasındaki çatışma, bazen bir başbakana suikast bazen de Susurluk kazalarıyla Kamuoyuna yansiyordu. Nitekim, Özal döneminden sonra bu tür cinayetler durmuş, Çiller döneminde ise bilindiği gibi nitelik değiştirerek sadece yeraltı dünyasının ünlülerini hedef almıştı.

Ancak, öldürülen değerli aydın ve gazetecilerin arasında Uğur Mumcu'nun özel bir konumu vardı. Çünkü

onu vurmak bir taşla iki kuş vurmaya benziyordu. Sayılan bütün nedenlerin yanısıra Uğur Mumcu çetenin ipuçlarına ulaşmış ve derin devletin çarkına çomak sokmaya başlamıştı. Diğer cinayetlerdeki hedeflerin hep laik ve Atatürkçü kesimden olmasının tek nedeni ise, bir islamcı örgüte yıkmanın inandırıcılığındaki kolaylıktı. Nitekim, bu cinayetlerin tümünün soruşturmasında ortaya çıkan inanılmaz engelleme ve çarpıtmaların birer tesadüf olduğuna inanılmazdı.

BAHRİYE ÜÇOK, TURAN DURSUN

paketten çıkan ölüm

SHP parti meclisi üyesi ve Ordu eski milletvekili Doç. Bahriye Üçok da bombayla katledildi. 6 Ekim 1990 tarihi, bir bilimkadınının ölümsüzleştiği gündü. Caniler, evine yolladıkları bombalı paketle onu yok etmeyi çalıştılar; ama Mumcu, Aksoy, Dursun, Emeç ve diğerleri gibi sadece öldürmeyi başardılar, yok etmeyi değil...

İstanbul Perşembe Pazarı Ekspres Kargo şubesinden, "İlim Araştırma Vakfı" tarafından gönderilen paketi, kızı Kumru Üçok, irtibat bürosundan alarak eve getirmişti. Kumru Üçok, paketin İlim Araştırma Vakfı'ndan gönderilmesinden dolayı şüpheye düşmüş ve annesini uyarılmıştı. Bahriye Üçok'un aldığı tek önlem ise annelik içgüdüsiyle kızını korumak için paketi kapının önünde açmak olmuştu. Paketi teslim alan kargo görevlisi Gülay Çalap, paketi getiren kişiyi önce hatırlamamış, sonra eşgalini vermişti. Ancak bir süre sonra Gülay Çalap, esrarengiz biçimde ortadan kayboldu. Ekspres Kargo yöneticileri ve mesai arkadaşlarına göre, "hiçbir siyasi yanı olmayan, zavallı bir kızdı." Çalap, emniyette sürekli ağlamış ve "paketi getireni görürsem tanırım" demişti. Mesai arkadaşlarına göre, Çalap'ın bu ifadesi nedeniyle başına bir iş gelmiş olabilirdi. Tam ikibuçuk yıl sonra izi bulunan Gülay Çalap, İzmir Terörle Mücadele Şubesi'nce yapılan açıklamaya göre PKK'lı olmuştu. Çalap, İzmir'de gözaltına alındıktan sonra Üçok cinayetiyle ilgili daha önce verdiği ifadesini de değiştirmişti. Artık, paketi teslim eden kişiyi hiç hatırlamıyordu. Üçok cinayetinin hemen ardından

PKK'ya katılma gereği duyuşunu ise oldukça "kna edici" gerekçelerle açıklamıştı:

"Bahriye Üçok cinayetiyle ilgili bilgime başvurulmak üzere İstanbul'dan alınıp Ankara'ya götürülmem ve olayın günlük gazetelerde, sadece "kargocu kız" diye bahsedilmesinden de rahatsızlık duyarak, daha önceden bende bulunan kampa gitme duygularımı kamçılıdı."

İşte bu nedenle PKK'ya katılan Çalap, poliste alınan ifadesine göre, Suriye'deki Mahsun Korkmaz Akademisi'nde eğitim görmüştü.

Gülay Çalap bir kez daha gazetelere geçtiğinde ise artık bir mahkumdu. 28 Eylül 1995 tarihinde, İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yapılan yargılama sonunda Gülay Çalap 22 yıl 6 ay ağır hapse mahkum edildi. Böylece Gülay Çalap'ın başına neler geldiği tam olarak öğrenilemedi.

Bahriye Üçok'un öldürüldüğü yerde ve bombanın niteliği ile ilgili araştırma sonucu hazırlanan patlama yeri inceleme raporunda ise Üçok'un öldürülmesinde kullanılan bomba türünün, 4 ayrı yerde daha kullanılmış olduğu anlaşılmıştı. 2.4.1989 günü İngiliz Kültür Merkezi oto garajı, yine aynı gün İngiliz Konsoloslugu'na ait otomobilin altına, 16.10.1989 günü Suudi Arabistan Büyükelçiliğinde görevli Askeri Ateşinin makam otomobiline, 14.1.1990 günü Suudi Arabistan Büyükelçiliği makam sekreterinin otosuna ve 18.6.1990 günü Türk Diyanet Vakfı Yayınları'na atılan bombalar aynı türdü. Raporu hazırlayanlar bu eylemlerin aynı örgütçe yapıldığı kanaatindeydi. Bu önemli ipucu bir yere ulaşmadı. Bir diğer ipucu da, Üçok'un öldürülmeden önce telefonla tehdit edilmesi üzerine savcılığa yaptığı başvuruydu. Ankara Cumhuriyet

Başsavcılığı kovuşturmayaya yer olmadığı kararı vermişti. Oysa, Telefon Başmüdürlüğü, Ankara Cumhuriyet Savcılığına yazdığı yazıda, tehdit telefonlarının geldiği iki numarayı bildirmiştir. Tarih ve saat bildirilerek yapılan açıklamaya göre, biri 1176162 nolu Milli Savunma Bakanlığı santriline kurulu telefon, diğeri ise 1379248 nolu İzzet Aluç adlı şahsa ait telefondu. Bu bilgiler ışığında tek yapılan İzzet Aluç'un ifadesinin alınması oldu. İzzet Aluç ifadesinde Üçok'u tehdit eden telefonları kendisinin etmediğini söylüyordu.

Gülay Çalap ve örgütü 2 yıl sonra "bulunmuştu" ama, Üçok'un katilleri ve bağlı oldukları örgüt aradan 7 yıl geçmesine rağmen bulunamadı.

1990 yılında terör toplumun Atatürkçü kesimini hedef almıştı. Öldürülenlerin ortak paydası, şeriat tehlikesine karşı çalışmalar yapmaları, yaptıkları bilimsel araştırmalarla halkı ve devleti uyarmaları, din istismarcılarının gerçek yüzlerini sergilemelerinin yanısıra, din bilgisi yönünden de şeriatçıların cehaletini ortaya koyacak kadar donanımlı olmalarıydı.

"yaşamadı"

Yaşamadım

yaşamadım dünyayı

Yaşam merdivenlerini:

çocukluğumu,

gençliğimi

hiçbirini...

Acıların, açlıkların dışında...

Olgunluk çağı mı?

O da bitmede, batışında...

Yaşamadım yaşımı,

Görünemedim hiç
yaşıtlarımın yaşında.

Daha işin başında
gelip çattı kocamışlık,

"Kırklikken" oldum "altmışlık"

Yaşamadım.

Çiviler, çengeller vardı yaşam yolunda

Sağında, solunda

hem de tomar tomardı.

Engeller, engeller vardı

duvar duvardı

zalimler, haramiler vardı

katar katardı

tutup yutardı bunlar insanı

güneşler bunlar için doğar, bunlar için batardı

yaşamadım

çünkü aşamadım bunları

çünkü sınıfsaldı yaşamak

Zalimler, haramiler aldı tüm gücümü

gücüm yetersiz kaldı savaşamadım

stırılıp aradan sıvışamadım da

sözün özü; yaşamadım dünyamda

şu kalles yaşamda

gerçek anlamda

evet, yaşamadım

Turan Dursun, 26.6.1980'de bütün hayatını bu şiirle özetliyor ve sanki katillerini daha o günden lanetliyordu.

4 Eylül 1990 yılında öldürülen Turan Dursun çocukluğundan başlayarak sıkı bir din eğitimi almıştı. Devlete imam ve müftü olarak hizmet vermişti. Kürtçe Arapça ve Çerkezce'yi öğrenmişti. Müftülük yaptığı dönemde de adı sık sık gazetelere geçmişti. O, gittiği her yere barışı ve aydınlığı götürüyordu. Kan davalarını engellemeye çalışıyor, düşman köyleri barıştırıyordu.

Ne acı bir rastlantı ki, öldürüldüğü gün, 4 Eylül, onun, Sivas'ın en büyük köylerinden Kalın'daki kan davasını sona erdirdiği gündü. Çevresindekilerin "onlara devletin bile gücü yetmedi, seni de öldürürler" demelerine rağmen, gitmiş ve ikna gücü, sürekli kan döken köylüleri barıştırmaya yetmişti. Turan Dursun ölümleri önlediği günde kendi ölümüne engel olamamıştı.

bucak'ın arabasından çıkan silahla aynı

Koşuyolu'ndaki evinden yazılarını yayınladığı Yüzyıl Dergisi'ne gitmek üzere çıktıktan 25 - 30 metre sonra, yanına yaklaşan siyah bir Renault'tan açılan ateşle sırtından vuruluyordu. Onunla yüzyüze gelmeye cesaret edemeyen korkaklar sırtından vurmaya tercih etmişlerdi. 7,65 mm. Çapında Geco marka susturucu takılmış silahtan 7 el ateş ediliyor, beşi hedefi buluyordu. 13 yaşındaki A.A. adlı çocuk olayı görmüş ve arabayı tarif etmişti. Bu tek görgü tanığı ortadan kayboldu ve polis A.A.'yı "bulamadı."

Turan Dursun'un öldürülmesinin üzerinden 2,5 yıl geçmiş, Uğur Mumcu'nun da öldürülmesi üzerine artık bardak taşmıştı. Mumcu'nun ölümünden 10 gün gibi çok

kısa bir süre geçmişti ki, birden bazı şeriatçılar pek çok cinayetin failleri olarak yakalanmaya başlandı. Dönemin İçişleri Bakanı İsmet Sezgin İslami Hareket adlı bir örgütü olayların failleri olarak açıkladı. Abit Dursun bu süreci anlatırken ilginç noktalara da dikkati çekiyordu:

"Bir şahıs, Gayrettepe'de gördüğü bir arabayı, plakası farklı olduğu halde 'benim arabam' diye ihbar etmiş. Üstelik sonra da çekip gitmiş. Trafik polisi arabaya yaklaşıp, sürücüden ehliyet ve ruhsat istemiş. Polis evrakları incelerken adam arabadan inmiş ve elini kolunu sallaya sallaya çekip gitmiş."

Evet, adamın gitmesine ses çıkarmayan polis, bir de ne görsün? Arabanın içinde iki tabanca, MP-5 uzun namlulu tüfek ve susturucu var. Araç da gerçekten çalıntı. Üstelik Bakanın açıklamak için 2,5 yıl beklediği olay Turan Dursun'un öldürülmesinden 36 gün sonra gerçekleşmişti. Elbette hemen "soruşturmayı derinleştiren" emniyet MP-5 silahının 1977 yılında Federal Almanya tarafından İran MOD teşkilatına satıldığını öğrenmişti. Ama bu bilgileri bakandan tam 10 ay önce Aktüel dergisi açıklamıştı. Üstelik iddiaya göre bu silahın sahibi resmi bir görevlidir. Dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Menzir ise bu bilgiyi o zaman doğrulamamıştı. Ancak, Turan Dursun'un öldürülmesinden tam 7 yıl sonra Susurluk kazasında, Sedat Bucak'ın arabasında da susturucular ve MP5 bulunuyor, silahın emniyete ait olduğu öne sürülüyordu. Yoksa, susturucu takılmış silahla vurulan Turan Dursun'a tetik çeken el, çetenin içinden mi uzanmıştı?

daha önce de kaçırılmıştı

Oğlu Abit Dursun, babasının cinayetinin diğerlerinden farklı olduğuna inanıyor. Diğerleri gibi sansasyon yaratacak bir eylem olmamasına rağmen hedef seçilmesinin tũmũyle Turan Dursun'un ideolojik konumundan kaynaklandđını sũyleyen sabit Abit Dursun, diğer cinayetlerle ortak uezelliklerinin ęokluđuna da dikkati ęekiyor:

"Turan Dursun'un katledilmesinden sonraki polis safhası da, soruşturma safhası da, soruşturmama safhası da, Muammer Aksoy ya da Uğur Mumcu ile aynı. Polisler yorgun oluyor, polisler dalgın oluyor, bilgi almanıza polisler karşı ęıkıyor, savcılar karşı ęıkıyor. Hep bũyle bir engelleme, yorgunluk, dalgınlık var. Yani unutkanlık ilişkileri ağır basıyor. Toplumunu derinden sarsmış 4 cinayetinin de bũtũn safhalarında ortak noktalar var. Ancak bũtũn bu ortak noktalara rağmen, Turan Dursun'un kũktendinciler tarafından ۆldũrũldũđũne inanıyorum. İnan'ın birebir ilişkisi var bu cinayete. ęũnkũ Turan Dursun katledildiğinde, daha Tũrkiye'de haber yayınlanmadan İnan'da ilk haber olarak verildi televizyonda. Daha sonra yakalananlar da eğitimlerini İnan'da aldıklarını sũylediler."

Devlet içinde bir takım ۆrgũtlũ siyasi oluşumların varlığına dikkati ęeken Abit Dursun, Turan Dursun cinayetine lojistik destek sağlayanlar řeriatęi gũçlerken, bir başka cinayete de MHP yanlısı bir başka kesimin destek verdiğini, bu nedenle cinayetlerde soruşturma değil, soruşturmamanın ortak nokta olduğunu sũylũyordu. ۆrneđin, Prof. Muammer Aksoy cinayetine tanık olan , ęięekęi dũkkanında ęalıřan 13-14 yaşlarında bir ęocuk daha sonra ortadan kayboluyor, Turan Dursun cinayetinde 14-15 yaşlarında bir tanık yine ortadan

kayboluyor. Uğur Mumcu cinayetinde de tanık susturuluyordu.

ve katillerini ikna etmişti

Abit Dursun'u üzen bir diğer olay da, babasının ölümünden sonra evlerine gelen polislerin bütün çalışmalarını alıp götürmeleriydi. Cinayeti haber alır almaz eve koşan avukat ve yakınları polis tarafından eve sokulmamışlardı. Yani katili Turan Dursun'un evinde arıyorlardı. Daha sonra içeri girebildiklerinde ise kitapları, senaryoları, Kulleteyn 2, 3, 4, gibi çalışmalarının toplanıp götürüldüğü anlaşılmıştı. Şimdi bunları geri alabilmek için mücadele eden Abit Dursun, Turan Dursun'un öldürülmeden bir hafta önce de kaçırıldığını öğrenmişti. Kaçırılma olayını ailesinden saklayan Turan Dursun sadece bir yakın dostuna anlatmıştı. En büyük kan davalarını bile durdurabilen Turan Dursun ikna gücüne o denli güveniyordu ki, "Beni öldürmeye gelenleri ben ikna ederim, yaptıkları için suçluluğuna" diyordu. Gerçekten de kendisini öldürmeye gelenleri bir kez ikna etmişti. Evine giderken üç-dört kişi tarafından zorla bir arabaya bindirilmişti. Turan Dursun'u bir kaç saat dolaştırmışlar ve bu süre onlarla konuşmak için fırsat yaratmıştı. Bu sohbetten sonra Turan Dursun'u "artık yazı yazma, seni öldüreceğiz" tehditleri ile bırakanlar, ona ikinci bir kez ikna şansı vermemişlerdi. Bu olayı saklı tutan Turan Dursun, konuşmasa da herşeyi yazma alışkanlığı olan biriydi. Abit Dursun'a göre, her an başına bir şey geleceğini bildiği için bütün çalışmalarını ve notlarını kopyalayarak saklayan Dursun, kuşkusuz onu kaçıranlarla ilgili bütün bilgileri de yazıp saklamıştı. Ancak, çocuklarının başını derde sokmak istemediği için bu kopyaları sakladığı yer

için "merak etmeyin son derece güvenli bir yerde" demekle yetinir, neresi olduğunu söylemezdi. Ancak, ölümünden sonra araştırmadık yer bırakmayan ailesi, henüz bu kopyaları bulamamış. Ama, hiç tanımadıkları biri Abit Dursun'a TÜYAP Kitap Fuarı'nda bir ipucu vermiş. Bu kişinin kimliğini saklamayı tercih eden Abit Dursun, "belki" diyor, "ulaşabileceğimiz bu belge ve bilgilere"...

Abit Dursun, Turan Dursun'u öldürmekten yargılananların önemli olmadığını, tetiği çektirenlerin bulunması gerektiğini söylüyor. "Turan Dursun, yalnız korumasız bir insan. Gerekli istihbaratı verdikten sonra herhangi birinin eline silahı tutturup, tetiği çektirebilirsiniz. O nedenle, İrfan Çağırıcı da yapmış olabilir, başka bir ekip de."

Cinayetle ilgili araştırmalar sürerken yetkililer, Nezih Beyrit'e ait çeşitli sahte hüviyet, ehliyet ve fotoğrafların ele geçtiğini söylüyordu. Sahte evrakların ele geçtiği evde yakalanan "Şenol Devrim" sahte kimlikli Gudbettin Gök, Turan Dursun'u örgüt mensubu Mehmet Ali Şeker'in vurduğunu söylemişti. Gök, ayrıca Kemal, Arif ve Mesut kod adlı kişilerin de eylemde yer aldığını itiraf etmişti. Daha sonra Mesut kod adlı kişinin İrfan Çağırıcı olduğu anlaşıldı. İstanbul DGM 'de yapılan yargılamada yakalananlardan 11 kişi tahliye edildi. Gudbettin Gök ve Mehmet Ali Şeker hakkında ise idam cezası isteniyor.

ÇETİN EMEÇ

bir gazeteci daha

İslami Hareket Örgütü bütün cinayetlerin tek sorumlusu olarak lanse edildi. Polise göre Çetin Emeç de, aynı örgüt tarafından öldürülmüştü. Hürriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Çetin Emeç, sabah saat 9.30 sıralarında gazeteye gitmek üzere evinden çıkıp, arabasına bindiği sırada, gri renkli 34 FFE 21 plakalı bir araç, Emeç'in aracının yanına yanaştı. Yüzlerini kar maskesiyle gizleyen iki kişi arabadan fırlayarak silahlarını Emeç'e doğrulttu. Bu arada paniğe kapılarak arabadan inen Emeç'in şoförü Sinan Ercan ölümden kurtulmak için vargücüyle kaçmaya çalıştı. Ama ne Çetin Emeç ne de Sinan Ercan kurtulabildi.

7 Mart 1990 tarihi bir gazetecinin daha öldürüldüğü gün oldu. Emeç'in öldürülmesinde kullanılan araç, avukat Erdoğan Tuncer'e aitti. 6 Mart gecesi çalınmış ve Erdoğan hemen polise bildirmişti. Buna rağmen Etiler'den çalınan araba rahatça köprüden geçmiş ve ertesi günü de Suadiye'de görevini tamamladıktan sonra, Bostancı Polis Karakolunun iki sokak ötesinde terkedilmişti.

Emniyetin, Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonuna verdiği bilgiye göre, yapılan araştırmalar sonucu Çetin Emeç'in öldürülmesinden bir kaç gün önce Fatma Doğankayalı adlı bir kadının Emeç'in evini aradığı öğrenilmişti. Doğankayalı, Bilge Emeç'e, Çetin Emeç'le görüşmek istediğini ve hayati derecede önemli olduğunu söyleyerek telefon numarasını bırakmıştı. Bu telefon numarasının Muhammed Celal Özel (Zehebi)'e

ait olduğu anlaşıldı. Zehebi'nin 'ev işlerini yapan Fatma Doğankayalı'nın eşi de Zehebi'nin şoförüydü.

Muhammed Zehebi'nin kimliği oldukça dikkat çekiciydi. Yıllar önce döviz kaçakçılığı suçundan yakalanmış ve 1973 tarihinde sınır dışı edilmesi kararlaştırılmıştı. Ancak, iki yıl sonra sınırdışı edilmediği anlaşılmış ve 1975'de sınırdışı edilme emri yinelenmiş ve yurda bir daha sokulmama emri de eklenmişti. Ancak bu süre içinde Muhammed Zehebi Siirtli Betül Özel'le evlenmişti. İşin ilginç yanı, Türkiye'de olduğu süre boyunca altın, döviz ve uyuşturucu kaçakçılığına adı sık sık karışan, Çilo Mehmet diye bilinen Mehmet Yıldırım'la birlikte yargılanan Zehebi, 1987 yılında yeniden Türk vatandaşı olmuştu.

Zehebi'nin Türk vatandaşlığına alınışı da yanlış bilgilerle sağlanmıştı. Çünkü Bakanlar Kurulu Kararına dayanak oluşturan işlemlerde Zehebi'nin sabıkasız olduğu belirtilmişti. Oysa Zehebi İnterpol'ün aradığı bir kaçakçıydı. Ve devletin bir resmi yazısında da döviz kaçakçısı olarak belirtilmişti. Yine, devletin resmi yazılarında "hiç mal varlığı yoktur" deniyordu ama, Zehebi'nin kendisi trilyonluk serveti olduğunu söylüyordu.

1987 yılında onun Türkiye'ye dönerek vatandaşlığa geçmesini sağlayan kişi ise dönemin İçişleri Bakanı, RP Partisi Genel Başkan Yardımcısı Oğuzhan Asiltürk'tü. Polise verdiği ifadede vatandaşlığa geçmesi konusunda destek veren diğer siyasinin ise, ANAP eski milletvekili Alaaddin Fırat olduğunu söyledi. Elbette kimse, Asiltürk ile Fırat'ın, Muhammed Zehebi'yle olan ilişkisini araştırmadı.

zehebi'ye sabıkasız kaydı nereden, nasıl verilmişti?

Bu noktada anıları tazelemekte yarar var. RP Partisi Genel Başkanı ve Başbakan Necmettin Erbakan ile Devlet bakanı Fehim Adak yıllar önce uyuşturucu kaçakçılığından suçlanmış, hatta şu andaki hükümet ortakları DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'de bunu sık sık dile getirmişti. İçinde Asiltürk'ün de bulunduğu bu olayla ilgili özel ve çok önemli bir görüşmeyi daha sonra aktarmak üzere tekrar Emeç cinayetine dönelim.

Fatma Doğankayalı, polise verdiği ifadede, "Zehebi'nin telefonda, 'Mehmet' adlı bir şahsa, 'Çetin Emeç'i ortadan kaldırın' diye bağırıp küfür ettiğini" duyduğunu söylemişti. Ayrıca, Emeç'in öldürülmesinden önce ve sonra Mustafa ve Sadullah adlı iki Suriyeli'nin de bu evde kaldığına tanıktı.

Eşi Turgut Doğankayalı ise, Muhammed Celal Zehebi'nin, o evde Uluslararası kaçakçılık işlerine karışmış Mehmet Çelikel ve Mehmet Yıldırım (Cilo Mehmet)la sık sık toplantı yaptığını tanıktı. Turgut Doğankayalı önemli bir bilgi daha veriyor ama bu da hiç deşilmiyordu. Doğankayalı açıkça, Zehebi'nin Mevlut Ergizcanlı aracılığı ile DGM mahkemesini "bağladığını" söylüyordu. Evet tam olarak "bağlamak" kelimesini kullanmıştı. Hangi hakimler, hangi savcılar acaba bu "bağlanma"dan nasibini almıştı? Hepsi bu kadar da değildi. Zehebi, DGM'deki bazı hakim ve savcılara evinde yemek vermiş, üstelik bu kişileri de yemeğe bizzat Turgut Doğankayalı getirmişti. Ne hikmetse bu savcı ve hakimlerin de adı hiç sorulmamıştı.

Hadi polis sormamıştı ya da soramamıştı. Peki bu bilgilerin, kendilerine ulaştığı TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonundaki milletvekilleri

neden bu bilgileri merak etmemiş ve meclise getirmemişti? Bu soruların yanıtları Zehebi'nin beraat kararlarını açıklamanın yanısıra, Emeç başta olmak üzere cinayetlerin perde arkasını da aydınlatırdı.

Muhammed Zehebi ise, suçlamalara verdiği yanıtta "beraat etmesine rağmen hakkında kaçakçılık ile ilgili yazılara kızdığı için, Mehmet Avcı'yla telefonda görüşürken Çetin Emeç'e de küfür ettiğini, hatta 'gebertin şunu da' dediğini ama bunun bir talimat değil, kızgınlıkla söylenmiş sözler olduğunu, cinayetle hiçbir ilgisinin bulunmadığını" ileri sürüyordu. Mehmet Avcı, Zehebi'nin iddia ettiği gibi Çetin Emeç'le ilgili aralarında hiçbir konuşma geçmediğini ileri sürerek, "Zehebi, Cillo Mehmet ile Mehmet Çelikel'i benden daha iyi tanır. Ama onların nüfuzlu şahsiyetler olması nedeniyle onların adını veremeyip benim adımları veriyor." diyordu.

Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu bu soruşturmada, açıklığa kavuşması gereken önemli bir konuya dikkati çekti: "Fatma Doğanakayalı'nın Emeç öldürülmeden önce yaptığı ihbarın üzerine neden hemen gidilmedi de, iki yıl geçtikten sonra bu yönde soruşturma başlatıldı? Ne beklendi?"

Zehebi hakkında yeterli delil bulunamadı ama hem Komisyo'nun hem de İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün kanaati, Muhammed Celal Zehebi (Özel)'in yurt içinden veya yurt dışından getirdiği bazı şahıslara eylemi yaptırmış olmasıydı.

1993 yılında ortaya çıkarılan İslami Hareket Örgütü militanları, Çetin Emeç'i öldürdüklerini itiraf ettiler. Ve bundan sonra İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Çetin

Emeç'in İslami Hareket Örgütü tarafından öldürüldüğünü kabul ederek, Zehebi hakkındaki soruşturmayı bitirdi.

ağar'dan güneş'e özel bilgi

Hasan Fehmi Güneş, eski bir savcı ve İçişleri Bakanı olarak, Abdi İpekçi cinayetiyle paralellik kurduğu Çetin Emeç cinayetiyle ilgilenmeden edememişti. Güneş'in yakın çevresine anlattıklarına göre, dönemin Emniyet Müdürü Mehmet Ağar'ı aramış ve gerçekten bir ipucu olup olmadığını sormuştu. Çünkü ona göre 'mükemmel cinayet' olamazdı. Ağar, Güneş'in konuyla yakından ilgilenmesi üzerine şunları söylemişti: "Evet var. Hem de önemli bir delil var. Emeç'i vuran silahı ele geçirdik." Cinayetten çok kısa bir süre sonra yapılan bu konuşmadaki gelişmenin sonu gelmemiştir.

Oysa Komisyon üyeleri, raporlarında "bizzat Emniyet Müdürlüğü'nün fezlekesinde de açıklandığı üzere, Muhammed Celal Özel'in tüm varlığını kaçakçılık işlerinden elde ettiği, basının kurcalaması halinde kendisine zarar geleceği korkusuyla yurt dışından getirdiği bazı şahıslara eylemi yaptırmış olabileceği gözden uzak tutulmamalıdır" diyor ve ekliyordular: "Ayrıca yakalanan İslami Hareket Örgütü militanları Zehebi gibi Suriye vatandaşıdır. Suriye'de bomba ve silah eğitimi gördüklerini açıkladılar."

MUAMMER AKSOY

aksoy cinayeti de karanlık

Prof. Dr. Muammer Aksoy 31 Ocak 1990 tarihinde öldürüldükten sonra, cinayeti üstlenenler arasında yine İslami Hareket Örgütü vardı. 73 yaşındaki Aksoy, akşam 19.00 sıralarında evine girerken vuruldu. 10 yaşındaki bir çocuk olayı görmüştü. Adı can güvenliği nedeniyle basından gizlendi. Verdiği bilgilerin neler olduğu, bu bilgiler ışığında ne yapıldığı öğrenilemedi. Anlaşılan pek işe yaramamıştı ki, hala katilleri bulunamadı.

Oysa, 1992 yılı Mayıs ayında, 12 Eylül öncesi itiraflarıyla gündeme gelen eski ülkücü Ömer Tanlak Tempo Dergisi'ne yaptığı açıklamalarla Emniyetin eline önemli ipuçları vermişti. Tanlak'ın daha önceki itiraflarının doğruluğu da, MHP ve Ülkü Ocakları davasında mahkemece kabul edilmişti.

Tanlak, Aksoy'un öldürülmesinden sonra olay yerinde çekilen fotoğraf ve görüntülere bakarken tanıdık bir yüz görmüştü. Bu yüz, MHP militanı Arap Selim adıyla bilinen Selim Türkmen'di. Tanlak, tetiği çeken Arap Selim olmasa bile eylemin içinde olduğunu ileri sürüyordu. Bu haberden sonra ortaya çıkan bir başka tanık da, Tanlak'ın açıklamalarını doğrulayan bilgiler vermişti. Adını açıklamak istemeyen bu tanık bir seyyar satıcıydı. Tanımı, Tanlak'ın söylediği Arap Selim'in tanımına aynen uyuyordu. Ama, polis bu bilgileri de değerlendiremedi.

Ancak, gazeteci-yazar Tuncay Özkan "Bir Gizli Servisin Tarihi" adlı kitabında MİT'in Aksoy'un katillerini bildiğini yazıyor ve şu bilgileri veriyordu:

"MİT Türkiye açısından çok büyük önem taşıyan bir istihbaratını Başbakan Süleyman Demirel'e sunar. Bu istihbarat ne midir? Türkiye'de bir kasırğa gibi esen, "faili meçhul cinayetler" konusunda tetiği çeken ellerin bir kısmını gösteren listedir. İşte bu listede Atatürkçü olduğu için öldürülen Prof. Dr. Muammer Aksoy'un katil zanlılarının adı ve hangi ülkenin adamları olduğu yazılıdır."

Evet, Özkan bu listede Muammer Aksoy'la ilgili kısmı da aynen yayınlamıştı:

"31.1.1990'da laiklik yanlısı Prof. Dr. Muammer Aksoy'un Ankara'da öldürülmesi. İran İstanbul Başkonsolosluğu'nda görev yapıp ayrılan Ahmet Aghı ve Hasan Keshani adlı iki İranlı diplomatın eylemde rol aldığı hassas bir kaynaktan öğrenilmiştir. Gözaltında bulunan Mehmet Ali Şeker'in ifadesinde ise Muammer Aksoy'un kendi gruplarınca öldürüldüğü hususu yer almaktadır." Hangisi doğrudu? Aksoy'un öldürülmesinde İranlılar mı vardı yoksa Suriyeliler mi? Olay iyice karışmıştı. Ama bir gerçek yine onaylanmıştı ki; devlet katilleri biliyordu.

katilleri bilen polisler korku içinde

Nitekim, Muammer Aksoy'un yakın dostu, dava arkadaşı Prof. Metin Günday, Aksoy'un katillerini bulan polislerle bizzat görüşmüş ve söyledikleri karşısında dehşete düşmüştü. Devlet katilleri bildiği gibi, katilleri tespit eden Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi'ne bağlı polisleri, can güvenliklerini tehlikeye atacak yerlere atamıştı. Prof. Metin Günday yakın dostu Muammer Aksoy'u anlatırken hüzünlenmeden edemiyordu: "Birbirimize çok yakındık. Her günümüz

hemen hemen birlikte geçirdi. Birçok davaya da birlikte girerdik. Tehdit aldığını hiç duymadım. Çok yoğun birlikte olduğumuz için, tehdit falan olsaydı, hoca söylemese bile ben farkedirdim. Bir kere çok iyi bir insandı. Çok saygı uyandıran, karizması olan, çok yardımsever bir insandı. Haksızlığa uğrayan herkesi savunurdu. Mesela Emlak Bankası'nın avukatlığını çok cüzi bir ücretle yapmıştı. Sırf devlet bankası kazık yemiş diye. Horzum'dan tehdit aldığı söylendi ama ben duymadım. Ayrıca Horzum cin gibi adamdı. Devleti kazıklayanlara hiçbir şey olmadığını bilirdi. Niye hocayı öldürsün. Çok mantıksız. Söylenti çok. Diyolar ki, Atatürkçü olduğu için öldürüldü. Hoca gerçekten Atatürkçülüğün ve laikliğin ateşli bir savunucusuydu. Ama gerçek bir Atatürkçüydü. Öyle 12 Eylül Atatürkçüleri gibi değil. 12 Eylül'de Ankara Barosu Başkanıydı. Adamın ağzını kapattılar. Baro dergisinde başkanın sütunu vardı. Hoca, uzun da yazdığı için derginin epeyce büyük kısmı boş çıkardı. O boşluk bile çok şey ifade ederdi."

-Haksızlığa uğradığına inandığı her kesimden insanı savunan Muammer Aksoy, haklarında dini örgüt mensubu oldukları için dava açılan bir grubu da savunmuş ve davayı kazanmıştı. En yakınındakilerin bile bu davayı aldığı için eleştirdikleri Aksoy şöyle demişti: "Dindar olabilirler, dini inançları çok güçlü olabilir. Ama laik düzeni yıkmak için bir örgüt oluşturmadıklarını ben tespit ettim. Bu adamlara yöneltile suçlama bir gammazlamadan ibaret. Onun için savundum"

Aksoy için, önemli olan kendisinden yardım isteyen kişinin kimliği değil, haksızlığa uğramış oluşuydu. Hiçbir ayırım yapmadan bütün haksızlıkların karşısında olmak, onun yaşam prensibiydi. Bu nedenle de her kesimde

sevilir, saygı duyulurdu. Prof. Günday, Aksoy'u dincilerin öldürdüğüne pek ihtimal vermiyor, "kendilerinden olmadığını bilseler de severlerdi" diyordu. Aksoy'un öldürülmesinden bir gün önce birlikte olduğu Günday, yakın dostunun ölüm haberini bir toplantıdayken almıştı:

"Öldürüldüğü gün Çarşambaydı, çok iyi hatırlıyorum. O gün Emin Çölaşan'la bir röportajı vardı. Salı akşamı benden bazı kitapları istemişti. Hem onları götürdüm, hem de sohbet ettik. Emin Çölaşan'ın yanına giderken çok heyecanlıydı. Beni aradı ve 'Emin'in yanına gidiyorum' dedi. Bir daha hiç aramadı beni. Hatta öğle yemeğine gelir belki diye bekledim. Haber çıkmadı. Benim de o gün akşam saat yedide toplantım vardı. Saat altı civarında aradı. Heyecanla röportajın harika geçtiğini söyledi ve 'ille gel' dedi. Toplantım olduğunu söyleyince, ertesi günü balık yemek üzere sözleştik."

Çünkü Aksoy, et yemez sadece balık yerdı. Et yemekten vazgeçmesinin nedeni ise, İsviçre'de doktora yaparken yaşadığı ilginç bir anıydı. Karlı bir kış günü, kaldığı evin penceresine konan yaralı bir serçe dikkatini çeker hocanın. Serçeyi içeri alan Aksoy, onu veterinerine götürüyor ve günlerce sağlığına kavuşturmaya çalışıyordu. Uçacak hale gelen minik serçeyi özgürlüğüne kavuşturan Aksoy, bir daha başta tavuk olmak üzere hiç et yememeye başlamıştı. Tavuk suyuyla yapılmış çorba bile içmezdi. Bu örnek onun, kişilik özelliğinin adeta kanıtıydı. Ertesi günü öğle yemeğinde buluşmak üzere sözleşen bu iki dost maalesef bir daha hiç görüşemeyeceklerdi. Aksoy'la yaptığı konuşmadan sonra toplantıya giden Metin Günday, eşinden gelen telefonla acı haberi alacaktı: "Önemli bir toplantı olduğu için, eşimin kolay kolay aramayacağını bilirim. O yüzden

telaşla telefona koştum. Dedi ki, Muammer Hoca kaza geçirmiş. Daha iki saat önce konuştum, nasıl olur dedim. Eşim önce gerçeği söylemek istemedi. Sonra ben sıkıştırınca, öldürüldüğünü söyledi. Apar topar, evine koştum."

Ankara'nın en işlek caddesinde vurulan Muammer Aksoy cinayetinde bir çocuktan başka tanık çıkmamış, ancak o da kısa bir süre sonra ortadan kaybolmuştu. Aksoy'un ölümünden bir kaç gün sonra Prof. Günday'ı ziyaret eden bir siyasi şube müdür yardımcısı ile aralarında geçen konuşmayı tuhaf bulan Günday şunları anlatıyordu: "Sürekli sorular soruyordu. Ancak bu sorular, 'Hocayı Horzum öldürmemiştir değil mi', 'mafya öldürmemiştir değil mi?' şeklinde, olumsuz ünlemle biten negatif sorulardı. Bana ters geldi, sonunda dayanamadım, kusura bakmayın bu sizin işiniz ama, siz hep negatif sorular soruyorsunuz. Siz katil kim olabilir diye sormak yerine, katil kim olmayabilir diye soruyorsunuz. Yani onları teyid ettiriyorsunuz bana. Güldü geçti. Nitekim birşey de çıkmadı zaten."

Prof. Günday'a göre, devlet bütün faili meçhullerin katillerini biliyordu. Katillerin bulunamamaları, ya da bulunsalar bile yargılanamamaları, yargılsalar da hak ettikleri cezayı almamalarının nedeni Günday'a göre açıktı: "Devletin İçişleri Bakanını düşününüz. Her devrin adamı. Özal döneminin de, Tansu Çiller hükümetinin de. Benim bildiğim kadarıyla, Aksoy öldürüldüğünde Ankara Emniyet Müdürü, Bahriye Üçok öldürüldüğünde Ankara Emniyet Müdürü, Uğur Mumcu öldürüldüğünde Emniyet Genel Müdürü. İstanbul Emniyet Müdürlüğü de yaptı. İstanbul'daki faili meçhullerin sayısını bilmiyorum. Ayrıca valilik yaptı. Bir kere belli ki bu adam en azından göreve ehil değil. Siz avukat olarak, hem de

kazanabileceğiniz davaları kaybetmeniz kimse size dava getirmez. Ehil olmayan bir emniyetçi neden en üst makamlarda görev yapabiliyor? İstihbar edemiyor, önleyemiyor, koruyamıyor, yakalayamıyor."

mesut yılmaz'ın haberi var mıydı?

Göreve ehil ve başarılı emniyetçilerin ise, görevlerini yaparken duvara tosladıklarını ve engellendiklerini söyleyen Günday, tanık olduğu bu çarpıcı örneği anlatırken bile ürktüğünü gizlemiyordu:

"1991 yılıydı. Mesut Yılmaz Başbakan seçilmişti. O dönemde Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanlığı'nda çalışan 3-4 tane görevli bana geldi. Şeriatçı oldukları iddiasıyla, Doğu'ya, Güneydoğu'ya tayinlerinin çıktığını ve dava açmak istediklerini söylediler. Üstelik karakol polisi olarak gönderiliyorlardı. Yani ölüme gönderiyorlar. Kendi çapımda yaptığım araştırmada şeriatçı olmadıklarına kesinlikle kanaat getirdim. Birisi Siyasal Bilgiler, biri Hukuk Fakültesi mezunu idi. Hatta biri doktora yapıyordu. Sanat konuşun, edebiyat konuşun, hukuk konuşun, siyaset konuşun. Son derece iyi yetişmiş ve yetenekli gençlerdi. Davalarını aldım. Artık sık sık gelip gidiyorlardı. Nitekim açtığım yürütmeyi durdurma davasını da can güvenlikleri olmadığı için kazandık. Bir gün büroma geldiklerinde, buldukları görevden alınışlarının gerçek nedenini söylediler. İnanamadım. Dediler ki, 'Muammer Hoca'nın cinayetinin aydınlatılması görevi bize verildi. Katilleri bulduk ve üst makamlara soruşturmayı tamamladığımızı bildirdik. Adresleriyle, fotoğraflarıyla, yarım saatte ulaşılacak bütün bilgilerle. Raporu verdiğimizizin ertesi günü, bize sarı bir zarf geldi, gayretlerimizden dolayı teşekkür ediyorlar ve yeni görev yerlerimizi

bildiriyorlardı' inanılmaz etkilendim ve ürkttüm. Bir müddet sonra herhalde bunlar abartıyor dedim ama, şimdi ortaya çıkanlardan sonra abartmadıklarını görüyorum."

Prof. Metin Günday, bu polislerin isimlerini "hatırlamıyor", şu anda buldukları görevleri "bilmiyor". Çünkü, bu ülkede Cumhurbaşkanı, Genelkurmay başkanı kimsenin can güvenliği olmadığına inanıyor.

Muammer Aksoy, 12 Eylül öncesinde de teröre karşı ön saflarda yer tutan bir bilimadamıydı. Gelmekte olan darbeyi, organize eylemlerin amacını ve hedefini gösteren uyarıları sık sık dile getirmişti.

İslami Hareket Örgütünün üstlendiği son cinayet, bardağı taşıyıp yüzbinleri sokağa döken cinayet Uğur Mumcu'nun katledilmesiydi. 24.1.1993 günü, Ankara Karlı sokakta evinin önünde duran otomobiline konan bombayla parçalanan Uğur Mumcu'nun katilleri, İslami Hareket Örgütünün yargılanan üyelerine rağmen yakalanamadı. Hatta belirlenemedi. Çünkü, yargılananlar hakkındaki dava, Mumcu'yu öldürmekten açılmadı. Açılmaması için her türlü tahrifat ve yanlış yönlendirme ya da bilgi saklama yöntemlerinin tümü kullanıldı. İşte TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu Raporuna göre, yapılan tahrifat ve eksikler:

"İslami Hareket Örgütüne yönelik yapılan operasyonda tutanaklar arasında çelişki ve tahrifatlar söz konusudur. Birinci tutanakta, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün operasyonu 23.1.1993 günü başlattıkları belirtilmesine rağmen, aynı tutanağın içinde Mehmet Zeki Yıldırım'ın 26.1.1993 günü alınarak, örgüt evine gidildiğinin belirtildiği tutanağın sonuna 24 tarihi

konulmuştur. Yine ilk tutanağa göre, Mehmet Zeki Yıldırım'ın ifadesi üzerine yakalanan şahısların, Zeki Yıldırım yakalanmadan önce yakalatacağı şahıslar yakalanmıştır."

VE UĞUR MUMCU

çeteler ondan korktu

Ayhan Aydın adlı tanık, Mumcu'nun öldürüldüğü gün, Karlı sokakta olduğunu ve lacivert Doğan marka bir arabanın sokakta patlayan lastiğini değiştirdiğini söylüyordu. Hatta birinin Mumcu'nun arabasının altına somun kaçırdığını ileri sürerek "Mistik arabanın altına somun kaçtı" dediğini, bunun üzerine diğer şahsın Mumcu'nun arabasının altına girdiğini ve Mumcu'nun arabasının havaya uçmasına kadar bütün olup biteni gördüğünü söylüyordu. Şahısları ayrıntılarıyla tarif eden tanık yüzleştirmede de Mehmet Ali Şeker ve Ayhan Usta'yı teşhis etmişti. Buna rağmen, Uğur Mumcu'nun öldürüldüğü gün Usta ve Şeker'in gözetim altında bulunduğunu iddia eden İstanbul Emniyet Müdürlüğü tanığın beyanlarının doğru olmadığını ileri sürüyordu. Oysa, şüpheli şahısların gözetim altına alındığını iddia ettikleri tarihte tahrifat vardı. Ve bu tahrifat polislerin yorgunluk ve uykusuzluğuna bağlanmıştı. Bu tahrifat dayanak kabul edilerek tanık Ayhan Aydın hakkında bir de "yalancı tanıklıktan" dava açılmıştı. Bu dava sonunda Ayhan Aydın beraat ettiyse de sözleri yine de örgüt mensuplarının yargılama safahatını değiştiremedi. Ama, örgüt militanlarının evinde yapılan aramalarda Mumcu suikastinde kullanılan C-4 bombalar, çeşitli çap ve marka silahlar ele geçti.

Soruşturmanın her safhasında görülen, "ihmal", "hata" ve "eksik"ler bitmek bilmiyordu. Örneğin, Mumcu cinayetinden bir kaç gün sonra gelen bir ihbar, örgüt kuryesi Mehmet Tevfik Günaydın adlı kişinin Ankara DDY Misafirhanesinde kaldığını ileri sürüyordu.

Maalesef bu ihbar değerlendirildiğinde üstünden tam 4 gün geçmişti. Elbette kimse bulunamadı.

tanığın işlevsiz hale getirilmesi

Önemli bir tanığa yapılan muamele de tarihe geçecek kadar "özel"di. Ayhan Aydın'ı dinlemek isteyen komisyon üyeleri Ankara Emniyet Müdürlüğü'nden, Aydın'ın adresinin bildirilmesini istemişlerdi. Ankara Emniyet Müdürlüğü ise bu yazıya cevap vermek yerine tanığı mevcutlu olarak TRT 1'deki "Ateş Hattı" Programına götürmüşler, daha sonra yine mevcutlu olarak komisyona getirmişlerdi. Bu uygulamaya İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Müdürlüğü'nden yanıt isteyen komisyon üyelerine hem Ankara Emniyet Müdürlüğü'nden hem de İçişleri Bakanlığından net bir yanıt verilmediği gibi, ihmalî bulunan kişiler de saklanmıştı.

TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu, raporunda, açıkca DGM Savcıları Ülkü Coşkun ve Nusret Demiral'ın kendilerine bilgi akışını engellediklerini, hatta bu araştırmadan rahatsız olduklarını belirtiyordu. Oysa, Güldal Mumcu, Mumcu soruşturmasını yürütmek üzere ilk görevlendirilen Ankara DGM Savcısı Ülkü Coşkun'un kendisine "Bu olayı devlet yapmıştır" dediğini iddia etmişti. Ülkü Coşkun bu iddiayı reddederek "akıl ve mantıktan uzak iddialar" yanıtını vermişti. Coşkun daha sonra bu görevden alınarak DGM Hakimliğine atandı.

Mumcu suikastinde asla açığa çıkmayan, ancak dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzîr'in yanıt verebileceği bir soru daha var; İslami Hareket Örgütü'nün Bostancı Tek-Fer sitesindeki örgüt evi, neden

basılmasından bir gün önce boşaltıldı? Baskını nasıl haber aldılar? Ve neden İstanbul Emniyetindeki bazı memurların bu olaydan sonra görev yerleri değiştirildi? Bu sorulara Necdet Menzir'in bugüne dek verdiği tek yanıt "istediğiniz gibi yorumlayın" oldu.

Uğur Mumcu'nun kardeşi Ceyhan Mumcu ise, yaptığı yorumlarda iki önemli noktaya dikkati çekiyordu. Biri, Şefik Polat ismi diğeri MİT-PKK ilişkisiydi. Şefik Polat, Araştırma Komisyonu raporunda da yer alıyordu: "Soruşturma sırasında yapılan en önemli hatalardan biri İslami Hareketin ileri gelen isimlerinden Şefik Polat ve Necmi Aslan, bir telefon ihbarıyla yakalanmalarına rağmen serbest bırakılmışlardır." Çünkü çevrede tahkikat yapan polis, bu kişilerin durumlarının "şüphe arz etmediği" kanaatine varmıştı. Oysa Şefik Polat, Batman'da Sıddık Tan'ın öldürülmesinden de aranıyordu. Aranan biri şüpheli görülmemiş ve hakkında hiçbir araştırma yapılmamıştı.

Diğeri iddiaya göre, Uğur Mumcu PKK lideri Abdullah Öcalan'ın MİT elemanı olduğunu öğrenmiş, bunu kanıtlayan belgeleri yayınlamasını engellemek amacıyla PKK tarafından öldürülmüştü.

"apo" bir MİT ajanı mıydı? mesnetsiz bir idda

Bu iddianın dayanak noktaları hem yanlış hem de eksikti. Saynur Çetiner, "Nokta Dergisi"nde yaptığı haberde bu olayı görgü tanıklarına ve o dönem yargılanan öğrencilere dayanarak net biçimde açıklığa kavuşturmuştu, ama nedense üstünde durulmadı.

İddiaya neden olan olay oldukça eski bir tarihe uzanıyordu. 31 Mart 1972 tarihinde Kızılderle katliamından sonra Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi

öğrencileri olayı protesto etmek üzere boykota gitmişlerdi. Öğrencilerin bir kısmı polis tarafından yakalanmış ve dönemin Askeri Savcısı Baki Tuğ'un karşısına getirilmişti. Tuğ karşısına gelen bütün öğrencileri ifadelerini aldıktan sonra tutuklayıp doğruca cezaevine yolluyordu. Bu öğrenciler arasında Ramazan Özcan ve Abdullah Öcalan da vardı. Öcalan hem boykota katılmaktan hem de "Şafak" bildirisi dağıtmaktan suçlanıyordu. Öcalan hakkında ağır hapis cezası isteniyor ve duruşmalara tutuklu olarak geliyordu, ama Ramazan Özcan yalnızca boykota katılmaktan ve tutuksuz yargılanıyordu. Tam altı ay sonra yapılan dördüncü duruşmada ülkücü olarak tanınan Fehmi Yücesoy, ısrarla Abdullah Öcalan'ı bildiri dağıtıran görmediğini, boykota katılan ve bildiri dağıtan kişinin Ramazan Özcan olduğunu söylüyordu. Zaten SBF'li öğrencilerin hepsi, Öcalan'ın o dönemde THKP-C sempatizanı olduğunu biliyordu. Dolayısıyla Proleter Devrimci Aydınlik (PDA)'nın yayını olan "Şafak" bildirisini dağıtması asla mümkün değildi. Ama sonuçta Abdullah Öcalan hem boykota katılmak hem de bildiri dağıtmaktan hakettiği cezanın tam üç katı süre cezaevinde kalırken, asıl suç işlediği öne sürülen Ramazan Özcan tahliye olmuştu. Üstelik de tanık Yücesoy'un ifadesine rağmen Özcan'ın cezasında bir artırıma gidilmemiş ve onun yeniden tutuklanmasına gerek duyulmamıştı.

İşte Baki Tuğ'un rolü asıl burada ortaya çıkıyordu. Çünkü, mahkemede ifade veren tanık Yücesoy bu ifadeyi daha önce Savcı Tuğ'a da vermişti. Ama Ramazan Özcan'ın adı çizilerek yerine Öcalan'ın adı yazılmıştı. Baki Tuğ'un bu "hatası", dava dosyasına da yansımış, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 nolu Askeri Mahkemesi kararını açıklarken bu durumun altını çizmek

gereği duymuştu: "Dosya 86 dizide mevcut tanık Fehmi Yücesoy'un beyanında Ramazan Özcan diye yazdıktan sonra Ramazan'ın yerine ve üstüne Abdullah yazıldığı, Ramazan Özcan şeklinde zapta geçmesi nedeniyle iddianamede Ramazan yerine Abdullah Öcalan'ın isminin yer aldığı..." Anlaşıldığı gibi Baki Tuğ'un "hata"sı, Öcalan'ın değil, Özcan'ın işine yaramıştı.

Bu davanın 1 numaralı sanığı Doğan Fırtına'nın hatırladıkları ise, soruşturmadaki "hatalara" ışık tutuyordu: "Tarihi tam olarak bilemiyorum. Ama Ramazan Özcan'a tahliyesinin nedenini sorduğumu çok iyi hatırlıyorum. Cevap olarak, 'Baki Tuğ Adana'dan ağabeyimin arkadaşıydı. Ağabeyim Baki Tuğ ile görüşmüş, yardımcı olmasını rica etmiş olabilir.' demişti." Fırtına'ya avukatlarının aktardığı bir bilgi de olayı netleştiriyordu. Avukat yıllar sonra Fırtına'yla yaptığı görüşmede dava dosyasında bir zarf bulunduğunu ve içinde 'hakkında teşkilatımız mensuplarından değildir diyemeyiz' uyarısı olduğunu söylemişti.

MİT'in PKK içinde elemanları olabilirdi. Ama bu ilişkiyi kanıtlayan örneğin bu olmadığı son derece açık. Kaldı ki, o günlerde sadece sempatican olan SBF'nin silik öğrencisinin bir gün "Apo" olacağını kimse bilemezdi. Baki Tuğ bile. Ama Baki Tuğ, evindeki arşivine bir göz atarsa belki o özel zarfın kime ait olduğu ortaya çıkar.

Institut kurde de Paris

BUGÜN DÜNDEN İBARET

Gerek 12 Eylül öncesi, gerek 12 Eylül sonrası işlenen cinayetlerin sadece bu örneklerine bakıldığında hep aynı noktada düğümleniyor. Katillerin isimleri değişiyor, cinayetleri soruşturmanın adları ve görevleri değişiyor, bürokratlar, bakanlar, başbakanlar değişiyor. Hiç değişmeyen tek şey, bütün soruşturmalarda uzayıp giden eksikler, hatalar, engeller ve yakalanamayan failer. Ve bütün bunlara rağmen devlet hep aynı şeyi söylüyor : "Olaylar münferittir" ya da bugünkü deyişle "üç beş kişiden oluşan bir çetenin marifetidir." Dökülen bunca kanın ardından gelinebilen tek aşama "münferit"ten "çete"ye terfi etmek oldu. Belli ki, "çete"den "kontrgerilla"ya gelebilmek için daha çok uzun bir yol katetmek gerekiyor.

12 Eylül Darbesinden sonra ülkücü görüşün bazı temsilcileri içeri atıldı ama ülkücü görüş bugüne kadar Türkiye'yi yönetmeye devam etti. İktidar daima onların elinde oldu. Bürokratik kadrolar, yıllar önce MHP'nin desteği ile yükseltilenlerin elinde oldu. Bunların bazıları parlamentoya girdi, ama yıllardır güçlerinden hiçbir şey kaybetmediler. En somut örnekleri 12 Eylül'den sonra hazırlanan MHP İddianamesinde yer aldı. MHP gerek iktidarda gerekse muhalefette iken bile istediği yere istediği atamayı yaptıracak kadar devlet içinde etkindi.

MHP İddianamesinin "Emniyetteki kadrolaşmaya yönelik" kısmında belirttikleri, bugün sık sık tartışma konusu olan gençlerle polis arasındaki kamplaşmanın izlerini taşıyor. Örneğin polis memuru adaylığına atananlardan Ramazan Yılmaz, 1978 tarihinde CHP İl binasının taşlanmasına karışmış, iddianameye göre "Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde delil yetersizliğinden beraat ETTİRİLMİŞ"ti. Bu şahısla ilgili olarak dönemin Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Abdülkadir Aksu'nun şu notu bulunmuştu: "Personel Daire Başkanlığı. Mahkemece serbest bırakılmış olduğuna göre neden engel olunur?" Yine Abdülkadir Aksu'nun 9.4.1980 günlü "polis olması uygundur" emri üzerine polisliğe atanan Sebahattin Küçükil, okuduğu lisenin öğretmenini tehdit suçundan okuldan atılmıştı. MHP İl gençlik kollarından ve Ülkü Ocaklarından genel merkeze ulaştırılan uzun listedeki isimlerin bir kısmı da İçişleri bakanlığınca polisliğe uygun görülmüştü. Bunların içinde kimler yoktu ki? Sınav kazanamamasına rağmen kazandı gibi gösterilenler, ülkü ocaklarına kayıtlı olduğu anlaşılanlar, hatta tam iki kez polis olamayacağına karar verildiği halde, yine Abdülkadir Aksu'nun emri ile polis olanlar...

Tabii bu kadrolaşmada yalnız polis memurları yoktu. Amir statüsünde bulunanlar da vardı. Bunlardan İbrahim Erdem adlı bir komiser muavini daha sonra görevi kötüye kullanmak ve devlet sırrını ifşa etmekten 3. Ordu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince tutuklanmıştı. Bazılarının ise sicillerinin atandıkları göreve uygun olmadığı saptanmıştı. Kimi de "Başbuğ Türkeş" sloganı attığı için önce görevden alınmış, sonra Danıştay kararı ile göreve dönmüştü.

Doğrudan Alpaslan Türkeş'in talimatıyla göreve alınanlarda vardı elbette. Dönemin Emniyet Müfettişi Nihat Ülkekul'un Türkeş'e yazdığı mektup, "Devlete hizmet edenler"ın gerçekte hizmetkarı oldukları ideolojinin hiç değişmediğinin en somut kanıtlarından biriydi:

"Devlet memuru olmam hasebiyle kanunlara saygılı olmam gerektiği düşünce ve inancı ile kanunların el verdiği imkanlar dahilinde emrinizde olmam mümkün, MHP'ye dolayısıyla memleketime hizmet etmek istiyorum." Ülkekul, ayrıca MHP'nin seçimlerde başarılı olması için yapılması gerekenler konusunda önerilerde de bulunmaktan geri kalmamıştı.

Yine Ülkü Ocaklarında yapılan listelerde terfi ettirilmesi uygun görülenler de vardı. Bunların arasında bugün de yakından tanıdığımız ünlü isimler bulunuyordu. Adalet Bakanlığı Müsteşarı iken çeşitli tartışmalara neden olmuş Arif Yüksel'in yerinden oynatılmamasında epeyce eskiye kök salmış oluşu etkendi muhtemelen. Yüksel'in yanısıra, eski Emniyet Müdür Muavini ve İçişleri Bakanlığı Müşaviri Nihat Kaner, Eski İstanbul Emniyet Müdürü ve Vali Şükrü Balcı, isminin yanında "Emniyet Müdürü olmalı" notu bulunan ve Müdür

Muavinliğinden Ankara Emniyet Müdürlüğüne atanan Ünal Erkan olmak üzere sayısız isim vardı. Bunların içinde özellikle Şükrü Balcı ve Ünal Erkan bir döneme damgalarını vuracak kadar etkili olmuşlardı.

Şükrü Balcı'yla ilgili bilgileri önce kaynağından öğrendik; İlk MİT raporu. 1987 yılında kamuoyuna mal olan bu raporda Şükrü Balcı'nın silah ve uyuşturucu kaçakçılığı ile olan ilişkisi anlatılıyor, dönemin İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Necdet Üruğ'la çıkara dayalı işbirliği yaptıkları belirtiliyordu. Üruğ, dönemin İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş tarafından, Abdi İpekçi'nin katili Mehmet Ali Ağca'yla ilgili soruşturmanın tamamlanmasını engellemekle suçlanmıştı. Raporda eski İstanbul Bölge Daire Başkanı Nuri Gündes'in de adı geçmiş ve Şükrü Balcı'yla birlikte yasadışı ilişkilerin içinde yer aldığı öne sürülmüştü. Ünlü uyuşturucu kaçakçısı Hüseyin Baybaşı'nın da, 1980'den sonra İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı aracılığı ile uyuşturucu işi yaptığını iddia etmiş ve dönemin Emniyet Şube Müdürü Mehmet Ağar ve yardımcısı Metin Ömeroğlu'nun da işin içinde olduğunu ileri sürmüştü.

1983'de gazinocu Fahrettin Aslan, ünlü babalar Dünder Kılıç ve Hüseyin Cevahiroğlu ile kaçakçılıktan yargılanan Şükrü Balcı üç yıl sonra beraat etti. Bu davada sonradan çok ünlü olan önemli tanıklar vardı. Dönemin İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Mehmet Ağar, Söylemez Çetesi ile ilişkileri nedeniyle görevinden alınan Nihat Camadan gibi...

Ancak bir önemli tanık daha vardı ki, o, henüz ölümünün işbirlikçilerinin elinden olacağını elbette bilmiyordu. Cesedi bile bulunamayan bu kişi Tarık Ümit'ti. Ama dava boyunca adı Ümit Tarık olarak geçti

zabıtlara. Dünder Kılıç'ın savunmasını ise avukat Burhan Apaydın yapmıştı. Apaydın, dava sırasında MİT'i ağır biçimde suçlamış ve "MİT hakkında soruşturma açılсын" demişti. Dünder Kılıç'ın aleyhinde tanıklık yapan ama sonradan yanına müdür olarak giren Tarık Ümit ya da Ümit Tarık'ı yalancı tanıklıkla suçlayan Apaydın, Dönemin Kaçakçılık ve İstihbarat Daire Başkanı Atilla Aytek'e de Ümit Tarık'la ilişkisinin niteliğini sormuştu. Apaydın, Tarık Ümit'in Atilla Aytek'e silah hediye ettiğini ileri sürmüştü bu da sonradan doğru çıkmıştı. Dünder Kılıç'la birlikte yargılanan (Ofllu Hüseyin) Hüseyin Cevahiroğlu ve Atilla Aytek'in adı bir ilginç davada daha kesmişti. Hem de inanılması güç bir iddiayla. Bu iddiayı ortaya atan ise yeraltı dünyasının bir diğer ünlü "Ofllu"su İsmail Hacısüleymanoğlu'ydu. Aslında buna iddia denemezdi, çünkü doğruluğu mahkeme kayıtlarına da geçmişti.

italyan mahkemelerine geçen sahtekarlık

Dönemin Kaçakçılık ve İstihbarat Daire Başkanı Atilla Aytek'in, sahtekarlıkla suçlandığı olay, Ofllu İsmail'in kaçakçılıktan yargılandığı davada ortaya çıktı. Bu davada pek çok ünlü babanın adı geçiyordu. Osman Cevahiroğlu, Dünder Kılıç, Bekir Çelenk, İsmail Çilingiroğlu, Celal Zerey, Ömer Sancaklı gibi.

1986'da uyuşturucu kaçakçılığından Amsterdam'da tutuklanan İsmail Hacısüleymanoğlu, 1990 yılında teslim edildiği İtalya'da Milano mahkemesinde yargılanır ve 24 yıl ceza yer. Mahkum olmasına neden olan kişi, Celal Erdoğan'dır. Erdoğan, "Zerey ailesinin Ofllu İsmail'den eroin satın aldığını ve bu kişinin Bekir Çelenk'in idare ettiği Türk mafyasına mensup olduğunu" söyler. Ancak, gerek yüzleştirmede gerekse fotoğraf teşhisinde hep

farklı iddialar da bulunur. Oflu İsmail'i "bir tanır, bir tanımaz." Bu arada Milano'da görülen davada mahkeme, Türk makamlarından, Oflu İsmail'in uyuşturucu kaçakçılığından sabıkası olup olmadığını sorar. İşte, "sahtekarlık"da burada ortaya çıkar. Türk makamları İsmail Hacısüleymanoğlu ile ilgili bilgileri "elden" gönderir. Atilla Aytek, elinde belgelerle İtalya'ya giderek tanık Celal Erdoğan'la da özel olarak görüşür. Bu görüşmeden sonra Erdoğan, artık teşhislerinde emindir. Oflu İsmail aleyhinde "kararlı" bir ifade verir. Aytek de, Oflu İsmail'in Türkiye'deki uyuşturucu sabıkasına ait dosyayı mahkemeye teslim eder.

Ancak, Oflu İsmail'in Türkiye'de aranmasına neden olan olayın, uyuşturucu değil yaralama olduğunu ve yargılandığı uyuşturucu davasından beraat ettiğini bilen avukatları Türk makamlarına bir yazı yazarak "Oflu İsmail ile ilgili bir uyuşturucu dosyası bulunup bulunmadığını, Atilla Aytek'i resmen görevlendirerek İtalya'ya yollayıp yollamadıklarını" sorarlar. T.C Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel müdürlüğü'nden verilen 12.9.1995 tarihli yanıt çok ilginçtir:

"8.9.1995 günlü dilekçeniz üzerine 4.1.419.1982 sayılı dosyanın incelenmesinde, Bakanlığımız aracılığı ile müvekkiliniz hakkında herhangi bir emniyet raporunun veya emniyet belgelerinin uluslararası istinabe yoluyla Torino Cumhuriyet Savcılığı, Torino ve Milano Mahkemeleri'ne gönderilmediği anlaşılmıştır. Bilgilerinizi rica ederim."

Milano İstinaf Mahkemesinde "Türk resmi makamlarının sahtekarlık yaptığı" kabul edilerek zabıtlara da geçirildi. Acaba, niye "bazı resmi güçler"

Oflu İsmail'i içerde tutmak ve Türkiye'ye gelmesini engellemek istiyorlardı. Oflu İsmail'e göre nedeni, asıl suçu işleyen Oflu Hüseyin'i (Cevahiroğlu) korumak ve "evrilen bazı dalavereleri" açıklamasını engellemekti. Bir resmi görevlinin istediği zaman sahte belge ve bilgi tanzim edebileceği, daha da ötesi bunu yapmasını gerektirecek- ilişkiler ağının ortasında olduğu gerçeği, bugün Susurluk'la ortaya çıkan zincirin nerelere ulaşabileceğinin ürkütücü bir kanıtı.

Institut kurde de Paris

SUSURLUK ÇETELERİ

susurluk'ta yol çatala geldi...

Behçet Cantürk, Savaş Buldan'la beraber Adapazarı - Hendek civarında işlenen yaklaşık 13 faili meçhul cinayet unutulmuş, katledilen aydınların soruşturmalarından çoktan umut kesilmişti. Casinolar Kralı Ömer Lütfü Topal'ın öldürülmesinin ardından üç özel timcinin gözetimine alınması haberi ise, gazetelerde neredeyse mikroskopik ölçülerle verilmişti. RP-DYP Koalisyonu ise, birlikteliklerini mutlu mesut sürdürüyorlardı ki, 3 Kasım 1996 günü Susurluk yolunda bir Mercedes bir kamyonu çarptı.

Neredeyse iç savaştaki kadar insanın trafik kazalarında hayatını kaybetmesine alışık Türkiye'de bu kaza gündeme bomba gibi düştü. Kamuoyu o günden bu yana hemen hergün ya bir bombayla dağılıyor, ya bir şokla sarsılıyor. Dalga dalga yayılan sarsıntılar kamuoyunu kendine getirmeye yaramış olsa da, sorumluların bu sarsıntılardan yeterince etkilendikleri söylenemez.

İnterpolce aranan, Ankara'da 7 TİP'linin katledilmesinden sorumlu tutulan kanun kaçağı Abdullah Çatlı, bir yanında DYP milletvekili Sedat Bucak, öte yanında Emniyet amiri Hüseyin Kocadağ'la seyahat edebiliyor ve kazada hayatını yitirmesinden sonra da 'kahraman' ilan ediliyordu.

Hüseyin Kocadağ ve Mehmet Özbay sahte kimlikli Abdullah Çatlı'nın, sevgilisi Gonca Us'un öldüğü kazada Sedat Bucak yaralı kurtuldu. Hurda haline gelen Mercedes'te ise MP5 silahı ve suçturucular bulundu. Mehmet Özbay adına düzenlenmiş sahte kimlikle seyahat

eden kişinin Çatlı olduğu, kazadan sonraki birkaç saat içinde bütün medya kuruluşlarına ulaştırılmıştı. Bir iddiaya göre ülküdaşları arasında 'reis' diye hitap edilen Çatlı'nın kimliğinin açığa çıkmasında, kaza sırasında yanlarında olan ülkücü Haluk Kırcı'nın telefona sarılıp herkese 'reis' öldü demesi rol oynamıştı.

Kısa bir süre sonra yine Bahçelivler katliamından aranan Kırcı'ya ve uyuşturucudan sabıkalı Yaşar Öz'e de yeşil pasaport, emniyet uzmanı belgesi ve silah ruhsatı verildiği ortaya çıktı. Çatlı'nın üstünden çıkan "emniyet uzmanı" belgesinin üstündeki imzanın dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a ait olduğu anlaşılınca Ağar, istifa etmek zorunda kaldı. İçişleri Bakanlığına Ağar'ın yerine, ülkücülerin 'asenası' Meral Akşener getirildi. Akşener'in ilk icraatı, Ömer Lütfü Topal cinayetini itiraf eden özel timcilerin sorgu kasetlerini elinde tutmak ve ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'a bilgi vermekle suçlanan İstanbul Emniyet Müdürü Kemal Yazıcıoğlu'nu görevden almak oldu. Olay sonrası kurulan TBMM Araştırma Komisyonuna ifade veren Yazıcıoğlu ise, elinde hiçbir kanıt bulunmadığını ileri sürüyor ve suçlanan üç özel timci Oğuz Yorulmaz, Ayhan Çarkın ve Ercan Ersoy'un Mehmet Ağar'ın isteği üzerine Ankara'ya gönderildiğini söylüyordu.

Artık herkes birbirini suçlamaya başlamıştı. Sedat Bucak önce "doğdukları andan itibaren kefilim" dediği korumaları özel timcilere kefil olmaktan vazgeçiyor; arabasından çıkan susturucular ve silahı 'Ağabeyim' dediği Çatlı'nın üstüne yıkıveriyordu. Gerekçesini 'benim olsa, korumalarımın aracında taşırdım' diye açıklıyordu ama, sadece dokunulmazlığı olan milletvekilinin aracı aranamayacağına göre bu açıklama pek akılcı bulunmuyordu.

Uzun süre Susurluk Skandalını 'fasa fiso' olarak değerlendiren Başbakan Necmettin Erbakan, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'la yaptığı görüşmeden sonra kendisine gönderdiği 13 Kasım 1996 tarihli mektup üzerine "konunun üstüne ciddiyetle gideceklerini" söylemeye başlıyordu. Ancak, mektubun etkinliğinden emin olamayan Cumhurbaşkanı Demirel, tartışmaların sürmesi üzerine 22 Aralık'ta liderleri zirvede toplantıya çağırıyor ve devlete karşı oluşan güvensizlik ortamını engellemek üzere, "nereye kadar uzanırsa uzansın" diyerek çetenin bütün boyutlarıyla ortaya çıkarılmasını istiyordu.

Zirveden bir kaç gün sonra Atatürk Havalimanı'nda Dilek Örnek, valizinde 28 milyarla yakalanıyor ve uyuşturucu kuryesi olduğu anlaşılıyordu. Örnek, parayı Özel Harekat Daire Başkanvekili İbrahim Şahin'in koruması Ayhan Akça'ya vereceğini açıklıyordu.

Susurluk Komisyonu'na ifade veren MİT Daire Başkanı Mehmet Eymür ise, Tarık Ümit'in Abdullah Çatlı tarafından sorgulandığını, serbest bırakılmasını istemelerine rağmen Ümit'in ortadan kaybolduğunu söylüyordu. O güne dek Komisyona verilen en önemli bilgi buydu. Eymür, Ümit'in serbest bırakılmasını istediklerinde, Mehmet Ağar ve Özel Tim Şefi İbrahim Şahin'in, Ümit'in ellerinde olduğunu inkar etmediklerini de eklemişti. Her gün yeni bir bilgi ya da belge ortalığa dökülüyordu. Abdullah Çatlı'nın eşi Meral Çatlı kocasının devlete çalıştığını, Korkut Eken ve Mehmet Ağar'la Çatlı'nın tanıştığını söylüyor; "emniyet uzmanı" kimliği taşıyanlardan Yaşar Öz'ün 1994 yılında sahte pasaport düzenlemekten yakalandığı ve serbest bırakıldığı ortaya çıkıyordu. Dönemin İstanbul Emniyet

Müdürü Necdet Menzir, Yaşar Öz'ü, Mehmet Ağar'ın emri ile bıraktıklarını açıklıyor, komisyona Çatlı'yı tanımadığını söyleyen İbrahim Şahin ve Ayhan Akça'nın, yine özel timden Ziya Bandırmalıoğlu'nun çocuğunun sünnet düğününde çekilmiş fotoğrafları ortaya çıkıyordu. Haklarında tutuklama kararı verilen İbrahim Şahin, Ayhan Akça ve Ziya Bandırmalıoğlu adeta göz göre göre sırta kadem basmışlardı.

Komisyona ulaşan en son bilgi ise karmaşık gibi gelen bütün isim ve olayları apaçık ortaya koyuvermişti. Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı; "1991 yılında PKK ile mücadele için kurulan çetenin kontrol dışına çıktığını" ve bu işlerin tepeye çıkılmadan çözümlenemeyeceğini söylüyordu. Avcı söylemek istediğini örnekleyerek açıklıyordu: "Erol Evcî diye Bursalı bir işadama bir banka kurmak istiyor, ancak beceremeyince Alaaddin Çakıcı ve Özer Çiller'i devreye sokuyor."

Çillerin Özel Örgütü olduğu öne sürülen, JİTEM, MİT, emniyet, mafya ve siyasilerden oluşan çete apaçık ortaya çıkmıştı. Kimlerin adı geçmiyordu ki? Özel Harekat Daire Başkanvekili İbrahim Şahin, özel tim polisleri, Korkut Eken, Nuri Gündeş, Özer Çiller, Ayvaz Gökdemir, Muhsin Yazıcıoğlu, Kenan Evren ve Mehmet Eymür, Yaşar Öz, Alaaddin Çakıcı, Ali Yasak, Sami Hoştan, Haluk Kırcı, Bülent Öztürkmen.

Çetenin, Ömer Lütfü Topal, Tarık Ümit ve Kürt işadamlarının öldürülmelerinin yanısıra uyuşturucu kaçakçılığı yapmak, kara para aklamak, haraç toplamak gibi eylemlerde bulunduğu da iddia ediliyordu.

Devlet içindeki bazı güçler, çete hakkında hergün bir bilgiyi başına sızdırıyor, devlet içinde oluşan diğer gücün

tasfiye edilmesini sağlamaya çalışıyorlardı ama, hükümet olabildiğince direnmeye çalışıyordu. Anlaşılan o ki, çete devletin yüksek menfaatlerinin, kendi menfaatleri için verimli bir kaynak olduğunu keşfetmiş, kendilerine sunulan olanakların sınırsız olduğu hissine kapılmışlardı. Uyuşturucudan gelen trilyonluk rant gözlerini kamaştırmış, bir gün 'dur' denilebileceğini göremeyecek hale gelmişlerdi.

Aslında kaza, çok önce verilen çeteyi tasfiye kararını uygulamaya geçirmek için sürpriz bir fırsat yaratmıştı.

Ancak, bugün sorulması gereken bir kaç soru var: 12 Eylül öncesi Şükrü Balcı'nın Emniyet Genel Müdürü olduğu döneme kadar gitmesi ve ilk MİT raporunda bugün çeteyle anılan isimlerin tamamının yer almasına rağmen niye bugüne kadar ses çıkarılmadı? Ünlü MİT raporunda, bütün ilişkiler anlatılmış, Atilla Aytek'ten Tarık Ümit'e, Şükrü Balcı'dan Mehmet Ağar'a kadar herkesin ipliği pazara çıkarılmıştı.

Ve bugün gelinen 'Vatan yahut Susurluk' noktasında, tercih hangisi olacak?

12 Eylül sonrası yapılan "babalar operasyonu"nda tutuklanan yeraltı dünyasının ünlü isimleri, yalnız emniyet tarafından değil, MİT tarafından da sorgulanmıştı. Buna en büyük tepki, Dündar Kılıç'ın avukatı Burhan Apaydın'dan gelmiş, MİT'in sorgulama yapma hakkı bulunmadığını ileri sürmüştü. İşte o sorgulamalarda alınan ifadeler, polis-mafya ilişkisinin tıpkı ülkücü-polis işbirliği gibi 12 Eylül öncesinde oluşturulan ve Şükrü Balcı döneminde sistematize edilen organizasyonu bir bir anlatıyordu. Bu bilgiler devletin en üst makamlarında vardı, ama çarkın işleyişi

durdurulmadı. Yani resmi söylemle, Susurluk'un kökü hem dışarda hem de derinlerdeydi.

doğunun başbakanı necmettin cevheri

Örneğin ilk MİT raporunda adı geçen ve ağır suçlamalarda bulunulan polislerden hiçbirinin yükselişi önlenmedi. Bunların arasında Ağar'ın yanısıra Ünal Erkan da vardı. Erkan daha o zaman 'çete' kurmakla suçlanıyordu. Oysa şimdi bütün olup bitenlerin dışında görünüyor. Ünal Erkan, sık sık Vedat Aydın'ın ve Musa Anter'in öldürülmelerinin yanısıra Güneydoğu'daki faili meçhuller konusunda bilgi sahibi olmakla suçlandı. Bazı isimlerin sanki hiç birşeyden haberi yokmuş gibi herşeyin dışında görünmelerinden rahatsızlık duyanlardan biri Algan Hacaloğlu. Hacaloğlu, Susurluk'ta yapılan suçüstünün bir fırsat olduğunu ve bu fırsatı iyi kullanabilmek için özellikle bazı siyasilere, önemli görevler düştüğünü söylüyor ve tarihi bir mesaj veriyor:

"Necmettin Cevheri'nin demokrasiye bir borcu vardır. Eğer demokrasinin önünü açmak istiyorsa elinde tuttuğu dizginleri gevşetsin ve gerçeklerin ortaya çıkmasını sağlasın."

Algan Hacaloğlu'nun bu şaşırtıcı açıklaması karşısında birbiri peşisıra sorduğum sorulara daha da şaşırtıcı yanıtlar aldım: "Necmettin Cevheri'nin çok şey bildiği kanaatindeyim. Güneydoğu'nun terörle mücadele süreci içinde nasıl bir yer olduğunu, Güneydoğu'ya akan kaynakların Cevheri üzerinden aktığını biliyorum. Üstelik bunu bana Nahit Mentеше söylüyor. Yani Güneydoğunun en büyük ağası Sedat Bucak ise, Bucak'ın ağası da Necmettin Cevheri'dir. Ünal Erkan ise sessizliğini koruyor. Oysa Güneydoğu'daki ilişkileri

şöyle formüle edebilirim. Güneydoğu'nun Başbakanı Necmettin Cevheri, İçişleri Bakanı Ünal Erkan, Komutanı Sedat Bucak'tır."

kontrgerilla

Güneydoğu'da yılda yaklaşık 600 kişinin faili meçhule kurban gittiği dönemde gündeme gelen Kontrgerilla tartışması meclise de yansımış ve CHP milletvekilleri bir soruşturma önergesi vermişlerdi. Dönemin Başbakanı Süleyman Demirel, Yardımcısı ise Erdal İnönü'ydü. Önergenin görüşülmesi sırasında 2.3.1993 tarihinde Algan Hacaloğlu meclis kürsüsünde Kontrgerillayı anlatıyordu:

"1990 yılında İtalya'da patlak veren Gladıo skandalı ile NATO ülkelerinde devletin içine gizli bir örgütün, illegal bir örgütün yuvalandığı öğrenilmiştir. Bu örgütün 1952 yılında 'Özel Harp Dairesi' olarak kurulduğu Sayın Bakan tarafından açıklandı. Yani Türkiye'nin NATO'ya girişinin hemen akabinde, ülkemizde de bu örgütün kurulmuş olduğu resmîyet kazanmış oldu.Halkımız arasında kontrgerilla olarak adlandırılan bu gayrı yasal gizli örgütün kuruluş amacının, olası bir Sovyet saldırısı karşısında kullanılmak üzere, sivil halkı düşman işgaline karşı örgütlemek olduğu belirtilmektedir. ...

Ancak, güvenlik bahanesiyle ülkemizin iç siyasi yapılanması ve toplumsal dinamiklerine yönelik hukuki ve kural dışı müdahaleleri ülkemizde demokratikleşmenin ve sivilleşmenin önünde ciddi engeller olarak görmekteyiz. Endişemiz, 'Özel Kuvvetler Komutanlığı'na, eski adıyla Özel Harp Dairesi'ne bağlı unsurların yasadışı bazı işler, bazı karanlık işler yapır yapmadıklarıdır. ...

Sayın Demirel, kontrgerilla tartışmalarıyla havanda su dövüldüğünü, konunun hükümeti aştığını ve devleti ilgilendirdiğini söylemişti. Sayın Demirel, konunun hükümeti aştığını düşünebilir ama, hiçbir konunun meclisi aşamayacağını Sayın Başbakan hepimizden iyi bilmektedir. ...

Sayın Evren, 1980 yılında Sayın Demirel'in kendisinden Özel Harp Dairesini 1971'de olduğu gibi anarşi ve terörde kullanılmasını talep ettiğini; ancak kendisinin bunu reddettiğini, izin vermediğini açıklamıştır. ...

Kontrgerillanın son yıllarda bölücü PKK terörüne karşı mücadele sürecinde de devreye girdiğine ilişkin belirtiler vardır. ... Bu meclis çatısı altında açıklanan ama açıklığa kavuşturulmamış olaylar vardır. Sosyal Demokrat Halkçı Parti'nin Diyarbakır Meclis üyesi, bir yüzbaşı tarafından kiralık katil tutularak öldürülmek istenmiştir. Sayın Başbakan'ın ve İçişleri Bakanlığı Müsteşarının da tanık olduğu cinayet siparişi kiralık katilin cayması ve olayın açıklığa çıkması sonucu akim kalmıştır. Sayın Başbakan bu olay üzerine 'benim ülkemde böyle bir şey olamaz'diye tepki koymuş, ama cinayete teşebbüs eden yüzbaşı ödüllendirilmiştir. Eğer o yüzbaşı farklı bağlantıların güvencesi altında olmasaydı böyle davranabilir miydi? Kendilerini MİT görevlisi olarak tanımlayan 7 kişinin, emniyetteki sorgulamadan aldıkları 5 kişiyi Muş'ta vahşice katletmiş olmalarına rağmen, haklarında kovuşturma açılmamış olması, kontrgerillanın kanıtı değildir de nedir?"

topal devlet ricasını kırdı

1950'li yıllara uzanan devletin kontrgerilla politikası, her dönem başka biçimde, başka adlarla sahneye çıkıyor ama devlet hala 'kontrgerilla'yı inkar ediyor. Kamuoyu ise hala kavramlar ve isimler etrafında tartışırken, çeteyi ve birkaç resmi görevliyi epeyce aşan, devletin kontrgerilla politikası görmezlikten geliniyor. Kontrgerilla bugün ortaya çıkan çeteden ibaret olmayabilir. Ama çetenin kontrgerilla politikasından bağımsız olmadığı açık. Çünkü çeteleri yaratan kaynak bu politikadan besleniyor.

Adının açıklanmasını istemeyen, devletin bazı kurumlarıyla yakından ilişkili bir işadamı, bugünkü çete operasyonunu, "Devlet yorulmaya başladı mı böyle bir operasyon başlatır. Kendini aklar ve devam eder" diye izah ediyor. Devleti 'güç odaklarının çatışması şeklinde süren bir mekanizma' olarak tanımlayan aynı işadamı, çetelerin devlet eliyle yaratılmasının Turgut Özal'ın Başbakanlığına uzandığını söylüyor :

bursalı işadamı c.ç.

"Özal döneminde, Türkiye uyuşturucu parasına ihtiyaç duyunca, Hiram Abas ve Mehmet Eymür'ü tasfiye ederek, bu işi en iyi yürütecek kişilere insiyatif verdi. Biri de Bursalı ünlü işadamı C.Ç'di: 1984 yıllarında küçük çapta hayali ihracat yapan bu adam, kısa sürede nasıl bu kadar zengin oldu? Türkiye'ye giren yıllık eroin rantı 25 milyar dolardır."

Kumarhaneler Kralı Ömer Lütfü Toplal'ın öldürülmesinin temelinde de devletin yaşadığı ekonomik krizin olduğunu iddia eden işadamı şunları anlatıyor:

"Türkiye bir borçlanma krizi ile karşı karşıya kalmıştı. Ömer Lütfü Topal'ın öldürülmesinin hemen akabinde dövizle borçlanma gündeme geldi. Topal'dan nakit 1 ya da 1.5 milyar dolar istediler. Vermeyince öldürdüler. 'Ya devlete para verirsiniz ya da sonunuz bu olur. Siz ancak bizle varsınız' dediler. Nitekim ardından çok rahat dövizle borçlanma gerçekleşti."

Kumarhanelerin yıllık gelirinin 2-3 milyar dolar olduğunu söyleyen işadamı, "bir ara Çırağan'ın Casinosunu almaya niyetlendiğimde araştırmıştım. Ve 2-3 milyar dolara değmez diye düşünerek vazgeçtim. Demek ki, mesele kumarhanelerin geliri değil. Asıl gelir, kumarhanelerden aklanan paradan elde ediliyor. Devletle yatağa girmek fülle yatağa girmeye benzer. Ne zaman ezeceği belli olmaz. Ayrıca devletin ricası kırılmaz. Ömer Lütfü Topal bu hatasının bedelini ödedi" diyor.

sarışın bayan t.ç.

Bugün yaşanan uyuşturucu parası kavgası, devlet cetelerini birbirine düşürürken, Almanya başta olmak üzere çeşitli Avrupa ülkeleri peşpeşe Türkiye'yi uyuşturucu kaçakçılığına gözyummak hatta Başbakan Yardımcısı Tansu Çiller'i bizzat işin içinde olmakla suçladı. Bu iddiaları kısmen doğrulayan ilk resmi ifade ise, Emniyet İstihbarat Daire Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı tarafından Susurluk Komisyonuna verilen bilgilerin içindeydi. Avcı, çok önemli bir gerçeğin altını çizerek "Hukuk dışı örgütlenmelerin daha sonra çete halini aldığını" söylüyor ve Çiller soyadını açıkca dile getiriyordu: "Özer Çiller bazı işadamları adına iş takipçiliği yapıyor" Özer Çiller adı iki kez daha geçmişti komisyonda. Eski MİT Bölge Müdürü Nuri Gündeş, güvenlik danışmanyken hazırladığı raporları Özer

Çiller'e verdiğini söylerken, Ömer Lütfü Topal'ın avukatı Ekrem Marakoğlu da "Topal'ın ilk eşi Safiye Benli'ye kocasını kimin öldürdüğünü sordum. Özer Çiller adını verdi" demişti. Avcı "tepedekilere çıkmadan Susurluk çözülemez" demişti ve "Tepedekiler"in adreslerini de verdiği bilgilerle göstermişti:

"Susurlukla ortaya çıkan örgütlenme MİT, Emniyet ve JİTEM'den oluşuyor. JİTEM'in kurucusu Ahmet Cem Ersever, 'Yeşil' olarak tanınan Ahmet Demir, Emniyetten Mehmet Açar, İbrahim Şahin, Korkut Eken, MİT'ten ise Mehmet Eymür". Avcı, Gaziantep'te özel bir Televizyonun sahibi olan Mehmet Ali Yaprak'ın ise, önce Mehmet Açar'ın talimatıyla İbrahim Şahin sonra da Mehmet Eymür tarafından kaçırılıp sorgulandığını, nedeninin haraç almak olmadığını söylüyordu. Ancak, aynı ekip tarafından haraç almak üzere kaçırılan epeyce kişi de vardı.

Örneğin JİTEM'de görevli PKK itirafçısı Alaaddin Kanat haraç alan ekibin meşhur isimlerindendi.

Kanat'ın para istediği işadamlarından biri de kapatılan Türkinvest'in sahibi Nasrullah Ayan'dı. 1995 yılı yaz aylarında Nasrullah Ayan'ın sahibi olduğu Altın Tavuk'un bekçisini kaçırarak bir ekip Ayan'dan 450 bin dolar istiyordu. Ayan'ın bu paranın 220 bin dolarını ödemesi üzerine bekçiyi bırakan ekibin içinde JİTEM'den 'kel' lakabıyla tanınan Yüzbaşı Kemal ve Alaaddin Kanat vardı. Nasrullah Ayan'ın seçilmesinin ardında ise, batan Türkinvest'ten alacaklı bir ülkücü vardı. İddiaya göre, MHP'li olarak bilinen Zafer Eralan alacağını tahsil etmek üzere işi ülküdaşlarına havale etmişti.

rp'liler bu işin dışında değil

Görüldüğü üzere, kimi çetenin yarattığı pratik çözümlerden yararlanıyor kimi de elde edilen ranttan pay alıyordu. Emniyet Kaçakçılık İstihbarat ve Organize Suçlarla Mücadele eski Daire Başkanı Tuncay Yılmaz da Susurluk Komisyonuna verdiği ifadede, uyuşturucu kaçakçılığının içinde pek çok siyasinin bulunduğunu söylüyor ve bir örnek veriyordu:

"RP Van milletvekili Mustafa Bayram'ın bizde dosyası var. Kendisini 5 kez takibe aldık. Daha sonra dönemin Başbakanı Tansu Çiller bu dosyayı isteyince verdik."

Bilindiği kadarıyla bu milletvekili ile ilgili hiçbir hukuki işlem yapılmadığına göre, Çiller dosyayı ayrıntılı olarak incelemek üzere çekmecesinde tutmuştu. Ya da Özel Kalem Müdürü Akın İstanbulluoğlu'na ait telefonun Kanada'da yakalanan bir uyuşturucu kaçakçısının üzerinde çıkmasından sonra dosyanın önemli olmadığına karar vermişti.?? Ancak, Çiller özellikle seçim döneminde sık sık Erbakan'ı uyuşturucu kaçakçılığı yapmakla suçladı. Acaba bu iddiaların kaynağı çekmecesindeki dosyalar mı yoksa Necmettin Erbakan ve Fehim Adak'ın yargılanıp beraat ettiği eroin davasında kamuoyuna yansımayan özel bilgiler miydi?

Aslında uyuşturucu kaçakçılığı nedeniyle Almanya'dan yediğimiz ilk nota, Erbakan ve Adak'ın adlarının karıştığı eroin kaçakçılığı davasıydı.

Cüneyt Arcayürek bu olayı ayrıntılarıyla 27 Ağustos, 1980 tarihli Hürriyet Gazetesinde yazmıştı. MSP'li Halit Kahraman ve Nusrettin Gündüz, Alman polisine uyuşturucu satmak isterken suçüstü yakalanır. Kahraman verdiği ifade de eroini Erbakan'ın talimatıyla Adak'tan

aldığını söylemişti. Duisburg Asliye Ceza mahkemesi'nde yargılanan Kahraman 7 yıl hapse mahkum olur. Ancak Kahraman daha sonra ölüm korkusu nedeniyle Erbakan ve Adak hakkındaki ifadelerini geri alır. Necmettin Erbakan ve Fehim Adak da aklanır. Ancak bu iddianın ortalığı sarstığı sırada Başbakan Bülent Ecevit, İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'tir. Hemen Almanya'ya iki emniyet görevlisi gönderilerek, Hasan Kahraman'ın ifadesi alınır. Kahraman Alman makamlarına verdiği ifadeyi ayrıntılı olarak Türk polisine de tekrarlar. Bu polislerden biri Mustafa Yiğit'tir. Ancak bundan sonraki gelişmeler elbette kapalı kapılar ardında gerçekleştiğinden basına hiç yansımaz. Oysa olayın bu yanı hem komik hem de tuhaftır.

Yiğit, Alman görevlilerin de bulunduğu bu görüşmeyi banta kaydeder. İnanılmaz iddialarla dolu bant, Ecevit ve Hasan Fehmi Güneş'e iletilir. Ecevit, hemen Erbakan'ı konuyla ilgili görüşmek üzere davet eder. Erbakan, yanında Oğuzhan Asiltürk olmak üzere Başbakanlık makamına gelir. Odada Ecevit'in yanısıra Hasan Fehmi Güneş de vardır. Güneş, İçişleri Bakanı olarak edindikleri bilgileri Erbakan ve Asiltürk'e aktarır. Uzun bir sessizlikten sonra ilk konuşan Asiltürk olur ve "müdellet mi (delil var mı) ?" diye sorar. Hasan Fehmi Güneş bu soruya ironik bir yanıt verir: "Evet, mal yüzde yüz safmış." Soruya mizahi bir üslupla yanıt veren Güneş asıl delilden söz etmez. Yani ellerindeki banttan. Rivayet o ki bu bant halen Hasan Fehmi Güneş'in elindedir. Necmettin Erbakan ise, görüşme boyunca, sadece iki elini dizlerinin üstüne koyup, pembe bir yüz ve hareket halinde bir çift gözle susmayı seçer.

SUSURLUK İDEOLOJİSİ

Susurluk: "kanun kaçakları ile devlet arasında ideolojik birlik"

Hasan Fehmi Güneş, yaptığımız söyleşide bu konuyla ilgili pek konuşmak istemedi, ama böyle bir kasedin olmadığını da söylemedi. Ancak Güneş'le sistemin işleyişi ve siyasi cinayetlerle ilgili yaptığımız söyleşi oldukça ilginçti:

- Sayın Güneş, sizin İçişleri Bakanlığı yaptığınız dönemde çok önemli cinayeter işlendi. Savcı Doğan Öz, Abdi İpekçi gibi. İstihbarat gelmiyor muydu?

- *Siyaset adamının bu konulardaki bilgi kaynağı MIT'tir. MIT altında kendi iç işleyişi içinde her gün her an durumu yazılı olarak bilgi vermesi gereken makamlara iletir. Gelen bilginin tam olarak kontrol imkanı yoktur. Bir haberi ilerisi için kendine göre sakıncalı görüyorsa vermeyebilir. Bunu şunun için söylüyorum, MIT'in işleyiş kuralları ve iç yapısal durumu belli ünitelerin kendi içine kilitlemesine müsait. Bir bilgiyi hiç vermeyebilir, kısıtlı verebilir. Ve o üniteye baskı yapmak imkanı yok.*

- O halde, siyasi gücü elinde tutanların MIT'in içine kendi adamlarını yerleştirip, istedikleri gibi örgütlenme şansı da yok, öyle değil mi?

- *O olmuyor. Zaten olmamalı da. Mevcut birimi savunmuyorum ama, istihbarat tam bir uzmanlık işidir. Böyle ispiyona dayalı istihbarat dönemi bitmiştir. Ancak MIT'in daha açık, daha sivil bir örgüt haline getirilmesi gerekir. O örgüt üzerindeki tartışmaları azaltmanın, örgütün saygınlığını korumanın yolu da budur. Şimdiye kadar böyle bir şey yapılmamasının kusuru MIT'de değil,*

siyasetçilerdedir. Çünkü bugün karşılaşılan olaylarla karşılaşmamışlardır.

- İktidardaki siyasetçi MİT'i kontrol edemiyor, denetleyemiyor, hatta verdiği bilgilerin tam ve doğru olduğuna emin olamıyor. Peki, MİT'in siyasetçileri kontrol etme, denetleme hatta iktidarda tutup tutmama gibi bir gücü var mı?

- *Sanmıyorum. Tabii şunu da söyleyeyim, emin değilim. Ben bu konularda uzman değilim. Sadece geriye bakabilen ve geriye bakabilme deneyimi olması gereken biri olarak söylüyorum. En azından ben görmedim, duymadım. Bu soruyu belki daha yetkili kişilerin yanıtlaması gerekiyor.*

- Bugün ortaya çıkan Susurluk olayına gelirse, olup bitenlerden, devletin en üst makamlarını da katarak soruyorum, bilmemeleri, haberlerinin olmaması mümkün mü?

- *Efendim olamaz. Olmaması gerekir. Benim gördüğüm örgütlenme resmi iradeyle oluşturulmuş bir örgütlenmedir. Bu karar verilmiş sonra da o örgütlenmede yer alacak militanların niteliği tespit edilmiş. Ki, bunların tamamı 12 Eylül öncesi olayların, ülkücü dediğimiz cinsten, çeşitli cinayetlerin ve olayların sanıkları, hükümlüsü, yada kamun kaçağı niteliğindedir. O örgüt resmi olanaklarla güçlendirilmiş. Silah verilmiş, uzmanlık belgesi verilmiş ve belli eylemler yaptırılmış. Yani bu kadar önemli bir konuda siyasi iradenin bilgisi dışında buna karar verilmesi mümkün değil.*

- Peki sizce, bu katil, zanlı yada kanun kaçaklarıyla devletin arasında nasıl bir böyle güven ilişkisi olabiliyor? Üstelik bugün PKK ile mücadeleyi gerekçe gösteriyorlar ama, bu adamların hepsi 12

Eylül öncesinden bu yana, değişen onca hükümet ve bürokrata rağmen korunup kollanmış.

• *Devlet erkini kullanan güç odakları ya da kişiler, 1980 öncesinden beri sürüp gelen bir ilişki içinde tanıdıkları, güven duydukları insanlara bu görevi vermişler. Bu ilişki ideolojik bir ilişki halinde görülmektedir. Yazgı heraberliği halinde görülmektedir. Ve o yazgı heraberliği de aradaki dostluğu çok katı bir hale getirmiş. Yani sanki bir savaş yandaşlığı haline getirmiş.*

• O halde bu örgütlenme yalnız DYP-RP hükümetlerini bağlamıyor. Gelmiş geçmiş bütün hükümetlerin payı var. öyle mi?

• *Benim değerlendirmem, darbe sonrası dönemlerin bütün iktidarlara sürecinde işlemiş bu süreç. Benim bilgim yoktu demek kimseyi aklamaz. Çünkü bilginin olmaması ihmaldir.*

• Bizim gibi sıradan vatandaşların evimizde kalan birinin arandığını bilmiyordum demek gibi hakkımız yok bildiğim kadarıyla.

• *Evet, evet. Yeteri derecede kurulması gereken denetimi kurmamak da, belli oluşumları kolaylaştırmak demektir.*

• Susurluk sonrası pek çok kişi herşeyi basından öğrenmiş gibiydi. Gelmiş geçmiş bütün hükümetlerin döneminde bu işleyişin sürdüğünü söylediğinize göre, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in bugünkü konumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

• *Yani iki açım var benim. Birisi şu: Yetkililerin siyasette de devlet yönetiminde de yetkililerin rollerini statüleri belirler. Hele bazı kişiler, bazı siyaset adamları bunu bir avantaj olarak da kullanır. Çünkü o statü ona elverişliydi, ama şimdi statüm*

değiştii. bu statünün rolünü oynamıyorum diyebilir. Yani aslında kuramsal olarak bu çok yanlış da değildir. Bir böyle hakıyorum. Cumhurbaşkanlığı makamında oturan kişi, Cumhurbaşkanlığı duyarlılığını ve rolünü yerine getirmeli. Siyaset adamlarının ondan istedikleri budur. Ama bunu yerine getirirken, daha önceki rolleri içindeki dönemler açısından herşey bitmiş olmaz.

Tabii, anıları tazelemekte yarar var. Ben bugün devlet için kurşun atan kahramandır sözlerinin benzerlerini geçmişte de çok duydum. Bana suçcular suç işliyor detirtemezsiniz diyenleri duydum. Bunların hepsini bilen insanlar olarak toplumsal hafızamızı bu çerçeve içinde çalıştırmalıyız diye düşünüyorum.

• Bu durumda, Susurlukla ortaya çıkan örgütün bütün boyutlarını, ulaştığı bütün makam ve kişileri ortaya çıkartıp temizleyebilecek miyiz sizce?

• Biz açık toplumu hedeflemeliyiz. Susurluk olayının bizim açık toplum düzeyine ulaşmamız için olanak sağladığını, yeni ufuklar açtığını görmeliyiz. Ve bunu değerlendirmeliyiz. Tamamı açığa çıkacak mı? Eğer bugüne kadarki bütün örtülü eylemleri ve yapılanmaları gerçekleştirirken işlenen suçları, yanlışları sorgulayamazsak, yargılayamazsak açık toplum düzeyine ulaşamayız. Benim güvencem toplumda buna yönelik oluşan duyarlılıktır. Eğer, Susurluk olayındaki bütün sorumluları yargılayamaz, sorgulayamazsak toplumsal barışı oturtamayız, Hukuk devletini oturtamayız. Öncelikle şu anda iktidarda olan partiler çok büyük vebal altında kalır.

• Ortaya çıkan örgüt bir çıkar birliktelikleri olduğuna göre, CHP, DSP gibi diğer partilere de ulaşan bir ilişkiler yumağı var mı sizce?

• Ben olabilir diye düşünüyorum. Yani pek çok siyaset adamının isteyerek, bir kısmının belli bir dayanışmayı kurma projesi içinde katkıda bulunarak, ya da ihmal ederek sorumlu olabileceğini düşünüyorum. Bu hiç kimseyi aklamak ya da mahkum etmek için kullanılmamalıdır. Hepimiz kendi özeleştirimizi yaparak, kusurlarımızı ortaya koyarak, gerekirse toplumdun özür dileyerek yeni açık toplum sürecini başlatmalıyız.

• Böyle bir mekanizmanın oluşturulmasına kim karar verebilir?

• Şimdi bunlar teknik ayrıntılardır. Onun için zannedilebilir ki, karar verenler işin uzmanlarıdır. Hayır uzmanlar öneri hazırlar, siyasetçiye sunar, tercih siyasetçininindir. Yani böyle bakmazsanız, ülkeyi siyasetçi yönetmiyor demektir.

• O zaman, Kontrgerilladan ilk söz eden sizin hükümetinizdi. Sayın Bülent Ecevit'ti. Ama üstüne gidilmedi mi gidemedi mi?

• O dönemin koşulları içinde gidildiğini savunuyor Bülent Bey.

• Siz de aynı şeyi düşünüyor musunuz?

• Siyasi kontrol altına alınması için girişim yapıldığını biliyorum.

• Ama pek işe yaramamış.

• Şimdi yeterli değildi helki. Yani onu genişletmek gerekiyordu. Yani sayım yapmışsın, gerçekten bu örgütün yani Özel Harp Dairesi dediğimiz örgütün sivil uzantıları, ülke içindeki terör eylemlerinde görevlendiriliyor mu? Onlara karışıyorlar mı, etkin oluyorlar mı ve de Özel Harp Dairesinin imkanlarından, silahlarından, malzemelerinden yararlanıyorlar mı? Sayım yapılınsın

dendi. Bir süre sonra sayım yapıldı, Ama bugüne kadar bu tür ilişki konusunda hiçbir bulguya bilgiye rastlanmadı diye bir sonuç geldi. Bu konuya siyaset adamının o yapıyı denetlemek üzere yetkisini kullanması gibi bir başlangıçtır. Ve o gün için önemlidir.

• Ecevit'in Özel Harp Dairesi'nin üstüne gitmesiyle yapılan suikastler arasındaki bağ nedir?

• Ben o konularda bilgi sahibi değilim. Yeterli bilgi sahibi değilim. Böyle bir iddialı konuşmaya yarayacak değerde bilgi sahibi değilim.

• Sizin İçişleri Bakanlığınız süresince, görevinizi yaparken engellerle karşılaştığımız, durdurulduğunuz noktalar oluyor muydu?

• Özellikle iki noktada sıkıntı hissettiğimizi hatırmıyorum. Birisi, yeterli istihbarat alamıyorduk. Ülkede çok sayıda terör örgütü vardı. Devlet gibi büyük bir aygıtın bu örgütleri tanıması bilmesi, yöntemlerini saptaması, geleceğe dönük projelerini saptaması ve bunları değerlendirmesi mümkündür. Ve bunu getirip o konudaki sorumlu bakanlara, ki İçişleri Bakanlığıdır, sunması gerekir. Biz böyle bir aydınlatılmadan ve istihbarattan mahrumduk. Bunun iki nedeni vardı. Birincisi Emniyet Genel Müdürlüğümün istihbaratı yetersizdi, MIT'in ise, iç istihbaratı kendi ilgi alanı dışında saymasıydı. Bazı eylemler öyle profesyonelce yapıldı ki, ben bildiğimiz terör örgütlerini aşan, çok daha güçlü ve planlı bir örgütle karşı karşıya olduğumuzu hissederdim. Mesela, bazı örgütlere askeri malzemeler veren bir yüzbaşı yakalanmıştı. Yargılandı da. Ve mahkum oldu. Bu bir kişisel tercih miydi yoksa yazgı beraberliği miydi? bu tür kaygılar taşıdım.

• Peki bu bağlantı soruşturma ve mahkeme safhasında ortaya çıkartılamadı mı?

• *Efendim, çıkartıldı ama mahkemeler hüküm yerine yazmak için çok daha somut şeyler ararlar. Ama bizim güvenlik açısından bazı önlemleri alabileceğimiz bilgiler elde edildi orda.*

• Neydi bu bilgiler?

• *Bireysel bir tercih olmadığıydı.*

• Yani kontrgerillaya mı bağlı olduğu anlaşıldı?

• *Resmi adı kontrgerilla değil, Özel Harp Dairesi. Özel Harp Dairesi çok tartışılan bir dairedir. Biz SHP örgütü olarak Türkiye'de Gladio örgütlenmesi var mıdır, diye meclis araştırma komisyonu kurulmasını talep ettik. Ama Anavatan Partisi reddetti.*

• Sayın Güneş, Uğur Mumcu, Çetin Emeç, Turan Tursun cinayetleri gibi olayları nasıl değerlendiriyorsunuz?

• *Bir kere bu cinayetlerin bir amatör örgüt tarafından işlenmesi mümkün değil. Bunlar profesyonel cinayetlerdi. Bunun altında, arkasında mutlaka ciddi bir istihbarat örgütü, profesyonel bir örgüt var. Bu cinayetler İran bağlantılı görülüyor. Bir başka gerçeklik var; Bu cinayetlerin İran bağlantısını koparmak, örtbas etmek için ciddi bir, en azından özlem var. Nitekim bugün bakan olan kişi çıkıyor 'ben bunların İsrail bağlantılı olduğunu kanıtlayacağım' diyor.*

• Şevket Kazan'dan mı söz ediyorsunuz?

• *Evet, şimdi onu da görmek istiyoruz, o bağlantı nereden çıkacak?*

• O halde, İran bağlantılı bu cinayetlerde neden Ülkü Coşkun, Nusret Demiral ve soruşturmalar üzerinde bu denli spekülasyon yapıldı?

• *Evet, yeterince üstüne gitmediler. İrfan Çağırıcı tıpkı Susurluk kazası gibi, tesadüfen yakalandı. Yani iz sürerek ulaşmadılar ona.*

• Şu anda yargı aşamasında olan bu İslami Hareket Davasının sonucundan umutlu musunuz?

• *Tabii, bütün bu sorularımıza cevap verirken Türkiye 'de yargı bağımsızlığının olmadığını, maalesef mevcut olmadığı gerçeğini ortaya koyarak, verilecek cevapların yanıltıcı olabileceğini düşünmek lazım.*

• Herkes sivil toplum ve yargı bağımsızlığı diyor. Madem bütün partiler aynı görüşte neden bu sağlamıyor?

• *Evet, hence de önce ordan başlamak lazım. Şimdi hepimiz Susurlukla ilgili pek çok akıl yürütüyoruz. Söylediklerimizin çoğu savcıların görevi. Niyeyse o işi savcılara bırakmıyoruz. Siyaset adamlarının bırakmamalarının nedeni, yargı bağımsızlığına inanmamaları. Yargı bağımsızlığı olmadığını bilmeleri. 12 Eylül öncesi, durum bundan çok daha iyiydi. 1961 Anayasası'nda yargı düzenlemeleri bağımsızdı. O zaman Yüksek Hakimler ve Savcılar Kurulu vardı. O kurulun tamamı savcı ve hakimler tarafından seçilirdi. Yargıç ve savcılar sadece o kurul tarafından değerlendirilirdi. Ama bu dönemde Adalet Bakanları o kurulun başında. Kurul artık part-time çalışır halde. Adalet Bakanlığının içinde, bağımsız bir sekreteryalari ve mekanları, ofisleri bile olmadan çalışıyorlar.*

• Acaba, bu durumun değiştirilmemesinin nedeni, bir gün bize de lazım olur düşüncesi mi?

• *Sorumsuzluk hence. O konuda biz siyasetçiler olumlu bir sınav veremedik.*

• Ama ben bir noktada daha eleştirmek istiyorum siyasetçileri. Herkes Susurluk kazasının tarihi bir fırsat olduğunu söylüyor ama hemen arkasından 'daha sonra' açıklamalar yapacaklarını söyleyip, susmayı tercih ediyorlar.

• *Ben de öyle diyorum.*

• Ama herkes susmaya devam ediyor.

• *Neyse ben bir tek onu yaptım, bu konuda konuşanlardan biriyim*

• Hayır, siz de somut bilgileri aktarmak yerine yoruma yaslanmayı seçiyorsunuz.

• *Söylüyoruz canım yani ne... Söylenmiyor ama ben söylüyorum. Ben az şey biliyorum demek ki... Bildiğime emin olduklarımı söylüyorum.*

Güneş, bugün çete şekline dönüşen kontrgerilla politikasını tam olarak çözümlenebilmek için çok gerilere gitmek gerektiği kanısında. 1960'lı yıllarda kurulan KMD-Komünizmle Mücadele Derneklerinin MİT tarafından ve CIA desteği ile kurulduğunu söyleyen Güneş, "MİT'in o zamanki adıyla MAH'ın kurduğu yarı resmi bu dernekteki insanların, daha sonra CKMP-Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin gençlik kollarını oluşturdular" diyor. CKMP'ne giren Alparslan Türkeş, bu partiye genel başkan olmuş ve ilk komando kampları ile ülkü ocaklarının temelleri burada atılmaya başlamıştı. KMD'nde atılan tohumlar yalnız bugünün ülkücü tetikçilerini değil, şeriatı getirecek kadroların da yeşererek kök salmalarını sağladılar. Susurluk skandalında MİT tarafından hazırlanan listede adı geçen Fethullah Gülen de KMD ürünüydü.

VATAN YAHUT SUSURLUK

mgk raporunda fethullah gülen

Aydınlık Gazetesi Fethullah Gülen ile ilgili 1994 yılında MGK'ya sunulan raporu 12 Ocak 1997'de yayınlamış ve Raporda "Gülen'in PKK kadar tehlikeli olduğuna dikkati çekildiğini" yazmıştı.

Raporu hazırlatan ise, bugün Susurluk komisyonu başkanı RP'li Elkatmış ile aralarında üstü örtülü bir sürtüşme yaşanan Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Teoman Koman'dı. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 10 Mart 1992 tarihli "çok gizli" raporunda anlatılan Gülen'cilerin, devlet kurumlarındaki örgütlenmelerinin boyutları ise gelecekteki tehlikeyi açık sergiliyordu:

"Örgütün yapılanmadaki temel stratejisine bağlı olarak devlet dairelerinin önemli yerlerine yerleşme planını en tabandan uygulamaya koymaları teşkilatımızda da gözlenmektedir. Gelecekte emniyet teşkilatı bürokratlarını oluşturacak Polis Koleji öğrencilerinin koleje seçiminden itibaren her aşamada sistematik bir çalışmanın yürütüldüğü görülmektedir. Örgütün tüm yurt sathında çeşitli görünüm altında kurulu bulunan vakıf ve evlerde ailelerinin izni ile yetiştirilen zeki, çalışkan öğrencilerin meslek okullarına yerleştirilme planında polis kolejleri de payını almıştır. "

Devletin hakkında herşeyi bildiği ve sık sık uyarıldığı Fethullah Gülen, bir yanında ülkücüler bir yanında merkez sağda hatta merkez solda görülen politikacılar tarafından korunup kollanmaya devam etti. Sonunda Susurluk skandalıyla adı bir kez daha geçti ama orada kaldı. Hatta adı MİT raporunda geçince pek çok siyasetçi Gülen'den çeşitli biçimlerde özür dileyip, desteklediler.

Bunların içinde DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit bile vardı. Fethullah Gülen, Susurluk skandalına adının karıştırılmasından duyduğu üzüntüyü anlatırken Ecevitlerin de kendisine telefon açıp desteklediklerini söylemiş, bu açıklamaya bir yalanlama da gelmemişti. Gülen, Turgut Özal başta olmak üzere, Muhsin Yazıcioğlu'ndan, Tansu Çiller'e, Mehmet Ağar'dan, İbrahim Şahin'e, Abdullah Çatlı'dan Haluk Kırıcı'ya pek çok kesimle bir ortak "pay"da buluşmayı beceren istisna şahsiyetlerdendi.

kamplardan çeteye

Gazeteci Hikmet Çetinkaya. Gülen cemaatinin yurdun dört bir yanında faaliyete geçirdiği tarikat kamplarını daha 1970'li yıllarda incelemiş ve bu kamplarda verilen eğitimin tehlikesine sık sık dikkati çekmişti. Çetinkaya bugün varılan noktaya nasıl gelindiğini anlatıyor:

"1964'de askerliğimi yapmak üzere Kars'a gittim. O zamanlar Kars'ta Komünizmle Mücadele Derneği vardı. Kendilerine milliyetçi diyen, birtakım lümpenler üyeleri idi. Demokrat olan herkesi komünist diye dövüyor, tehdit ediyorlardı. Askerlikten sonra da Cumhuriyet'e girdim ve röportaj yazarı olarak Anadoluyu dolaşmaya başladım. Karadeniz'de, çay, tütün, fındık üreticileriyle, Çukurova'da pamuk üreticileriyle görüşüyordum. Üreticilerin eylemlerinin karşısında olan güç Komünizmle Mücadele Dernekleriydi. Hemen miting alanlarını çevirirler, tehdit ederlerdi. 1968-69 yılları, öğrenci hareketlerinin kırsal alanlara yayılmaya başladığı yıllardı. Komünizmle Mücadele Derneklerinin kurucuları arasında toprak ağaları vardı. Mesela Söke'li toprak ağası Talat Halman gibi. Korkuyorlardı, hem verimli arazilerini

kaybetmekten hem de ırgatların uyanmasından. Çünkü ırgatlar örgütlenirse boğaz tokluğuna çalıştıramayacaklar.”

Bülent Ecevit'in 'Demokratik Sol Hareketi'nin yeni yeni boy vermeye başladığı "Toprak işleyen su kulananın" sloganıyla parladığı yıllar, köylülerin de eyleme geçtikleri dönemdi. Ancak toprak ağaları CHP içinde de vardı ve Halk Partisinden koparak Güven Partisini kurmuşlardı. İşte bu dönem, Komünizmle Mücadele Derneklerinin Adalet Partililerce desteklendikleri, hatta bilfiil derneklerde görev aldıkları bir dönemdi. Bu derneklere yapılan maddi yardım elbette partililerle sınırlı değildi. ABD tarafından müthiş bir para yardımı yapıldığı biliniyordu. Hikmet Çetinkaya "Bunları Türkiye'nin her yerinde örgütleyeceksin, otobüslerle ordan oraya götüreceksin, yedireceksin, içireceksin, bunların hepsi için para gerekir" diyordu.

Çetinkaya, Komünizmle Mücadele Derneklerinin içinde komando kamplarıyla, tarikat kamplarının da yer aldığını belirtiyor ve şunları anlatıyordu: "Fethullah Gülen cemaati, o zamanki Nurcular, kurdukları kamplarda yoksul ailelerin çocuklarına şeriat devleti kurmak için eğitim veriyorlardı. Ben 1968 yıllarından beri yazıyorum. Sadece 1993 yılından beri tarikatların, üniversitelerde, poliste, Silahlı Kuvvetlerde, Milli Eğitimde nasıl örgütlendiklerini yazıyorum. Bugün ortaya çıkanların hiçbiri yeni değil ki."

hesi çiftlikleri ve türkiye

1970'li yıllardan bu yana serpilip gelişen ülkücü ve köktendinci yapılanma hala aynı yöntemleri kullanmayı sürdürüyor. Yeni ortaya çıkan, tam 14 yıllık Kartal'daki

lkclerin kampından emniyetin ya da jandarmanın haberi olmadığını düşünmek, polisin ya da askerin beceriksiz ve kifayetsiz olduğunu düşünmek olur ki, bu da güvenlik kuvvetlerimize hakaret anlamı taşır.

Tabii ki haberleri vardı ama onlar buranın “besi iftliği” olduğunu sanıyorlardı. 19 Ocak 1997 tarihli Aydınlık gazetesinde açıklamalar yapan 7 lkc itiraflarında, kampın yöneticilerinden, yetiştirilen tetikilere kadar bütün olup biteni anlattılar. İddiaya göre, kampın yöneticisi, 1970’li yılların Şişli MHP İlçe başkanı Kemal ktem’di. Kemal ktem kardeşi Mustafa ktem’i bile öldürecek kadar insafsızdı. 16 Mart katliamı zanlılarından polis memuru Mustafa Doğan da, kimliği açığa çıktığı için bu kampta ldrlmti. Alaaddin akıcı, Tevfik Ağansoy gibi tetikçiler bu kampta yetitirilmi. Süleyman Demirel’e suikast girişiminde bulunan ve akli dengesinin yerinde olmadığı iddia edilen İbrahim Gmrkioğlu bu kampta eğitilmiti.

Bu haberlerden sonra kampa baskın düzenlendi ama elbette geç kalınmıtı. Kamp çoktan boaltılmı, “besi iftliğinden” geriye ne küçük ne büyükbaş hayvan kalmıştı. Kalan teğ Şey mermi izleriydi.

Mermi izleri

Mermi izleri

Mermi izleri

Cinayetler, susturucular, susurluklar ve tnk sesleri...

Ve Şeriat tehlikesi

Vatan, millet, Susurluk...

Vatan yahut Susurluk...

Karanlık...

Ben bu kitabı bitirirken, neyse ki, Türkiye'nin yüzde yetmiş her gece bir dakika karanlıkta muzipçe göz kırpyordu, ışı ışı...

12 Eylül öncesinin kadroları, görüldüğü gibi bugün de her taşın altından çıkıyor. Bir yanımız polis-asker devleti, diğer yanımız şeriat tehlikesiyle kuşatılmış durumda. Özellikle 12 Eylül öncesi İtalya ya da Almanya gibi ülkelerde faşizmin iktidara gelme yöntemleri Türkiye için uyarıcı örnekler olarak epeyce yazılıp çizildi. Komando kamplarından tutun da, MC hükümetlerine, Türkeş'in de sık sık tekrarladığı Mussolini'nin "İleri gidersem arkamdan geliniz, geri dönersem beni vurunuz" sözüne, aydın ve ilericiileri öldüren faşistlerin yargılanmasını önlemek için gizli genelgeler yayınlayan Adalet Bakanlarına kadar, herşey , Türkiye'de de tıpkı Almanya ve İtalya'daki gibi geliyordu. Örneğin, 12 Eylül Darbesi de ülkücülerin ceza almasını engelleyerek, MHP davasını zaman aşımına bıraktı. Gelişmiş kapitalist ülkeler, burjuva sınıfı egemenliğini sürdürebilmek için, demokrasiyi bütün kurum kuruluşlarıyla uygularken, Türkiye gibi geri kalmış ülkelerin iplerini ellerinde tutabilmenin yollarından birinin teokratik rejimlerle yönetilmesinden geçtiğini biliyorlar. Bunun adı ister polis devleti olsun, ister islam cumhuriyeti, onları ilgilendiren tek konu, çıkarlarının sürüp sürmeyeceği. Ancak, öyle görünüyor ki şimdi dikkati, şeriat esaslarına göre yönetilen ülkelere çevirmek gerekiyor. Hele Fethullah Gülen gibi örneklerin, yurt dışından aldıkları destek göz önüne alınırsa.

Siyasal İslam ve Orta Asya üzerine araştırmalar yapan Fransız Olivier Roy, "Siyasal İslamın İflası" adlı kitabında, Köktendincilerin İran'da iktidara gelişlerini anlatırken, adeta Türkiye'nin geleceğini de gösteriyor:

“Kısa süre önce kentleşen ailelerden ya da yoksullaşan orta sınıflardan gelmektedirler. İslamcılar, İslamda bir din buldukları kadar bir “ideoloji”de bulurlar. Bu militanlar, siyasal formasyonlarını, din okullarında değil, üniversite kampüslerinde ve normal okullarda edindiler. Buralarda Marksistlerle yan yana yaşadılar ve çoğu kez kavramsal alanı onlardan devşirerek, bunu Kuran'dan alınan bir terminoloji ile donattılar. ...

İslamcıları izleyen kalabalıklar daha “geleneksel” ya da “gelenekçi” değildir. Modern kentin değer yargıları içinde yaşamaktadırlar: tüketim ve toplumsal yükselme. Eski birlikte uyum içinde yaşama alışkanlıklarını, büyüklere saygıyı ve uzlaşmayı, köyü terk ederken arkalarında bırakmışlardır. Büyük metropollerin vitrinlerinin aşıladığı tüketim değerleri gözlerini kamaştırmıştır: Dünyaları. sinemanın, kahvelerin, jeanların, televizyonun ve futbolun dünyasıdır ama ufak tefek işlerin, işsizliğin ya da göçmen mahallerinin güvensizlik ortamında ve ulaşamadıkları bir tüketim toplumunun hayal kırıklığı içinde yaşamaktadırlar.”

Roy, sanki İran ya da Cezayir’i değil, Türkiye’de radikal sağın yükseliş nedenlerini anlatıyor. Bu gidişi önlemenin yolu da yine demokratik yöntemlerden geçiyor. Güneydoğu’daki savaş durdurulmazsa, bölgeye giden trilyonlar, yoksul kesimlere aktarılamazsa, ekonomik istikrar sağlanamazsa, yoksul kitlelerin çözümü “Adil düzen” vaat eden hayal tüccarlarının peşine takılmakta bulması önlenemeyecek. Çünkü Karl Marks’ın dediği gibi; Bütün ilişkilerin temelinde ekonomi yatıyor.

Institut kurde de Paris

vatan yahut susurluk

siyasi cinayetler

inci hekimoğlu

"Vatan yahut susurluk", 3 Kasım 1996'da Susurluk'taki kazayla açığa çıkan ilişkilerin Türkiye'deki gelişmelerde oynadığı rolleri ve işlenen cinayetleri teşhir eden bir çalışma. İnci Hekimoğlu, araştırmacı gazeteciliğın sunduğu imkanlar ve röportajlarla, devlet çeteleri tarihini yeniden yazıyor.

Susurluk ile ortaya çıkan gerçekler, bugüne dek, üç-beş isimden oluşan bir "çete"ye takılı kaldı. 12 Eylül öncesi yaşananlar sanki bugünün kilometre taşları değildi. Sanki "koşulların olgunlaşmasını bekledik" açıklamasıyla itirafta bulunan generallerin, Çatlı'ları yetiştiren bataklıktan haberleri yoktu.

İnci Hekimoğlu, kadın erkek, çocuk çocuk binlerce insanın cesetleri pahasına sağlanan bu koşulların da tanıdıydı. O günlerde işlenen cinayetlere tekrar bakıp bugünkü olaylarla bütünleştirince, inanılmaz isimleri ve inanılmaz bağlantıları ortaya çıkardı. İşte bazı başlıklar:

- * Necmettin Erbakan'ın eroin kaçakçılığı ile suçlanmasına neden olan bant kimin elinde?
- * Algan Hacaloğlu'na bombalı paket...
- * Cüneydoğu'nun Başbakanı Necmettin Cevheri, İçişleri Bakanı Ünal Erkan, Komutanı Sedat Bucak'tır.
- * Muammer Aksoy'un katillerini bulan polislere ne oldu?
- * Hasan Fehmi Güneş'in Mehmet Ağar'dan aldığı özel bilgi neydi?
- * "Devletle yatağa girmek, ayıyla yatağa girmeye benzer. Ömer Lütfi Topal, bu hatasının bedelini ödedi."
- * Çatlı'nın kimliğini taşıdığı TBMM'deki avukat...

ISBN 975-7432-98-9

9 789757 432982

Tun-4